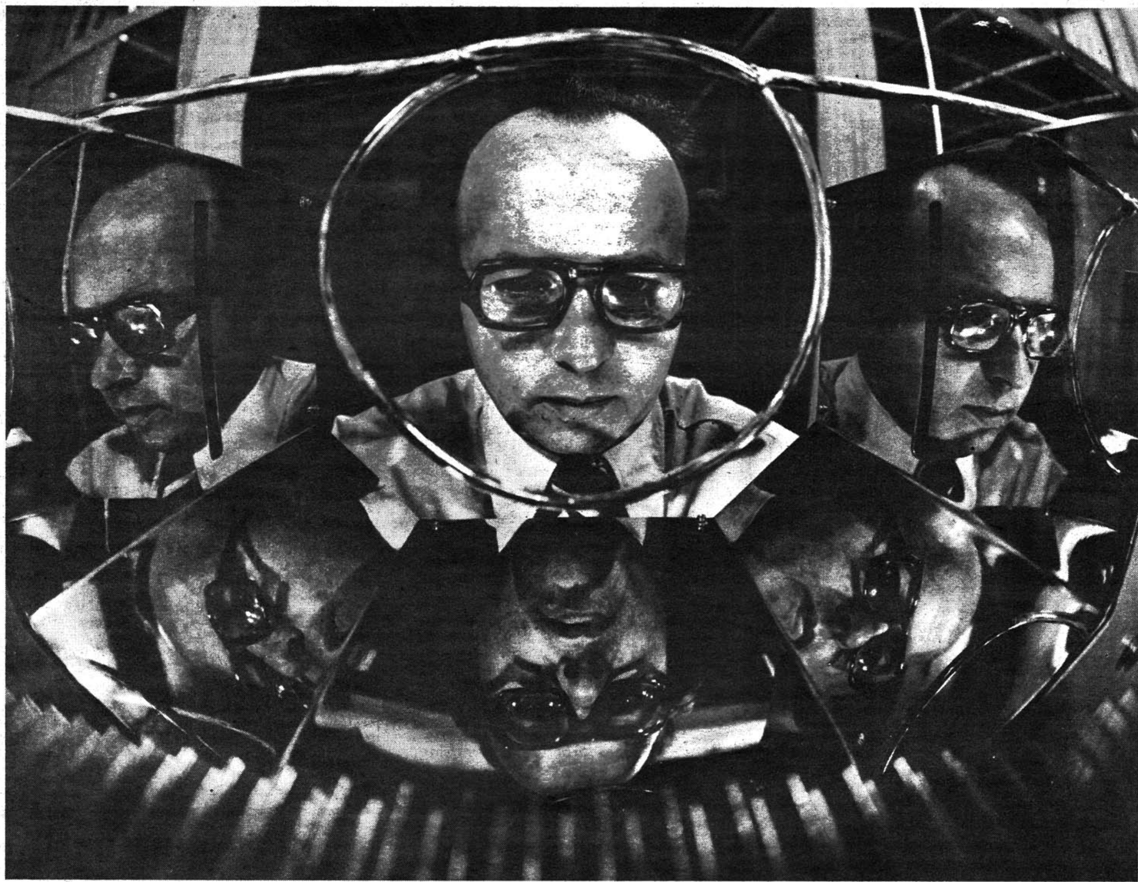
ГОЛОС УКРАЇНИ

Влада — Радам!

Газета Верховної Ради Української РСР ◆ № 158 ◆ П'ятниця, 16 серпня 1991 року ◆ Ціна 10 коп.

НЕВИГОЛОШЕНА НОБЕЛІВСЬКА ЛЕКЦІЯ

За свою історію українці багато чого не зуміли. Наприклад, дати світові своїх нобелівських лауреатів. Чи, може, то світ обділив їх увагою? Хоч претенденти на почесне визнання були завжди. Приміром, той же видатний український фізик Іван Пулюй, висунутий свого часу на здобуття Нобелівської премії. Або хто знав про те, що саме на Україні вперше в Європі було розщеплено ядро літію, створено першу електронно-обчислювальну машину, отримано унікальні надтверді матеріали, розроблено технологію безперервного розливання сталі?

(Закінчення на 9-й стор.).

Фото Миколи КОЗЛОВСЬКОГО.

У БУДАПЕШТІ 15 серпня відкрито перший на Україні філіал комерційного банку. Тепер нашу республіку в столиці Угорщини представлятиме закарпатський «Лісбанк».

Відкриття офісу значно прискорить здійснення різноманітних міжнародних валютних операцій, які до цього часу виконувалися виключно через Москву. Водночас при укладенні контрактів учасникам зовнішньоекономічних зв'язків не доведеться йти на певні додаткові умови, які ставили перед ними зарубіжні партнери.

Ведуться переговори про відкриття подібного закладу у Відні (Австрія). У перспективі — створення на їх базі спеціалізованого експортно-імпортного банку на акціонерних засадах з участю українських та зарубіжних фірм.

До цього слід додати, що ініціатором справи був народний депутат України, генеральний директор асоціації орендарів «Закарпатліс» І. Герц.

З МЕТОЮ створення соціальних гарантій щодо захисту рівня життя населення Кабінет міністрів УРСР скасував податок з продажів за виконані роботи по будівництву житлових будинків для житлово-будівельних кооперативів.

Від Президії Верховної Ради Української РСР

Президія Верховної Ради Української РСР з глибоким сумом сповіщає, що 14 серпня 1991 року на 55-у році життя раптово помер народний депутат Української РСР, директор Львівського регіонального відділення Українського державного акціонерного товариства «Торговий дім», кандидат економічних наук **Богдан Дмитрович КОТИК.**

МІСЦЕВА ВЛАДА: БАЖАНА Й РЕАЛЬНА

4. І САМ НЕ ГАМ...

Така нова структура, як ради самоврядування могли б діяти ще ефективніше, якби час від часу в їх роботу не втручалися виконкоми міських та районних Рад народних депутатів. Останні ніяк не можуть змиритися, що в населеному пункті окрім них ще хтось може займатися вирішенням назрілих проблем. І оте їхнє намагання перейняти на себе обов'язки і права органів самоврядування призводить до ситуації, якій у народі дали чітке визначення: «І сам не гам, і другому не дам». У цьому мені не раз доводилося переконуватися на власному досвіді як секретареві ради самоврядування мікрорайону.

Починали ми з налагодження ділових контактів з будинковими комітетами, створення міцного активу з жителів мікрорайону. Нині у вирішенні всіх життєво важливих питань спираємось саме на них. Завдяки цьому співробітництву ми домоглися вирішення деяких екологічних проблем. Наприклад, припинили будівництво великого житлового комплексу, який аж ніяк не відповідав нормам забудови у двічі, чи навіть більше, перенаселеному мікрорайоні. До того ж робилось це на території зеленого скверу. Далося нам це нелегко, бо благословив те будівництво наш Ватутінський райвиконком.

Вирішили і продовжуємо вирішувати побутові питання. Зокрема, утримання будинків у належному стані. А це передусім ремонт, санітарний стан, а також поліпшення житлових умов інвалідам, багатодітним сім'ям. Взяли на облік усіх інвалідів війни та праці, пенсіонерів, престарілих, матерів-одиночок та багатодітних матерів і подаємо їм всіляку допомогу, в тому числі матеріальну.

Власне, дещо, що в наших силах, робимо. Але цього, звичайно, замало. Як на мене, молоді ради самоврядування (в тому числі й наша) ще в багатьох питаннях залежать від адміністративно-командної системи в особі виконкомів райрад. Вони, виконкоми, взяли ініціативу створення рад у свої руки, рекомендували до них своїх людей, нав'язали радам свою структуру і тепер проводять свою стару політику. І що б рада самоврядування не починала робити, яку б ініціативу не виявляла, завжди (у кращому разі) треба або ставити до відома виконком райради, або одержувати його згоду.

Ось, скажімо, такий приклад. До ради самоврядування надходить багато заяв від інвалідів, хворих, людей похилого віку, багатодітних матерів про надання їм одноразової грошової допомоги. Кому, як не членам ради, краще знати матеріальне становище цих людей, умови їх життя і вирішити: давати чи не давати їм таку допомогу. Ні ж, перший голос належить депутатові райради. Він повинен піти до заявника додому (коли знайде на це час), перевірити доцільність його заяви, скласти акт обстеження і, засвідчивши своє «так» чи «ні», передати в районну Раду. Виходить, нам уже нічого робити, крім того, що погодитись із думкою депутата та оформити процедуру розгляду заяв протокольно і подати список людей, яким виділяється допомога, на затвердження у райвиконком. Таким чином, ми, члени ради самоврядування, виступаємо в даному разі виконавцями чужої волі. То навіщо ж ми тоді? А як депутат, скажімо, у відпустці, чи захворів, чи кудись на тривалий час виїхав і не може зробити обстеження? Що тоді? Людям чекати? А їм допомога потрібна терміново. Ні, це не що інше, як стара бюрократична тяганина застарілої бюрократичної системи. Її треба рішуче позбутися. Ради самоврядування такі питання мають вирішувати самі, без найменших зволікань, тим більше без санкцій райвиконкому.

Або ще. У розділі п'ятому Закону УРСР «Про місцеві Ради народних депутатів Української РСР та місцеве самоврядування» записано, що «в разі розгляду вищестоящими державними органами питань, які зачіпають інтереси місцевого самоврядування, вони повідомляють про це органи самоврядування. Відповідний орган місцевого самоврядування виносить свої пропозиції вищестоящим державним органам, які зобов'язані їх розглянути та інформувати про результати не пізніше як у місячний строк». Тобто при вирішенні окремих питань, які належать, наприклад, до компетенції виконкому райради і ради самоврядування, має бути узгодженість, єдність думки. Насправді ж це далеко не так. Виконком Ватутінської райради не зважає на думку нашої ради самоврядування. Маю на увазі дозвіл на будівництво в перенаселеному, екологічно забрудненому мікрорайоні двох житлових об'єктів. Виконком не лише не повідомив нас про це, а й чинив опір, коли ми стали заперечувати, скаржитись вище. Більше того, нас звинувачували в тому, що ми виступаємо проти інтересів людей. Хоча кожна неупереджена людина могла побачити — ми відстоювали саме інтереси населення, турбувалися, щоб людей не поселяли в забрудненій зоні, щоб вони не наражалися на небезпеку.

Ось таке «опікунство» виконкому призвело до того, що дехто з активістів втратив віру у нову форму роботи й припинив свою діяльність у раді. Мовляв, ніякої перебудови немає, все залишилось по-старому.

Можна ще й ще наводити приклади, коли виконком не рахується з нашими діями, урізує права, бо вважає себе старшим. І ніяк не хоче зрозуміти, що час старшинування минув. Адже райради починаються з рад самоврядування, за якими майбутнє. В Японії, наприклад, для жителів мікрорайонів вони є найвищою інстанцією, вирішують буквально все. Гадаю, що це колись прийде й до нас. І, очевидно, тоді відпаде потреба в розбухлих від штатних канцеляристів - бюрократів райвиконкомах.

Уважно прочитавши Закон про місцеві Ради народних депутатів Української РСР та місцеве самоврядування, я зауважила, що радам самоврядування в ньому відведено зовсім мало місця, що вони повністю підпорядковуються Радам народних депутатів і «виконують окремі повноваження, передані їм Радами народних депутатів, а також інші повноваження». Що ж це за «окремі повноваження» і що означають повноваження інші — невідомо. А треба було б сказати про них докладніше.

На мою думку, наступна сесія Верховної Ради УРСР для поліпшення роботи рад самоврядування, підвищення їх авторитету, розширення прав і обов'язків могла б внести деякі доповнення до закону.

Бажано, щоб ним було передбачено фінансування цих рад. Адже на території кожного району міста є великі підприємства, торговельні організації, які перераховують в районний бюджет певні грошові суми на різні потреби. Було б правильно, щоб відповідний відсоток із цих сум вони перераховували безпосередньо радам самоврядування.

Друге. Законодавчо закріпити право рад самоврядування на штрафи. Тобто дозволити їм штрафувати окремих громадян, підприємства й організації, розташовані на території мікрорайону, за порушення санітарного стану, правил громадського порядку і т. ін. (розробити ці права).

Третє. Передати функції товариств Милосердя, Червоного Хреста, спорттовариств та народних дружин радам самоврядування і відповідно кошти на їх утримання. Ради спроможні самі займатися даними питаннями при значно менших штатах і чималій економії заробітної плати.

При законодавчому закріпленні вищезгаданих пунктів органи самоврядування матимуть свої кошти, використовуватимуть їх на потреби лише свого мікрорайону та його мешканців і головне — будуть цілком незалежними від виконкомів райрад.

Тільки за таких умов ради самоврядування запрацюють активно, з повною віддачею, зросте їх авторитет серед жителів мікрорайону.

До речі, про авторитет. Думаю, у цьому міг би прислужитися нам виконком, передавши своє право дозволу на поліпшення квартирних умов мешканців мікрорайону. Адже ми краще знаємо своїх людей і те, хто з них потребує поліпшення в першу чергу, а хто може й зачекати.

І нарешті, про звітність та вибори. На мою думку, ради самоврядування мають звітувати про роботу тільки перед мешканцями свого мікрорайону раз на рік. В разі потреби водночас проводити перевибори або довибори членів органу самоврядування. Можна ввести в практику і їх заміну в процесі роботи між звітом і виборами. Всі члени ради повинні мати рівні, однакові права.

Ці мої пропозиції (та, думаю, не тільки мої) в майбутньому могли б стати доповненням до закону, бо цього вимагає життя.

Інна ЖУК,
секретар ради самоврядування мікрорайону «Водопарк» Ватутінського району міста Києва.

Жнива-91

НЕ ВІРИТЬСЯ, АЛЕ ФАКТ!

Станом на 13 серпня область не тільки успішно справилася з держзамовленням по продажу хліба, а й значно перевиконала його: при плані 15 у засіки засипано 20 тисяч 148 тонн зерна.

Першими виконали завдання господарства Виноградівщини, які реалізували державі 5436 тонн зерна при плані 3705. Особливо відзначилися трудівники колгоспу «Україна», які впорали на круг по 68,7 центнера озимини. Не набагато відстали від них землероби колгоспу «Нове життя», де цей показник становить 59,2 центнера з гектара. Добре попрацювали також хлібороби науково-дослідного інституту агропромислового виробництва, що на Берегівщині, які намолотили в середньому по 60 центнерів пшениці. Трохи менше у жниварів колгоспу «Прогрес» Ужгородського району — 59,1.

Косовиця триває. Завдяки матеріальним стимулам, передбаченим постановою Кабінету міністрів СРСР, реалізація зерна державі триває. Зокрема, на кращих здавачів хліба цього року чекають 24 легкових автомобілі, сучасні холодильники, кольорові телевізори, інша побутова техніка.

Микола ГОРВАТ,
власний кореспондент «Голосу України».

Закарпатська область.

ЯК ВОЗИЛИ ЖИТО

На Менське хлібоприймальне підприємство з птахорадгоспу «Березянський» вирушили 9 автомашин з 36 тоннами зерна. Зауважу, що від Березни до райцентру не так вже й близько — 33 кілометри. Але автомашини повернулися з житом назад, його не прийняли.

— На хлібоприймальному підприємстві виявили підвищеність температури зерна, — говорить директор господарства М. Ємець. — Наче бензин нам сьогодні задарма дістається.

Комісія райагропромради о 17-й годині того ж дня перевірила зерно, яке транспортувалося вранці на хлібоприймальне підприємство. Температура його виявилася нормальною.

— Звичайно, за 9 годин воно могло й охолонути, — зазначає в розмові прокурор району І. Назаренко. — Та навіть якщо жито й мало підвищену температуру, чи була вже така необхідність завертати машини у Березну? Можливий же якийсь компромісний варіант. Ми постараємось розібратися у цій неприваблива історії і відшкодувати господарству завданих збитків...

— Чи не вплине згадане на ритм виконання держзамовлення?

— Ні, — запевнив директор господарства. — 1600 тонн хліба державі здамо.

Сергій ПАВЛЕНКО,
власний кореспондент «Голосу України».

Чернігівська область.

Голос України

Засновник — Верховна Рада Української РСР

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ:
УРСР, 252047
Київ, вул. Нестерова, 4

ТЕЛЕФОНИ РЕДАКЦІЇ ГАЗЕТИ:
Приймальня — 446-92-11
Відповідальний секретар — 446-72-63
Завідуючий коректорською 441-84-42, 224-72-54 (телефакс)

ВІДДІЛИ:
парламентський — 441-84-52, 441-85-64,
листів — 441-82-05, 441-29-61,
економіки — 441-88-07,
аграрний — 441-86-18,
міжнародний — 446-91-20,
охорони здоров'я — 441-88-06,
соціальних питань — 441-88-05,
екології — 441-88-59,
культури — 441-86-44,
спорту — 441-88-08,
інформаційний — 446-61-13, 441-86-20,
історії України — 441-88-62,
військових питань — 441-88-52,
реклами — 441-89-44,
бухгалтерія — 441-84-00.

Рукописи не рецензуються і не повертаються.

Індекс 60955
Тираж 155.000
Передплатна ціна на рік 19 крб. 80 коп.

Газета виходить 5 разів на тиждень. У вівторок на 8 сторінках, у середу, четвер, п'ятницю та суботу — на 16 сторінках.

УКРАЇНСЬКИЙ ЧИ «ЯВЛИНСЬКИЙ» ШЛЯХ ДО ЦИВІЛІЗАЦІЇ?

Актуальний діалог

Сьогодні у пресі, по радіо і телебаченню дуже багато говориться про спільну програму «СРСР—Захід», яку розробили економіст Григорій Явлинський та його команда спільно зі Школою державного управління Гарвардського університету (США). Документ, про який йде мова, називається «Згода на шанс». Хоча це скоріше не програма, а свого роду рекомендації.

Кажуть, що деякі ідеї цього проекту лягли в основу пропозицій, які М. Горбачов підготував до лондонської зустрічі «великої сімки». Разом з тим Прем'єр-міністр СРСР В. Павлов до «Згоди на шанс» ставиться вельми стримано, якщо не сказати більше.

Група Г. Явлинського працювала у Гарварді місяць. Але слід віддати належне тій рекламі, яку створила довкола цього проекту центральна преса. Паралельно з цим, але протягом семи місяців над розділами програми переходу України до ринкової економіки працював і тридцятитрьохрічний доктор економічних наук Олександр Савченко з Київського інституту народного господарства. Як розповів мені директор Українського наукового інституту при Гарвардському університеті, президент Міжнародної асоціації україністів Джордж Грабович, план переходу до ринку О. Савченка став досить-таки популярним серед спеціалістів-економістів на Заході. А директор Міжнародного центру менеджменту (США) Р. Шрайдер сказав, що це одна з кращих економічних програм приватизації для Східної Європи. І в програмі Г. Явлинського, і в розробках О. Савченка є одна спільна думка: неможливо створити ефективну економіку без промислово розвинутих країн світу. Правда, у програмі Г. Явлинського акценти зміщено в бік центру, а в програмі О. Савченка, навпаки,— у бік республік. До речі, наступного року у видавництві «Либідь» виходить книга О. Савченка «Економічний суверенітет України: минуле, сучасне, майбутнє», де показано еволюцію ідей економічної і політичної самостійності України, розроблено модель економіки суверенної України, проаналізовано перспективи її реалізації у складі оновленого Союзу, обгрунтовано доцільність організації, республіканської фінансово-кредитної системи, ціноутворення, міжреспубліканського обміну тощо.

Але, незважаючи на широку рекламу, більшість людей у нашій країні (навіть спеціалістів), крім деяких постулатів, окремих думок, тез, які були опубліковані у «Комсомольской правде», «Московских новостях», «Мегаполисе-экспрессе», «Коммерсанте» та інших виданнях, глибоко так і не знають всієї програми Явлинського. А у США! Адже це спільна розробка радянських і американських вчених. Саме з цього запитання і почалася розмова з Олександром САВЧЕНКОМ, який нещодавно повернувся з Гарварду.

Поступово в американських школах бізнесу з'являється все більше представників Радянського Союзу і Росії або ж подвійне представництво здійснює одна особа. За сім місяців стажування у Гарварді Олександр Савченко не зустрів жодного фахівця чи фірми з України, інших республік СРСР. Нам треба бути значно активнішими у своїй зовнішньо-економічній діяльності, так вважає молодий вчений і торує шлях у діловий світ Заходу.

— У США ситуація аналогічна. Галасу в пресі багато, а суть мало хто знає. Все те, що було надруковано в «Нью-Йорк таймс» і «Вашингтон пост», зводилося до ряду банальних постулатів ринкової економіки — лібералізації цін, приватизації, демонополізації тощо. Будь-який журналіст, навіть який не пише на економічні теми, прочитавши відповідні американські підручники з економіки для коледжів, може написати подібну програму за досить короткий час.

— А хто допоміг Г. Явлинському «відкрити» свою Америку?

— Відомий професор-політолог Гарвардського університету Г. Аніссон. Він виділив близько мільйона доларів під програму на вивчення ситуації в Радянському Союзі. Американські економісти розширили тези Явлинського з шести сторінок до 100. Але все це було чомусь утаємничено. Можливо, тільки чотири чи п'ять американських вчених, які працювали над програмою, знали її повністю. Але переважна більшість гарвардських спеціалістів, які працювали з Явлинським, були не економістами, а політиками. Тому ця програма скоріше не економічна, а політична.

Про те, що програма Явлинського має політичну спрямованість, можна було зрозуміти навіть з його відповідей на презентації тез. Приміром, на запитання якогось російського емігранта, що його спонукає так активно працювати на користь Радянського Союзу і Росії, Г. Явлинський відповів: «Головне для мене, як і для О. Солженіцина,— ідея відродження великої Росії. Великою Росія була в минулому, великою вона має бути і в майбутньому». На дошкульне запитання щодо Прибалтики Явлинський сказав, що вона нікуди не дінеться і в разі чогось її можна економічно притиснути. Ось така політична лінія програми: централізація всієї влади в руках союзного уряду і жорстка економічна політика щодо республік.

— В інтерв'ю газеті «Мегаполис-экспресс» член команди Явлинського Олексій Михайлов на запитання щодо конкретної цифри кредиту сказав, що некоректно нав'язувати партнерам суму — її має визначити сам Захід. З поінформованих джерел відомо, що американський економіст Дефрі Сакс, який працював з командою москвичів, називає 150 мільярдів доларів: по 30 мільярдів на рік протягом п'яти років. А що пишуть американці з цього приводу?

— Американська преса пише, що Г. Явлинський з Є. Примаковим (вони приїжджали разом), а потім і М. Горбачов вимагали (газети писали саме так — «вимагали») спочатку 150 мільярдів доларів, а потім — 250 мільярдів. Але більш реальна перша цифра.

Куди підуть ці гроші? Вже цього року Радянський Союз має повернути західним банкам 13 мільярдів доларів боргів. Тобто половину кредиту, що виділяється на рік, треба відразу віддати. Решта піде на те, щоб прогодувати такі великі міста, як Москва й Ленінград. За моїми підрахунками, ці міста щомісяця «з'їдають» мільярд доларів. Отже, за 12 місяців з'їдять і решту річного кредиту. Знову все проїмо...

Все це дуже сумно. Боюся, що історія повторюється. Коли був розроблений план Л. Абалкіна, Радянський Союз попросив кредити під програму переходу до ринку. Частину грошей отримали, а до ринкової економіки так і не перейшли. 11 мільярдів доларів отримали під програму С. Шаталіна. Її зарубали, а гроші проїли. І ось нова програма.

Тому моя пропозиція, де б і з ким би я не зустрічався у США, була одна: якщо ви хочете допомагати, то допомагайте республікам. Причому не всім, а тим, де демократичні режими.

— А як у цьому плані на Україні?

— Я агітував допомагати Україні. Вона йде демократичним шляхом.

Хочу навести конкретний приклад, який спонукав мене ще більше агітувати за допомогу Україні. Виявляється, коли Г. Явлинський приїздив до Вашингтона, там була створена радяно-російсько-американська корпорація. З радянської сторони співголова — Явлинський, з американської — «дехто» Кларк з посадовим окладом 50 тисяч доларів на місяць. Це у кілька разів більше, ніж отримує президент США.

У грошовому вираженні частка США є суто символічною. Центр (СРСР) і Росія дають мільярди доларів. Ця фірма буде продавати ресурси як з Росії, так і з Радянського Союзу в цілому, а закуповувати продукти харчування та інші товари для Росії. Хіба це справедливо по відношенню до інших республік?

Між іншим, діяльністю цієї фірми зацікавилася служба політичної безпеки США. У мене є документ, де представники цієї служби вимагають від І. Силаєва відповісти на декілька непростих запитань. Цілком імовірно, що цю фірму закриють.

Не можу змовчати і про те, що у всіх американських школах бізнесу є представники Радянського Союзу і Росії або в одній особі, або окремо. Але за сім місяців я не зустрічав жодного фахівця з України чи інших республік Радянського Союзу. Окрім республік Прибалтики. Прибалтійці дедалі сміливіше почали виходити на міжнародну авансцену.

Україна має бути значно активнішою у зовнішньоекономічній діяльності. Наша республіка зобов'язана мати за кордоном науково-торгівельно-промислові представництва. Це дуже вигідно. Ділові люди Америки українського походження готові безплатно надати на один рік приміщення з телекомунікаційним зв'язком. Аби тільки Україна захотіла. Є також багато юридичних фірм, які готові безплатно обслуговувати нашу республіку і робити для неї рекламу.

— Олександре, у Гарварді ти сім місяців працював над програмою приватизації на Україні. Чи пройшла вона якусь апробацію в західних наукових центрах?

— Справді, на відміну від Г. Явлинського, який всього місяць був у Гарварді, ми над українською програмою працювали значно довше. Наш план обговорювався в Інституті стратегічних досліджень Бжезинського, у Чикагському університеті, Школі економічних наук імені Кеннеді, Міністерстві фінансів США, Нью-Йоркській фондовій біржі. Усі схвально поставилися до нашої програми приватизації. Впливові люди пообіцяли під неї навіть кредити.

Проте мушу сказати, що на російські програми переходу до ринку працює 20—30 західних фахівців. Вони широко апробують ці розробки в різних наукових центрах. Росіяни готують своїх спеціалістів на фондових біржах. Ми дуже програємо в цьому відношенні. Нікому навіть донести до наукових і ділових кіл Америки наші програми. Про їх існування на Заході мало знають.

Мабуть, вашим читачам цікаво буде дізнатися, що поїздка Г. Явлинського закінчилася його поразкою. Конгрес США зарахував СРСР до країн, які потребують допомоги, поставивши його в один ряд з Індією, Бангладеш тощо, і прийняв рішення про те, що варто допомагати не СРСР в цілому, а республікам. А СРСР почати допомагати тільки тоді, коли він істотно зменшить витрати на озброєння і перейде до справжньої ринкової економіки. Це історичне рішення конгресу США.

Американців турбують тільки конкретна програма приватизації, яка буде затверджена на Україні, і українська власна валюта. Ділові люди Америки одностайно вважають, що приватизацію слід починати тільки після запровадження власних грошей. У Гарварді я також розробив програму їх впровадження. У мене є два варіанти: паралельна валюта для слабкого уряду і власна валюта для сильного.

Якщо ми матимемо конвертовану валюту, ринкові інституції і власну грошову одиницю, то через шість-сім років зможемо реально претендувати на місце в Спільному ринку. А до 2000 року, може, і встигнемо вскочити в останній вагон поїзда, що йде до цивілізації. Значно раніше в цей поїзд сядуть країни Східної Європи. Закони ж такого союзу, як Спільний ринок, відповідають принципам Декларації про державний суверенітет України.

— Результати зустрічі М. Горбачова з «великою сімкою» підтверджують, що Захід більше не вірить програмам, які розроблені нашвидкуруч спеціально під поїздки нашого лідера на Захід за грошовою допомогою (саме за грошовою, якими б політичними гаслами все це не завуальовувалося).

— Так, це має стати добрим уроком і для України. Такі програми треба розробляти глибоко, всебічно аналізуючи стан справ у країні, а не просто в угоду політичній кон'юнктурі. Головне для Заходу — практичні дії нашого українського уряду по реалізації наміченого.

Розмову вів Леонід БРОВЧЕНКО, економічний оглядач «Голосу України».

Новини з Грузії

ДЕПАРТАМЕНТ БЕЗПЕКИ ЗАМІСТЬ КДБ

Президент Грузії Звіад Гамсахурдіа зустрівся з керівниками недавно створеного Національного департаменту безпеки Грузії. Було розглянуто питання про остаточне його відокремлення від союзного КДБ, а також пов'язані з цим процеси й проблеми, пріоритетні напрями діяльності. Наголошувалося, що національний департамент безпеки вже не є політичною поліцією. Його головне завдання сьогодні — «...виявлення й знешкодження ворожих акцій імперських сил проти Грузії, боротьба із злочинністю та наркобізнесом».

ПАНІ КОНСУЛ

У Ленінграді створено постійне представництво Грузії. Точніше, відновлено консульство Грузинської Демократичної Республіки, що існувало в місті на Неві у 1918—1920-х роках. Повноважним представником республіки стала пані Валентина Сікарулідзе. Її ім'я занесено до неофіційного списку консулів зарубіжних країн під № 14.

СЛІДАМИ АРГОНАВТІВ

У Тбілісі створено Республіканську грузино-грецьку асоціацію. В установчих зборах взяли участь керівники великих промислових підприємств та ділового світу Грузії, а також грецькі бізнесмени. Вони відзначали, що створення спільної асоціації стане важливим кроком у налагодженні комерційних, політичних, економічних та культурних зв'язків між двома країнами. Зацікавилися гості й спільним розвитком туризму, зокрема організацією маршрутів слідами аргонавтів, що викличе інтерес багатьох туристичних фірм Заходу і може принести значний прибуток.

ЗАМІСТЬ ЦЕМЕНТУ — ПИЛ

Гостра нестача цементу змусила грузинських будівельників уперше в світі провести експеримент по частковому використанню кремнієво-марганцевого пилу в бетонних виробах. Результат перевершив сподівання. Будівельники хочуть почати масовий випуск залізобетонних плит за новими технологіями вже в серпні.

НОВА ПОСТАНОВА — НЕ УКАЗ

Чергова постанова Кабінету міністрів СРСР про порядок та розміри стягнення державного мита при оформленні документів на виїзд та в'їзд за кордон не стосується жителів Республіки Грузія. Про це повідомив начальник паспортного відділу ВВІРу МВС республіки Гіві Інджія. На його думку, зміст постанови незрозумілий і неконкретний.

НА РОБОТУ — ЗА КОРДОН

Міністерство праці, соціального захисту та демографії Грузії працює сьогодні над створенням державного департаменту міграції, який повинен координувати й ліцензувати діяльність посередницьких агентств, бюро та інших організацій, що допомагають громадянам республіки працевлаштуватися за кордоном. Реалізації цих планів сприятиме вступ Грузії до Міжнародної організації міграцій. Робота над цим уже ведеться.

Андрій БОЄЧКО,
Ігор ГРУШКО,
спеціальні кореспонденти «Голосу України».
Грузія.

ОДЕСА-МАМА Й ПОЗАШКІЛЬНА ПРОГРАМА

Щось новеньке!

Справді, в школі цьому не вчать: в Одесі з'явилися імпровізовані мийниці автомобілів, де господарюють 10 — 14-літні. Зупиняюсь біля одного з таких пунктів. Шланг, двоє відер, два віники, на стовбурі акації сохнуть кілька ганчірок. Поруч — руки-в-брюки — двоє пацанів і дівчинка. «Що, клієнтів нема?» — «А ви хочете тачку підігнати, чи так, голий інтерес?» — перепитує найстарший. Йому літ тринадцять. Мій «голий інтерес» їх не розчаровує. Як справжні бізнесмени, вони знають ціну рекламі. Відрекомендувались: Льоня, Сашко, Ірка. Льоня — за старшого, бо йому першому спала на думку ідея. Всі троє — з одного двору, з однієї школи. Згадавши про школу, на мить завагалися: чи варто «засвічуватись» у газеті? Пообіцяв прізвищ не називати. «Все одно вирахують!» — зауважив Сашко, а Льоня розсудливо додав: «Хай звикають. До ринку ж ідемо!»

Отже, про справи фірми. Щодо клієнтів, то день на день не схожий. Вчора, після дощу, запарились — черга була, бо нікому не хочеться ганяти по місту брудною машиною. А коли так, то й таксу можна підвищити — до шести карбованців з «тачки». Нормально — автоінспектор візьме більше. Буває, аби залучити клієнтів, якомусь скупердязі й за карбованця з машини лялечку зроблять. А зупинився один-другий — такса тут же підстрибне! «І скільки ж виходить за день на брата?» — Льоня: «Кажу ж — день на день не схожий. Та й потім — кожна фірма має комерційну таємницю. Мені треба на баян, пригледів у комісійному...» — Сашко: «А я нічого не купуватиму, хай гроші полежать: вони їсти не просять. Може, захочу своє «діло» відкрити, от і буде заначка...»

Розмову перервала сіра від пилюки «Тойота». Це треба було бачити — вони працювали як професіонали! Не встигла відкотитися «Тойота», а вже сигналила чорна «Волга». Спостерігаючи за веселою працею меткої трійки, я думав: чи зарахують їм у їхній школі традиційний і нелюбий «відробіток»? Навряд. А даремно. Не байдикують же, а роблять корисну справу.

Георгій ВОРОТНЮК,
власний кореспондент «Голосу України».
Одеса.

Не до речі

Б'ЮТЬ БАЙДИКИ, Б'ЮТЬ ВІКНА

Коли 29 липня із станції Коростень до Євпаторії відбув спецпоїзд № 420 з дітьми, а в Києві того ж таки дня на поїзд сіли ще 215 дітей, ні батьки, ані діти не відали нічого лихого. І раптом на станції Таганча Одеської залізниці, після 19-ї години, група невідомих закидала поїзд камінням. У результаті в 9-му, 11-му та 13-му вагонах було вибито вікна і травмовано двоє дітей. Розбите скло потрапило в очі семикласникові з Чернігова Саші Мочалову. На станції Корсунь хлопчика госпіталізували. Першокласниці Тані Козловій з селища Десна Деснянського району Чернігівської області каменем травмовано голову. Як пояснили працівники лінійного відділення внутрішніх справ станції Коростень, останнім часом хуліганство стало звичним явищем. Кількість особового складу транспортної міліції не дає змоги на належному рівні забезпечувати порядок. З Коростеня поїзд супроводжувала дільничний інспектор, капітан міліції Г. Барашева, і тільки після вчиненого злочину на кінцевій станції імені Шевченка Одеської залізниці поїзд зустрічав наряд транспортної міліції.

Григорій ШЕВЧЕНКО,
журналіст.
Житомирська область.

Їхні мандрівки

ПАН ТОНЬКО З САУТГЕМПТОНА

Цей чоловік ось уже майже два роки роверує по світу. Сер Ентоні Томпсон, юрист з Великобританії, виїхав велосипедом з рідного Саутгемптона і через США, Канаду, Сінгапур, Малайзію, Індонезію, Індію, Непал, Єгипет, Ізраїль, Грецію, Туреччину, Болгарію, Югославію, Німеччину доїхав до райцентру Рожнятів на Івано-Франківщині. Тут один з аборигенів відрекомендувався довколосвітньому роверистові «паном Тоньком», і це, сказав сер Ентоні, звучить майже як Тоні. Він сподівається, що тезок не бракуватиме також в Угорщині, Австрії, Голландії — на шляху додому, де 43-річного мандрівника чекають батько, брати й сестри.

Велосипед, який ви бачите на знімку, вже третій від початку подорожі. Спонсорів у Томпсона не було. Він просто продав свій лімузин «Воксол» і отримав потрібний для подорожі капітал. Та велосипедом воно й ліпше. Сер Ентоні має тиск і пульс — дай Боже кожному нашому вітчизняному стільцесидові — 52 удари на хвилину. Словом, коли маєте порядне авто — продавайте, купуйте, якщо вдасться, ровер, і — вйо довкола світу!

Перша наша зустріч із сером Ентоні відбулася в райцентрівському ресторані «Підгір'я», відомому своїм сервісом. Ми, вузьке коло однодумців-журналістів, скромно відзначали там першу річницю нашого часопису. Як пасує хлібосольним елементам, запросили сера Томпсона на чарку. Він не відмовився, але сказав, майже без акценту, одну малопопулярну у нас фразу: «Чуть-чуть!».

Що ж — «чуть-чуть» то й «чуть-чуть»!

Наступного дня ми бачили нашого велотуриста в селі Нижній Струтин, у будинку родичів, звідки, виявилося, бере початок коріння роду Томпсонів. Зуміли скомунікуватися на ниві лінгвістики й ще раз переконалися, що добро поміж людьми здатне розв'язувати всі проблеми.

А ще ми дізналися, що їдучи через Індію, сер Ентоні, як він сам сказав, мав незвичайну пригоду — зустрів там туристку з СРСР Наталію Ковальову. В ту мить, коли читачі «Голосу України» читають цю розповідь, історія не стоїть на місці. Не виключено, що одна з наших співвітчизниць невдовзі стане леді Нет Томпсон.

Володимир РОМАНЮК.
Івано-Франківська область.

Фото автора.

Автора!!

ЗАМАХ... НА ПЕР

Заходжу минулої п'ятниці на передпл
ського поштамту з наміром вивісити ре
лосу України».
— А дайте-но, дайте-но, глянемо на
з привітних жіночок.— Та-ак, треба по
річна передплата вашої газети коштує в
80 копійок, а 24 карбованці. Нам пере
Присоромлений тим, що, представляю
формований про зміну ціни, поспішив н
— Так що ж ви, друзі, мовчите? —
лом кореспондентської мережі, обурююс
на газети зросла, а я нічого про це не зн
— Так і ми про це нічого не знаєм
зараз з'ясуємо...
З'ясували — ніякого підвищення ціни
Автора вигадки, на жаль, поки що зна
цівниці передплатного пункту сказали,
льшення передплатної ціни «Голосу Укр
з 22-го відділення зв'язку. Та заступник
ня Лідія Мельничук заприсяглася, що
не відає.
— Є ж каталог,— додала Лідія В
усе написано...
Залишається гадати, хто пусти... ов
хоч у такий спосіб відбити в людей ...аж
«Голос України». А також в'ясувати, ч
трапляє далеко не в усі кіоски. Кому ж
люди читали правдиве слово?

Сер
власний кореспондент
Рівне.

Знак біди

ТЕКЛО І В РІЧКУ

Майже 50 годин задихалася без кисню річка Інгулець у Криворізькому районі на Дніпропетровщині. В її води, «дякуючи» страшній безвідповідальності багатьох людей, було скинуто 200 тисяч кубометрів нечистот. Отруйні води нищили на своєму шляху рибу й раків. Заразна вода і сморід досягли вже Миколаївської та Херсонської областей.

У Криворізькому комітеті охорони природи тепер проводиться розслідування сумної пригоди. Достовірно відомо, що скидання нечистот у річку розпочалося, коли дощові води затопили машинне

відділен
№ 10. І
м...
В. Соку
тяжких
не бути
робничо
провідне
подарст
дали ко
чистої
рачуніве
сы
ми...
руєну в
ну від
забрудн

Мико
Дніпр

До речі

ДЕ ВИ, ГРА

Грабарі? Сьогодні мало хто знає про людей цієї професії. Та й саме слово стало архаїзмом.

— Я живу на березі Кільчені, — розповідає старожил селища Підгородньої С. Старишко. — Раніше річка радувала щедрими вигонами, рибними запасами, мальовничими краєвидами, а тепер гине...

Ми спитали Степана Леонтійовича, коли востаннє чистили русло Кільчені.

— За мого життя, — відповідає він, — такого не пригадую, хоч прожив безвиїзно немало. А від батька чув, що в давні часи тут днювали й ночували грабарі. Човни на веслах, лопати-грабарки, коси — ось і вся їхня

техніка.
добре:
чи...
реги...
річки,
дуже х
Невж
ля Том
фактич
ласті, а
ретвори
ну кана
щині б
чок, і
кому ж
Кільчен
як бул
ву з
«грабар
тівники

«ТЕ
Дніп

Реалії

«ЗОЛОТЕ» ГА

У ці дні ринки міст Берегова, Мукачевого, Сваляви та деяких інших заполонили численні туристи з Румунії. Пропонують нашому зголоднілому покупцеві звичайний скромний одяг, взуття, спортивні костюми, парфуми — далеко не вищого гатунку. Непоодинокі випадки, коли продають, як кажуть, зі свого плеча. Причому за солідну ціну. Бо новоявлені бізнесмени з Румунії вже через годину-другу шикуються в черзі до ювелірних магазинів і скуповують вироби з дорогоцінних металів. Справді-бо, СРСР — країна парадоксів: привезли ганчір'я —

вивезл
цього
Вел
турист
ється
лони
але по
вило,
гості
добува
а щоб
вий в
із бал
отрую
рюючи
туації
бує.

влас
«Го
Ужг

...А-МАМА
...ЬНА ПРОГРАМА

...овенько!

...е називати. «Все ...кують» — завва... а Льоня розсуд... «Хай звикають. ...ідемо!»

...о справи фірми. ...нів, то день на ...жий. Вчора, піс... ...арились — чер... ...нікому не хоче... ...по місту бруд... ...о. А коли так, ...можна підвищи... ...ести карбованців ...Нормально — ...ор візьме більше. ...залучити клієн... ...ь скупердязі й ...ця з машини ля... ...ять. А зупинив... ...утий — такса тут ...бнеї «І скільки ж ...а день на бра... ...ьоня: «Кажу ж — день на день не схожий. Та й потім — кожна фірма має комерційну таємницю. Мені треба на баян, пригледів у комісійному...» — Сашко: «А я нічого не купуватиму, хай гроші полежать: вони їсти не просять. Може, захочу своє «діло» відкрити, от і буде заначка...»

Розмову перервала сіра від пилюки «Тойота». Це треба було бачити — вони працювали як професіонали! Не встигла відкотитися «Тойота», а вже сигналила чорна «Волга». Спостерігаючи за веселою працею меткої трійки, я думав: чи зараховують їм у їхній школі традиційний і нелюбий «відробіток»? Навряд. А даремно. Не байдикують же, а роблять корисну справу.

Георгій ВОРОТНЮК,
власний кореспондент «Голосу України».
Одеса.

Автора!!

ЗАМАХ... НА ПЕРЕДПЛАТУ

Заходжу минулої п'ятниці на передплатний пункт Рівненського поштамту з наміром вивісити рекламні плакати «Голосу України».

— А дайте-но, дайте-но, глянемо на ціну,— сказала одна з привітних жіночок.— Та-ак, треба повиправляти від руки: річна передплата вашої газети коштує вже не 19 карбованців 80 копійок, а 24 карбованці. Нам передали таку вказівку...

Присоромлений тим, що, представляючи видання, не поінформований про зміну ціни, поспішив на корпункт.

— Так що ж ви, друзі, мовчите? — з'єднавшись з відділом кореспондентської мережі, обурююся.— Передплатна ціна на газети зросла, а я нічого про це не знаю...

— Так і ми про це нічого не знаємо. Одну хвилинючку, зараз з'ясуємо...

З'ясували — ніякого підвищення ціни немає.

Автора вигадки, на жаль, поки що знайти не вдалося. Працівниці передплатного пункту сказали, що відомості про збільшення передплатної ціни «Голосу України» їм передали... з 22-го відділення зв'язку. Та заступник начальника відділення Лідія Мельничук заприсяглася, що сном-духом про таке не відає.

— Є ж каталог,— додала Лідія Володимирівна,— там усе написано...

Залишається гадати, хто пусти[...] [...]вокаційн[...] [...]тку, щоб хоч у такий спосіб відбити в людей [...]бажання передплачувати «Голос України». А також з'ясувати, чому наша газета потрапляє далеко не в усі кіоски. Кому ж так не хочеться, щоб люди читали правдиве слово?

Сергій МЕЛЬНИЧУК,
власний кореспондент «Голосу України».
Рівне.

Схаменіться!

ОРДЕНОНОСЕЦЬ ЧИ ОРДЕНОПРОСЕЦЬ

Двоє молодиків навідалися чорною «Волгою» до села Красна Зборівського району й зайшли до колишнього комбайнера Федора Стеця. Показали рішення облвиконкому: здати ордени на збереження до музею. Щоб не сумнівався — розпишись в одержанні компенсації, 350 карбованців. Ще мить — і до чорного дипломата посипались комбайнерові ордени: Леніна, Трудового Червоного Прапора, Знак Пошани. Медалю «За трудову доблесть» чомусь знехтували. Господар ненароком зауважив: у дипломаті орденів було вже чималенько.

Потім з'ясувалося, що жодних рішень облвиконком не приймав. Ф. Стець потрапив у хитру ситуацію: адже формально він продав свої ордени. Так, але ж унаслідок обману! А обман — річ темна й заплутана. Тому дільничний, навідавшись до потерпілого, взяв з нього лиш «пояснення», а не «заяву», за якою треба було б порушити справу. Отже, Федора Стеця нібито вдруге ошукано. Хто він тепер? Орденоносець чи ні? Ясно одне: його гідність принижено. І я не заперечуватиму, якщо оця замітка буде підставою для порушення справи про шахрайство.

Богдан ГРАБОВСЬКИЙ.
Тернопільська область.

Це ж тр...

У БІ...
ВЕ...

Мов ... лик, гуд... весь особ... ділу внут... її з нача... ним, від... атаку міс... йняв глу...

Яблуко... ронцями ... ською гв... згодом і ... квартира ... ва, 24. ... «об'єкт» ... передати ... шої обла... А. Мосто... но ключ... нилися в... паспортно... внутрішн... який і з... ний лікар... м'єю з ч... гуртожит... контракт ... за кордо...

Ось ту... ведним г...

«...З ... — написа... лові Ма... конкому ... 2 серпня... терани К... праці, ого... ня біля ... конкому. ... тягом до... квартиру ... звільнити... нилка рай... сьменного... рилюка; ... нинішньо... кому!»

Напевн... переконан... і райком... повинен з... бік ветер... виконком... квартиру ... тягом на... виявляєт... належить... ному ра... справ. На... столу, ма... шефа, «... що він «... ухвали» ... ся звіль...

Нині в... тишша... говори мі... правоохоро... ветерани ... вати, а л... кордон. Т... нувати сі...

Лід...
власни...
«Голос...
Черкас...

До речі

...КИ, Б'ЮТЬ ВІКНА

...в очі семиклас... Чернігова Са...ову. На станції ...лопчика госпіта... Першокласниці Та... з селища Десна ...о району Черні...бласті каменем ...голову. Як пояс... лінійного ...внутрішніх справ ...остень, останнім ...лігантство стало ...вищем. Кількість ...кладу транспортної міліції не дає змоги на належному рівні забезпечувати порядок. З Коростеня поїзд супроводжувала дільничний інспектор, капітан міліції Г. Барашева, і тільки після вчиненого злочину на кінцевій станції імені Шевченка Одеської залізниці поїзд зустрічав наряд транспортної міліції.

Григорій ШЕВЧЕНКО,
журналіст.
Житомирська область.

Знак біди

ТЕКЛО І В РІЧКУ ПОПАЛО

Майже 50 годин задихалася без кисню річка Інгулець у Криворізькому районі на Дніпропетровщині. В її води, «дякуючи» страшній безвідповідальності багатьох людей, було скинуто 200 тисяч кубометрів нечистот. Отруйні води нищили на своєму шляху рибу й раків. Зразна вода і сморід досягли вже Миколаївської та Херсонської областей.

У Криворізькому комітеті охорони природи тепер проводиться розслідування сумної пригоди. Достовірно відомо, що скидання нечистот у річку розпочалося, коли дощові води затопили машинне відділення насосної станції № [...]. Інспектор [...]ського комітету охорони природи В. Сокуренко заявив, що тяжких наслідків могло б і не бути, якби керівники виробничого управління водопровідно-каналізаційного господарства та міськвиконкому дали команду на скидання чистої води в Інгулець з Карачунівського або Дзержинського водосхо[...]. Тим самим [...]далося б [...]бавити отруєну воду і врятувати фауну від загибелі, флору — від забруднення.

Микола КРАМАРЕНКО.
Дніпропетровська область.

Анонс

КОЛОМИЇ—750

Виповнюється 750 років першої літописної згадки про місто Коломию — серце Покуття. Свято відбудеться 17—19 серпня. Його емблемою стала покутська писанка. У програмі ювілейних заходів — науково-теоретична конференція «Роль і місце Коломиї в історії та культурі українського народу», театралізований похід, народне віче, численні концерти й виставки, продаж робіт народних майстрів, спортивне свято, зустрічі з цікавими людьми краю та гостями. Прийдуть лауреати «Червоної рути-91». Працюватимуть нічні кав'ярні. Коломия чекає на вас!

Оргкомітет.

750
КОЛОМИЯ

Мандрівки

...З САУТГЕМПТОНА

...дію, сер Ентоні, як він сам сказав, мав незвичайну пригоду — зустрів там туристку з СРСР Наталію Ковальову. В ту мить, коли читачі «Голосу України» читають цю розповідь, історія не стоїть на місці. Не виключено, що одна з наших співвітчизниць невдовзі стане леді Нет Томпсон.

Володимир РОМАНЮК.
Івано-Франківська область.

Фото автора.

До речі

ДЕ ВИ, ГРАБАРІ?

Грабарі? Сьогодні мало хто знає про людей цієї професії. Та й саме слово стало архаїзмом.

— Я живу на березі Кільчені, — розповідає старожил селища Підгородного С. Старишко. — Раніше річка радувала щедрими вигонами, рибними запасами, мальовничими краєвидами, а тепер гине...

Ми спитали Степана Леонтійовича, коли востаннє чистили русло Кільчені.

— За мого життя, — відповідає він, — такого не пригадую, хоч прожив безвиїзно немало. А від батька чув, що в давні часи тут днювали й ночували грабарі. Човни на веслах, лопати-грабарки, коси — ось і вся їхня техніка. Та діло своє знали добре: викошували очерет, чи[...] дно, з[...]вали б[...]реги. Тепер ніх[...] не чистить річки, а необхідно, бо роща дуже хвора.

Невже Кільчень чекає доля Томаківки, Кам'янки, які фактично зникли з карти області, або доля Сури, що перетворилася на отруйну стічну канаву? На Дніпропетровщині близько 150 малих річок, і майже всі вони в такому жалюгідному стані, як Кільчень. Немає господарів. А як було б добре, якби знову з'явилися турботливі «грабарі» — самовіддані рятівники малих річок.

Агентство «ТЕЛЕПРЕСІНФОРМ».
Дніпропетровськ.

Повертаючись до надрукованого

НЕБЕЗПЕЧНА «СНІЖИНКА»

Сотні підписів поставили жителі одного з районів Херсона під петицією, в якій вимагають від міськради перенесення складу хімреактивів фабрики «Сніжинка» з подвір'я школи № 23. Незабаром починається новий навчальний рік, і батьки хочуть бути спокійними за своїх дітей.

Ця історія вже набридла херсонцям. До речі, 30 квітня 1991 року про неї повідомляв і «Голос України» у матеріалі «Вибух у школі». Але кінця не видно.

Після другого потужного вибуху цистерни з перекисем водню травнева сесія Херсонської міської Ради заборонила керівникам фабрики зберігати на складі токсичні та вибухонебезпечні речовини і зобов'язала у двомісячний строк демонтувати місткості. Контроль за виконанням рішення поклали на заступника голови міськвиконкому В. Андрушка. Строк давно минув, але керівник «Сніжинки» І. Ткаченко не прислухалася до вимоги органу влади. З'явилася інформація, що на склад завезли нову партію небезпечних речовин. Правда, в іншій тарі.

— З'ясувалися нові подробиці про цей горезвісний об'єкт, — розповіла депутат міськради Г. Щербина. — Офіційного дозволу на його розташування на території школи немає, а площа для спорудження складських приміщень, виділена в іншому місці ще в 1987 році, не освоюється. Депутати планують винести наболіле питання на розгляд чергової сесії.

Іван КАЛИНИЧЕНКО,
власний кореспондент «Голосу України».
Херсон.

Реалії

«ЗОЛОТЕ» ГАНЧІР'Я

У ці дні ринки міст Берегова, Мукачевого, Сваляви та деяких інших заполонили численні туристи з Румунії. Пропонують нашому зголоднілому покупцеві звичайний скромний одяг, взуття, спортивні костюми, парфуми — далеко не вищого гатунку. Непоодинокі випадки, коли продають, як кажуть, зі свого плеча. Причому за солідну ціну. Бо нововиявлені бізнесмени з Румунії вже через годину-другу шикуються в черзі до ювелірних магазинів і скуповують вироби з дорогоцінних металів. Справді-бо, СРСР — країна парадоксів: привезли ганчір'я — вивезли золото. И нікому до цього немає діла.

Великим попитом серед туристів з Румунії користується ще один товар — балони для зрідженого газу, але порожніми вони, як правило, не реалізуються. Тоді гості правдами й неправдами добувають їх наповненими, а щоб не везти додому зайвий вантаж, випускають газ із балонів прямо на вулицях, отруюючи все довкіл, створюючи вибухо-небезпечні ситуації. Це теж нікого не турбує.

Микола ГОРВАТ,
власний кореспондент «Голосу України».
Ужгород.

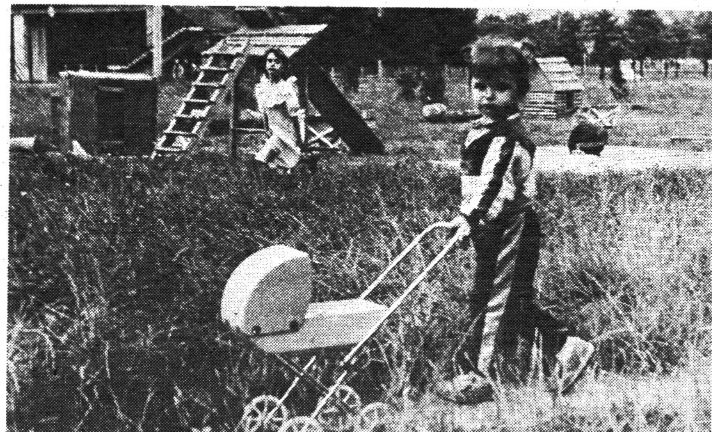

Фото Леоніда ПІДЛУЖНОГО.

ПО...

16—17 ... ластях рес... куються ... грози. На... опадів. В... метрів за... ра вдень ... областях ... чі 7—13, ... 12—18 гра...

По Києв... ня без оп... 5—10 мет... пература ...

ГОЛОС України

ДПЛАТУ

…ний пункт Рівнен-
…мні плакати «Го-

…у,— сказала одна
…равляти від руки:
…не 19 карбованців
…и таку вказівку...
… видання, не поін-
…орпункт.
…днавшись з відді-
… — Передплатна ці-
...
… Одну хвилиночку,

…має.
…и не вдалося. Пра-
…відомості про збі-
…ни» їм передали...
…чальника відділен-
…м-духом про таке

…димирівна,— там

…ційн… …тку, щоб
…я передплачувати
… наша газета по-
… не хочеться, щоб

… МЕЛЬНИЧУК,
…олосу України».

…ОПАЛО

… насосної …станції
…ектор …ського ко-
…хорон… природи
…нко заявив, що
…лідків могло б і
…кби керівники ви-
… управління водо-
…налізаційного гос-
…та міськвиконкому
…нду на скидання
… в Інгулець з Ка-
…го або Дзержинів-
…осхо… Тим са-
…б… …бавити от-
… і врятувати фау-
…ибелі, флору— від
…я.

…КРАМАРЕНКО.
…тровська область.

…АРІ?

…а діло своє знали
…ошували очерет,
…о, з… …ювали бе-
…ніх… не чистить
…еобхідно, бо роша

…ільчень чекає до-
…ки, Кам'янки, які
…никли з карти об-
…доля Сури, що пе-
… на отруйну стіч-
…На Дніпропетров-
…о 150 малих рі-
…е всі вони в та-
…ідному стані, як
…емає господарів. А
… добре, якби зно-
…лися турботливі
… самовідданії ря-
…річок.

Агентство
…РЕСІНФОРМ».
…тровськ.

…ІР'Я

…ото. И нікому до
… діла.
… попитом серед
… Румунії користу-
…один товар — ба-
…ріджeного газу,
…ими вони, як пра-
…алізуються. Тоді
…ами й неправдами
… їх наповненими,
…везти додому зай-
… випускають газ
…прямо на вулицях,
… все довкіл, ство-
…ухо-небезпечні си-
…теж нікого не тур-

…икола ГОРВАТ,
… кореспондент
…України».

Схаменіться!

ОРДЕНОНОСЕЦЬ ЧИ ОРДЕНОПРОСЕЦЬ

Двоє молодиків навідалися чорною «Волгою» до села Красна Зборівського району й зайшли до колишнього комбайнера Федора Стеця. Показали рішення облвиконкому: здати ордени на збереження до музею. Щоб не сумнівався — розпишись в одержанні компенсації, 350 карбованців. Ще мить — і до чорного диплолмата посипались комбайнерові ордени: Леніна, Трудового Червоного Прапора, Знак Пошани. Медаллю «За трудову доблесть» чомусь знехтували. Господар ненароком зауважив: у дипломаті орденів було вже чималенько.

Потім з'ясувалося, що жодних рішень облвиконком не приймав. Ф. Стець потрапив у хитру ситуацію: адже формально він продав свої ордени. Так, але ж унаслідок обману! А обман — річ темна й заплутана. Тому дільничний, навідавшись до потерпілого, взяв з нього лиш «пояснення», а не «заяву», за якою треба було б порушити справу. Отже, Федора Стеця нібито вдруге ошукано. Хто він тепер? Орденоносець чи ні? Ясно одне: його гідність принижено. І я не заперечуватиму, якщо оця замітка буде підставою для порушення справи про шахрайство.

Богдан ГРАБОВСЬКИЙ.
Тернопільська область.

Анонс

КОЛОМИЇ—750

Виповнюється 750 років першої літописної згадки про місто Коломию — серце Покуття. Свято відбудеться 17—19 серпня. Його емблемою стала покутська писанка. У програмі ювілейних заходів — науково-теоретична конференція «Роль і місце Коломиї в історії та культурі українського народу», театралізований похід, народне віче, численні концерти й виставки, продаж робіт народних майстрів, спортивне свято, зустрічі з цікавими людьми краю та гостями. Прийдуть лауреати «Червоної рути-91». Працюватимуть нічні кав'ярні. Коломия чекає на вас!

Оргкомітет.

750
КОЛОМИЯ

Повертаючись до надрукованого

НЕБЕЗПЕЧНА «СНІЖИНКА»

Сотні підписів поставили жителі одного з районів Херсона під петицією, в якій вимагають від міськради перенесення складу хімреактивів фабрики «Сніжинка» з подвір'я школи № 23. Незабаром починається новий навчальний рік, і батьки хочуть бути спокійними за своїх дітей.

Ця історія вже набридла херсонцям. До речі, 30 квітня 1991 року про неї повідомляв і «Голос України» у матеріалі «Вибух у школі». Але кінця не видно.

Після другого потужного вибуху цистерни з перекисом водню травнева сесія Херсонської міської Ради заборонила керівникам фабрики зберігати на складі токсичні та вибухонебезпечні речовини і зобов'язала у двомісячний строк демонтувати місткості. Контроль за виконанням рішення поклали на заступника голови міськвиконкому В. Андрушка. Строк давно минув, але керівник «Сніжинки» І. Ткаченко не прислухалася до вимоги органу влади. З'явилася інформація, що на склад завезли нову партію небезпечних речовин. Правда, в іншій тарі.

— З'ясувалися нові подробиці про цей горезвісний об'єкт, — розповіла депутат міськради Г. Щербина. — Офіційного дозволу на його розташування на території школи немає, а площа для спорудження складських приміщень, виділена в іншому місці ще в 1987 році, не освоюється. Депутати планують винести наболіле питання на розгляд чергової сесії.

Іван КАЛИНИЧЕНКО,
власний кореспондент «Голосу України».
Херсон.

Це ж треба

У БІЙ ПІШЛИ ВЕТЕРАНИ

Мов розтривожений вулик, гуде нині Маньківка: весь особовий склад райвідділу внутрішніх справ на чолі з начальником І. Письменним, відбивши кількаденну атаку місцевих ветеранів, зайняв глуху оборону.

Яблуком розбрату між охоронцями порядку і ветеранською гвардією селища, а згодом і райвиконкому, стала квартира по вулиці Куйбишева, 24. Цей злополучний «об'єкт» мали свого часу передати запрошеному з іншої області лікареві-урологу А. Мостовому. Та несподівано ключі від квартири опинилися в руках начальника паспортного столу райвідділу внутрішніх справ Кирилюка, який і зайняв її. Розчарований лікар, що мешкає із сім'єю з чотирьох чоловік у гуртожитку, почав укладати контракт про виїзд на роботу за кордон.

Ось тут і вибухнули праведним гнівом ветерани.

«...З сьогоднішнього дня, — написали вони в заяві голові Маньківського райвиконкому П. Кондратюкові, — 2 серпня 1991 року, ми, ветерани Компартії, війни та праці, оголошуємо голодування біля приміщення райвиконкому. Наша вимога: протягом доби надати обіцяну квартиру лікареві Мостовому; звільнити з роботи начальника райвідділу міліції Письменного та паспортиста Кирилюка; вимагаємо відставки нинішнього складу райвиконкому!»

Напевне, останній лозунг переконав. Врешті пригадав і райком КПУ, чиї інтереси повинен захищати, і став на бік ветеранів. 5 серпня райвиконком ухвалив: звільнити квартиру для Мостового протягом найближчих днів. Та, виявляється, на місці влада належить не Раді, а доблесному райвідділу внутрішніх справ. Начальник паспортного столу, маючи підтримку свого шефа, «прозоро натякнув», що він «чхати хотів на такі ухвали» й навідріз відмовився звільнити квартиру.

Нині в Маньківці — затишшя... перед грозою. Переговори між райвиконкомом і правоохоронцями затяглися, ветерани збираються голодувати, а лікар-уролог — за кордон. Туди, де вміють шанувати спеціалістів.

Лідія ТИТАРЕНКО,
власний кореспондент «Голосу України».
Черкаська область.

Богдан Дмитрович КОТИК

14 серпня 1991 року на 55-у році життя раптово помер народний депутат України, член Львівського облвиконкому, директор Львівського відділення Українського державного акціонерного товариства «Торговий дім» **Богдан Дмитрович КОТИК.**

Богдан Дмитрович Котик народився 6 листопада 1936 року у селі Лука Дрогобицького району Львівської області.

Трудовий шлях розпочав у 1954 році майстром Рівненського механічного заводу. З 1956 року — інженер-технолог Львівського машинобудівного заводу, з 1959 по 1974 рік Богдан Дмитрович працює на комсомольській і партійній, а з 1974 року по 1986 рік — на господарській роботі.

Впродовж 10 років він очолює львівський завод «Біофізприлад», а згодом стає генеральним директором виробничого об'єднання «Іскра».

З 1989 по 1990 рік Богдан Дмитрович обирається головою виконкому Львівської міської Ради народних депутатів. Після того очолив Львівське відділення Українського державного акціонерного товариства «Торговий дім».

Львів'яни любили і шанували Богдана Дмитровича Котика, віддали йому свої голоси під час виборів до парламенту України.

На всіх ділянках, де працював Богдан Дмитрович, його відзначали велика відповідальність і компетентність, у кожне діло, за яке брався Богдан Дмитрович, він вкладав всі свої сили, знання і багатий досвід.

Його принциповість розумно поєднувалася з уважним ставленням до людей, скромністю.

Батьківщина належно оцінила працю Богдана Дмитровича Котика, нагородивши його двома орденами Трудового Червоного Прапора, орденом Дружби народів та іншими державними нагородами.

Несподівана смерть Богдана Дмитровича засмутила нас.

Добра пам'ять про нього завжди залишиться у наших серцях.

Кравчук Л. М., Гришко М. В., Юхновський І. Р., Новицький Є. А., Чорновіл В. М., Батіг М. І., Братунь Р. А., Бутрин І. І., Вакарчук І. О., Влох О. Г., Гель І. А., Горинь Б. М., Горинь М. М., Горинь М. М., Гринів Є. А., Гринів І. О., Гураль П. Ф., Давимука С. А., Деркач І. С., Драч І. Ф., Дунець Л. А., Іваничук Р. І., Калинець І. О., Качур П. С., Кендзьор Я. М., Козярський Б. М., Косів М. В., Котик З. Д., Кісіль С. І., Лубківський Р. М., Луців О. П., Лясковська В. Д., Макар І. І., Малешко М. І., Павлюк С. П., Парубій В. І., Романюк В. С., Риборак А. Ф., Семків О. І., Сорочик Ю. Ю., Стецків Т. С., Федорів Р. М., Хмара С. І., Чобіт Д. В., Швайка М. А., Шпіцер В. І., Яворський В. Г.

З натури

НЕВІЛЬНИК ЧЕСТІ

Перед широким загалом полтавців він з'явився кілька років тому як один із фундаторів місцевого осередку Руху, незмінний учасник і активіст багатьох його акцій. Затим створював філію УРП, пізніше збирав полк імені Симона Петлюри. Сьогодні Віктор Педченко — головний отаман Всеукраїнської ОУН на батьківщині. Новоявлена організація нічого спільного ні з «бандерівцями», ні з «мельниківцями», ні з «двійкарями» не має. Виступає за відновлення української державності та нації, до НРУ ставиться негативно.

А ще Віктор Педченко поет. «Лірик громадянського звучання, — оцінюють його доробок критики. Пише поеми і вірші про Україну, свободу і рівність. А ще про компартію, Леніна і Горбачова. Я не прихильник його творчості, хоча слухав вірші не раз і не два, та мушу сказати, що автор бере за живе аудиторію насамперед емоційним впливом. До декого таки «доходять» тексти, точніше, мабуть, не подобаються, бо саме за них Педченко і поплатився. Одне слово, влип безпартійний отаман (1953 року народження, освіта середня спеціальна, одружений, має на утриманні двох малолітніх дітей) за частиною І статті 1 Закону про захист честі і гідності Президента СРСР. Не знаю, чи образився на Педченка сам Президент, але полтавська Феміда угледіла у віршованих рядках кримінал, небезпечний для реноме Михайла Сергійовича. І хоча сам підсудний доводив, що не Президента, а Генсека мав на увазі, Октябрський райнарсуд визначив міру покарання — 400 карбованців штрафу.

Підсудний рішення суду не оскаржив. І, мені здалось, сприйняв як належне. Отаманський гнів викликали дії свідків. А ними були, як не дивно, рухівці М. Кульчинський, З. Коваленко, Г. Кищенко, члени УРП В. Івкін, О. Арбузов та інші. Не «комуняки», яких нещадно громить у віршах поет, а саме колишні товариші по боротьбі свідчили проти нього. Очевидно, добряче насолив Педченко не лише захисникам честі Президента, за що й поплатився чотирма сотнями.

Григорій ГРИНЬ,
власний кореспондент «Голосу України».

Фото Леоніда ПІДЛУЖНОГО.

ПОГОДА

16—17 серпня в західних областях республіки місцями очікуються короткочасні дощі, грози. На решті території без опадів. Вітер західний, 5—10 метрів за секунду. Температура вдень 20—26, у південних областях 26—30 градусів. Вночі 7—13, на узбережжі морів 12—18 градусів.

По Київській області 16 серпня без опадів, вітер західний, 5—10 метрів за секунду. Температура 22—25 градусів.

Черговий по випуску новин Віталій ЖЕЖЕРА.
Тел. 441-86-20

СМІТТЯ І ВАЛЮТА

Через півтора-два роки Київ стане перед фактом, що йому нікуди буде вивозити сміття...

Від 15 до 25 відсотків побутових відходів складають папір, дерево, полімери. Після спалення їх можна заощадити від 3 до 5 відсотків традиційних енергоносіїв.

ЦЕНТРАЛЬНЕ телебачення в закордонних репортажах частенько показує, як у тій чи іншій країні страйкують сміттярі. Оператор добросовісно вбирає в кадр акуратні ряди целофанових пакетів та мішків, які шикуються вздовж тротуарів.

У квітні цього року був подібний прецедент і в нас, коли, підтримавши вимоги страйкуючих шахтарів, київські сміттярі на один день припинили роботу. Вітер цілий день ганяв містом шматки паперу, біля урн накопичилися гори сміття. Адже Київ лише за добу «виділяє з себе» до однієї тисячі кубометрів сміття, яке потрібно кудись дівати. На другий день місто було більш-менш приведено в санітарну норму, але завтра подібна ситуація може повторитися вже поза страйком.

На думку директора заводу з термічної переробки твердих побутових відходів «Енергія» Василя Федорця, через півтора-два роки ситуація кардинально зміниться. Київ стане перед фактом, що йому нікуди буде вивозити сміття.

На сьогоднішній день під Обуховом діє чи не найкращий у Союзі полігон для захоронення відходів, які виникають внаслідок життєдіяльності міста, але нічого не буває вічного й безрозмірного в цім світі. Можна, звичайно, жити за правилом: «Після нас хоч потоп». Та для тих, хто саме так і збирається жити, скажу, що цей «потоп» загрожує розпочатися ще при нас. Такі ось з сиром пироги. А мовою офіційних документів це звучить так: «Київська обласна Рада народних депутатів звертає увагу, що через півтора-два роки полігон, що біля Обухова, переповниться...».

Нове сміттєзвалище побудувати ми теж не можемо, бо в радіусі 100—200 кілометрів від Києва місць, придатних для цього, практично немає. Тож залишається хіба що викопати на родючому полі великі кагати і замість того, щоб вирощувати там хліб, звозити сміття. Але ж Київ і так з усіх боків оточений щільним кільцем виповнених сміттєзвалищ і знаходиться ніби на міні уповільненої дії, яка не знати, де й коли вибухне.

Де ж вихід із ситуації, що складається? Куди дівати ті три мільйони кубометрів сміття, що його за рік накопичує населення Києва за рахунок побутових відходів? Додайте сюди ще відходи із сфери виробництва — і ви фізично відчуєте, як давить на вас уся ця маса.

Втім, вихід є, причому такий, що, знищуючи сміття, ми до того ж можемо мати з цього прибуток, оскільки за своїми енергетичними характеристиками воно подібне до бурого вугілля. А, отже, найліпшим розв'язанням проблеми було б будівництво сміттєспалювальних заводів за принципом теплоелектростанцій. Спеціалісти з НДІ енергетики США навіть вирахували, що від 15 до 25 відсотків побутових відходів складають папір, дерево, полімери, словом, цілком горючі матеріали. Після спалення їх можна заощадити від 3 до 5 відсотків таких традиційних енергоносіїв, як вугілля, нафта та газ і виробити ту ж саму кількість енергії, тепла у вигляді гарячої води чи пару. Якщо ж врахувати масштаби нашої засміченості, то горючі матеріали, які прибувають на наші сміттєзвалища, можуть становити не 3—5 відсотків енергоресурсів, як у США, а всі 10. А це дуже солідна цифра, за якою стоять природні енергетичні ресурси.

Щось у цьому плані почали робити в Києві, коли побудували завод з термічної переробки твердих побутових відходів «Енергія», який, спалюючи сміття, виробляє теплову енергію. І коли б замість нього в місті працювала ТЕЦ такої ж потужності, яка б спалювала, скажімо, вугілля, то за 10 років їй потрібно було б спалити його на 50 мільйонів доларів, щоб добути таку ж кількість енергії. До цього додамо, що сьогодні цей завод коштує саме 50 мільйонів доларів, а це означає, за 10 років він себе повністю окупляє. Проте, ми вже знаємо, що вигоди від нього набагато більше, бо вироблення енергії — це всього лиш супутний результат, а головним при цьому залишається якісне знищення відходів. І от саме їх завод може подужати лише тридцять відсотків від тієї кількості, яка накопичується щодня в місті. Так виникла потреба збудувати в Києві ще один завод.

Перш ніж щось пропонувати, спеціалісти старанно опрацювали це питання, і оскільки наша промисловість такої продукції не виробляє, то зупинили свій погляд на пропозиції французької фірми «КНІП», яка має досконалу технологію спалювання (і що важливо) очищення димових газів. Пропозиція цієї фірми привабила ще й тим, що за домовленістю не потрібно було платити 60 мільйонів доларів за весь завод, а тільки 16 мільйонів за проект та частину обладнання, яке неможливо виготовити власними силами. До того ж, беручи до уваги той факт, що Кабінет міністрів України планує здійснити будівництво сміттєспалювальних заводів у Донецькому регіоні, то й їх можна було б закупити не повністю, а за тим самим принципом, що й Київський. За такого підходу коштів, які пішли б на придбання лише одного заводу, закупленого повністю, вистачило б для трьох. І враховуючи те, що Київ уже має в цьому плані значний досвід, то саме тут можна було б налагодити серійний випуск спочатку окремих деталей, а згодом і цілих заводів для міст України.

З цією пропозицією голова Київської міськради Г. Малишевський звернувся до Верховної Ради України і незабаром там з'явився документ за підписом члена Президії М. Залудяка, у якому йшлося про те, що питання будівництва сміттєспалювального заводу — надзвичайно важливе й невідкладне. Для подальшого вирішення пропозицію було передано прем'єр-міністру В. Фокіну. Прем'єр же доручив розглянути це питання В. Урчукіну і в результаті Київська міська Рада отримала відповідь, що... в зв'язку з обмеженими можливостями уряд республіки для придбання технології валютних коштів виділити не може. Правда, там іще пропонувалося винайти ті кошти за рахунок валюти, заробленої підприємствами міста, але при цьому зовсім не бралося до уваги те, що більшість з них — підприємства так званого союзного підпорядкування, а це значить, що Україна, і тим паче Київ, цієї валюти і не нюхатимуть.

Так міська Рада прийшла туди, звідки вийшла.

А ситуація ускладнюється ще й тим, що завтра може зупинитися й завод «Енергія», який поки що на свій страх і ризик продовжує працювати. Справа в тому, що він несерійний і збудований за німецькою технологією чехословацькою фірмою «Шкода-експорт», яка сьогодні подібного обладнання вже не випускає, тож запчастин брати практично ніде. Зі слів директора заводу В. Федорця, підприємству страшенно пощастило, коли вдалося придбати велику партію запчастин. В цю справу завод вклав усі свої гроші — майже 2 мільйони карбованців. І хоча на той час запчастин могло вистачити й на 200 тисяч, то діяли тут за принципом: купуй, поки є, бо завтра, достеменно відомо, такої можливості вже не буде. Але тепер завод не має коштів на поточний ремонт і взяти їх поки що ніде. «Енергія» належить місту, а місто бідне, тож хоч ставай з квартою під церкву.

— Немає грошей, то не ремонтуй, радять мені. Але ж не можу я працювати на несправному обладнанні й доводити його до ще більшого зношення,— каже директор.— Тож якщо й далі так продовжуватиметься, то немає сумніву, що завод зупиниться.

А коли так,— продовжує він,— то ми теж могли б самі собі заробити достатню кількість валюти. І коли від міськради за кожну тонну спаленого сміття ми маємо по 15 карбованців, то, пристань ми на пропозицію мера міста Нью-Йорка, і за 50 днів заробили б півтора мільйона доларів. Як? Дуже просто. Американці вантажать на одне з суховантажних суден, більшість з котрих ідуть сьогодні порожніми, брикетоване сміття. Роблять усе це за свій кошт, а ми лише спалюємо його в себе і отримуємо за це гроші. Щодоби наш завод може спалити 1 тисячу тонн, а пропонують нам за одну тонну 30 доларів. Отже, за добу — 30 тисяч доларів.

До речі, таким чином відправляли американці сміття в Нігерію, Ізраїль та інші країни. І виникла ця проблема в зв'язку з тим, що раніше сміття Нью-Йорку скидалося в шахти Трансільванії. Тепер вони переповнені, але наперед про сміттєспалювальні заводи вони теж не подбали. Через кілька років вони їх збудують, але поки що йдуть на будь-які витрати, аби тільки не закопувати сміття в землю.

Звичайно, погодитися на цю пропозицію ми не можемо, оскільки в нас і свого сміття вдосталь, але це як приклад, до чого може призвести зволікання з будівництвом заводів по переробці і ліквідації сміття.

І саме спалюючи сміття, розв'язують цю проблему такі розвинені країни, як Німеччина, Японія. Причому підприємці, які цим займаються, мають на тому неабиякий зиск, продаючи користувачам гарячу воду, енергію, добуваючи її практично за безцінь і не боячись, що зникне джерело її вироблення, адже скільки людства — стільки й сміття.

Ми вже казали про те, що й київський завод «Енергія» теж виробляє багато тепла. Та тут не все гаразд з його реалізацією. Бо через відсутність централізованої тепломережі воно дуже часто виявляється незатребуваним і значну його кількість завод змушений викидати просто в повітря.

На думку спеціалістів, коли б тепло, яке виробляє «Енергія», використовувалося, то був би можливим такий варіант, що не заводу б місто платило за кожну спалену тонну, а навпаки, завод міг би вносити якісь кошти в бюджет міста, як плату за сировину, тобто, за сміття. Такі от парадокси.

А поки що Київська обласна Рада народних депутатів попереджає, що через півтора-два роки місто зіткнеться з неабиякими труднощами. А на лікування власної ускладненої хвороби люди, як правило, грошей не шкодують. Чи може вона й далі задавнюватиметься й набиратиме загрозливих для життя форм?

Сергій ЛАВРЕНЮК.

Маю думку

СУШІТЬ ВЕСЛА, ПРЕЗИДЕНТЕ!

ПРЕЗИДЕНТА України ще не обрано, але вже сьогодні потрібно визначити і прийняти постанову про зарплату, яку він одержуватиме. Це стосується й інших осіб, що представлятимуть вищий ешелон влади в республіці.

Здоровий глузд підказує, що керівники держави повинні отримувати зарплату відповідно до збільшення валового національного продукту та рівня життя народу. Наприклад, якщо ВНП зріс на п'ять відсотків, а рівень життя на три відсотки, то величина зарплати може становити (п'ять множимо на три, а потім ще на сто) 1500 карбованців. Якщо ж збільшення одного з цих показників припинилося чи стало від'ємним, то керівники, відповідальні за це, мають отримувати допомогу, що дорівнює прожитковому мінімуму протягом двох-трьох місяців. За цей строк вони повинні або знайти шляхи поліпшення економічної ситуації, або піти у відставку. Причому, всі інші шляхи збільшення прибутків цим особам повинні бути заборонені. Маю тут на увазі ті величезні кошти, які можуть отримувати керівники, використовуючи своє службове становище «законним» шляхом. Посівши керівні посади, союзні та деякі республіканські керівники взялися за видання на Заході своїх товстих фоліантів. І звичайно, отримують за це добрі конвертовані гонорари. Тож і виходить, що економіка країни в загоні, народ у злиднях, а вони багатіють.

І це не означає, що я проти того, аби хтось видавав свої доповіді та спогади. Якщо хочуть, хай виступають по телебаченню, якщо вважають, що це підійме продуктивність праці і поліпшить рівень життя народу. Але отримувати за це винагороду, то вже, даруйте... Винагорода має йти через зарплату.

В. КОЖЕВНИКОВ,
кандидат економічних наук.

Віліне
Кримської АРСР.

Читач обурюється

ТРЕБА ПРИПИНИТИ ТРАНСЛЯЦІЮ

Спочатку було якось незвично й цікаво дивитися і слухати, як вирішують нашу долю депутати на сесії Верховної Ради України. Але це продовжується вже рік, люди звикли, й мало хто дивиться оту словесну перепалку, безкінечні альтернативи й суперечки. Певно, що й лідери, на яких всі позирали з надією й ловили кожне їхнє слово, тепер багато втратили в очах народу. Нічого не рухається, суттєвих змін не відбувається. Приймали рішень, законів, а вони не працюють, або хтось навмисно не вводить їх у життя. Згадаймо, хоча б, який підйом був, коли прийняли Декларацію про суверенну державу? А насправді ж, залишаємось звичайною республікою, і нас продовжують обдирати й грабувати. Ніякої стабільності. Візьмемо хоч би купони. Скільки переведено коштів, паперу, а що це дало? Тепер Союзний договір (але чому договір, коли в нас завжди була угода?) будуть «товкти» до жовтня й ще невідомо, як буде... Депутати відверто конфронтують з урядом, а для чого ж його обирали, не даючи тепер і дихнути самостійно, чіпляючись до кожної дрібниці? Так у нас діло не піде.

Отже, треба припинити трансляцію, а кошти витратити на щось потрібніше. Цілком досить радіотрасляції.

Та й навіщо зайвий раз нервувати людей, бо коли чуєш оте «переливання з пустого в порожнє» — вуха в'януть і соромно за нашу негнучкість, слабку ініціативу й відсутність рішучості дій.

О. ШУГАЄВ.

Ужгород.

ДЕ ЗВОРОТНИЙ ЗВ'ЯЗОК?

Пропоную порушити на шпальтах вашої газети питання про роботу Українського телебачення. Важливість телебачення важко переоцінити. В той же час дозволю собі висловити припущення, що знайдеться мало людей, які були б задоволені нашим телебаченням. Мені здається, що одна з причин — відсутність зворотного зв'язку з глядачами і тими, хто формує «обличчя» УТ. Газети підтримують такий зв'язок, і не тільки у формі листів. Є простий і надійний кількісний вимір — тираж.

Хто й коли проводив опитування, щоб дізнатися, скільки людей дивиться передачі УТ, а скільки віддає перевагу іншим програмам? Які з передач користуються більшою популярністю? Мені здається, що керівництво Держтелерадіо УРСР не передбачає нічого приємного в таких опитуваннях, тому й не проводить їх.

Звичайно, останнім часом є якісь зміни на краще в роботі республіканського телебачення, але все-таки дивує й обурює та величезна кількість російськомовних телефільмів, які заповнюють ефірний час УТ. Зрозуміло, однією з причин такого сумного становища є наша бідність і відсталість, але демонстрація деяких телефільмів, на мою думку, ганьбить телебачення «суверенної» республіки.

Анатолій ЧЕРПАЙ.

Київ.

Шановні О. Шугаєв і А. Черпай, відповіддю на ваші листи буде публікація головного редактора Головної редакції листів і соціологічних досліджень Держтелерадіо УРСР

РОЗМАЇТТЯ ДУМОК

Відділ соціологічних досліджень було створено десять років тому. З того часу соціологи обстежують аудиторію майже кожної редакції телебачення та радіо і на підставі проведених досліджень дають рекомендації, які сприяють поліпшенню передач, визначають тематику, яка найбільше цікавить телеглядачів та радіослухачів.

Сьогодні ми публікуємо результати дослідження, яке було проведено в липні. Його метою було визначити рівень інтересу населення України до трансляції сесії Верховної Ради УРСР, передачі «Депутатський канал», а також телерадіопередач, в яких висвітлюється політичне життя України.

Крім того, було визначено рейтинг громадських та державних діячів.

Опитування проводилось за республіканською вибіркою в Дніпропетровській, Закарпатській, Київській, Луганській, Одеській, Сумській, Тернопільській, Харківській, Хмельницькій областях та в Києві. Свою думку висловили 2025 жителів України — різних за віком, освітою, родом занять тощо.

Дослідження, зокрема, з'ясувало ставлення глядачів та слухачів до висвітлення по телебаченню і радіомовленню роботи сесій Верховної Ради УРСР. Пряму трансляцію з найвищого депутатського форуму республіки прагнуть дивитися і слухати 26,4 відсотка опитаних; 16,8 — виступають за передачу повного відео- або радіозапису у вечірній час; 32,6 вважають, що можна обійтися повідомленнями про роботу сесій в інформаційних теле- і радіовипусках.

За те, щоб у програмах телебачення і радіо про найважливіші питання роботи сесії розповідалося у щоденниках, 29,6 відсотка. Не відповіли на поставлене питання 5,3 відсотка глядачів і слухачів. Кожний сотий — взагалі проти показу засідань, мовляв, і так багато «балачок». Висловлювалися пропозиції давати скорочений відеозапис у ранковий час, запрошувати членів Президії Верховної Ради УРСР для інформування про те, які основні проблеми вирішила сесія протягом тижня.

Телепрограма «Депутатський канал» є однією з провідних. Як її сприймають люди? 31,6 відсотка глядачів переконані, що вона поглиблює, доповнює поінформованість про законотворчу діяльність, роботу Верховної Ради УРСР. Протилежної думки — 13,1 відсотка. Важко було висловитися з цього приводу 19,1. Не вмикають телевізор, коли йде «Депутатський канал», 36,4 відсотка. 20 відсотків вважають, що передача необ'єктивно відображає суспільні процеси в житті республіки. Незгодні з ними 17 відсотків анкетованих. Майже кожний п'ятий заявив, що «Депутатський канал», не сприяє згуртуванню суспільних сил республіки для виходу її з кризового стану.

Активно відгукнулися учасники дослідження на запитання «Хто з політичних, державних і громадських діячів республіки найповніше відображає ваші інтереси?» На нього відповіли 1297 чоловік. Ось як розподілилися «голоси»: Л. Кравчук — 51,7 відсотка, В. Фокін — 13,9, В. Яворівський — 7,4, С. Гуренко — 5,8, І. Юхновський — 4,3, С. Хмара — 2,8 відсотка. Кожний п'ятий зауважив: «Не вірю нікому».

Відзначимо принагідно, що при найвищому рейтингу у Л. Кравчука в нього найбільше прихильників в Одеській області, найменше — в Тернопільській. Це певною мірою перегукується з результатами соціологічного дослідження, проведеного агентством «Інтелект». У ньому йшлося про визначення популярності ймовірних претендентів на пост президента України.

Учасники опитування підкреслили, що вони найбільше цінують такі риси політичних діячів і таку їх позицію: принциповість, чесність — 20,5 відсотка, підтримка принципів Декларації про незалежність України — 9,2; тверезість в оцінці політичних подій, реалізм, поміркованість — 9 відсотків.

Більшість опитаних — 59 відсотків вважає, що республіканське телебачення і радіомовлення працюють у дусі перебудови. 18 відсотків сказали, що зрушень у телі- і радіомовленні нема.

Неоднозначно оцінюється політична позиція українського телебачення і радіо. Майже 68 відсотків респондентів переконані, що робота теле-, радіожурналістів спрямована на утвердження суверенітету республіки в складі оновленого Союзу РСР. Близько 20 відсотків вважають, що Держтелерадіо виступає захисником інтересів центру.

Частина глядачів і слухачів — 6,1 відсотка, що республіканське телебачення і радіомовлення підтримують тих, хто виступає за вихід України зі складу СРСР.

Широкий загал людей — 59,8 відсотка — переконаний, що Держтелерадіо УРСР забезпечує вільний обмін думками між учасниками передач. «Республіканські телевізійні та радіопрограми сприяють об'єднанню усіх сил суспільства для виведення країни з кризи». Так думають 39 відсотків прихильників ефіру. Не згоден з ними майже 31 відсоток.

В. АГАШКОВ,
головний редактор Головної редакції листів і соціологічних досліджень Держтелерадіо УРСР.

Є і така думка

УСТАНОВИТИ КВОТУ

З газет дізнався, що в Естонії на 1991 рік установлено квоти на імміграцію з республіку на рівні 2990 чоловік. Уперше за повоєнну історію сальдо імміграції в цій республіці стало негативним: кількість тих, що виїхали з Естонії в 1990 році, на 3 тисячі перевищує число тих, що приїхали.

Сьогодні, в часи відродження нації, на Україні вкрай потрібний закон, який контролював би переселення на Україну.

Статистика свідчить, що за повоєнні роки кількість росіян, які приїхали на Україну, набагато перевищує кількість українців, які виїхали. Я читав у пресі, що за десять останніх років міграція росіян на Україну дорівнює приросту українського населення в республіці за цей період (десь до 1 мільйона чоловік). Та що там преса, це видно в нашому Херсоні. Наведу тільки один приклад.

У березні минулого року нинішній заступник голови облвиконкому тов. Калінічев (тодішній мер Херсона) на передвиборній зустрічі заявив, що з тисячі виділених ділянок під котеджі для індивідуальних забудовників у районі Антонівки під Херсоном 200 котеджів віддається тюменцям за труби під інженерні мережі, що їх сибіряки обіцяють поставити.

Чув з виступів депутатів: і в інших регіонах республіки з такою ж легкістю продається українська земля.

Коли ж будуть установлені квоти на імміграцію в нашій республіці?

М. ПРАВДЮК.

Херсон.

Обговорюємо проект Союзного договору

ВРАХУЙТЕ І МІЙ ГОЛОС

Я хочу поділитися своїми міркуваннями щодо Союзного договору та інших питань, які постають перед Верховною Радою. Прошу врахувати і мій голос.

Ознайомившись з проектом Союзного договору, я дійшов висновку: він кабальний з початку до кінця: республікам (а не державам) надається право працювати, виробляти, віддавати, а центр буде керувати, розподіляти, вивозити за кордон під пильним наглядом армії, МВС, КДБ та прокуратури.

Деякі люди не уявляють, як Україна може жити без Союзу?

Я відповідаю завжди і всюди: як живуть Португалія, Франція, Англія та ін.

Україна одна з найбільших країн у Європі. За територією вона не відстає від більшості країн континенту і має все необхідне для того, щоб жити на рівні європейських країн.

Зараз настав той історичний момент, коли Україна може нарешті стати незалежною, самостійною і багатою державою.

Верховна Рада республіки, яку очолює Л. Кравчук, і уряд на чолі з В. Фокіним повинні вжити всіх заходів, щоб не упустити цю нагоду, а народ підтримає прагнення до незалежності.

На той випадок, якщо Договір буде підписаний, він повинен бути на рівні договору країн, що входять до Європейського Економічного Співтовариства. У Договорі слово «республіка» не повинно вживатися, тільки «держава». Термін Договору обов'язково повинен обмежуватись двома-трьома роками.

У разі, якщо керівництво республіки підпише існуючий проект Договору, народ такої помилки не подарує і це ввійде в історію.

І. СОСНА.

Кіровоград.

Експрес-новини

Офіційний представник ООН, який відповідає за розслідування справи наявності в Іраку озброєнь масового знищення, заявив, що уряд країни не сприяє заходам для виявлення цих озброєнь. Він повідомив, що група інспекторів ООН виявила в Іраку раніше не відомі дослідні установки біологічних та ядерних озброєнь.

* * *

Представники Сербії та Хорватії дійшли згоди щодо персонального складу окремих груп, які стежитимуть за дотриманням умов припинення вогню в Хорватській Республіці.

Колективне керівництво Югославії закликало до розслідування повідомлень про масові вбивства цивільного населення в Хорватії. Рішення було прийняте після повідомлень югославських засобів масової інформації про численні вбивства в кількох містечках північно-східної частини Хорватії. Збройні сутички тривають, незважаючи на припинення вогню, проголошене в Хорватії тиждень тому.

* * *

Уряд Італії вирішив перевезти кількасот албанських біженців, які шукають політичного притулку, з південного порту Італії міста Барі на північ країни. Ці біженці відмовились повернутися на батьківщину, коли Італія розпочала масову репатріацію близько 17 тисяч албанців, які покинули свою батьківщину.

Це рішення було викликане побоюванням уряду Італії щодо виникнення інфекційних хвороб у примітивних антисанітарних притулках у Барі.

* * *

Ракета афганських повстанців, яку вони направили на Кабул, влучила в автобус, заподіявши 30 смертей.

Лідер моджахедів заявив, що ракетний обстріл був відплатою за бомбардування урядовими літаками повстанських позицій.

УКРАЇНА: КРОКУЮЧИ ВЛАСНИМ ШЛЯХОМ

Наш прес-клуб

The Economist

Україна влаштовує серйозні перешкоди на шляху намагань містера Горбачова укласти цим літом новий договір принаймні між дев'ятьма з 15 радянських республік. Український парламент відклав обговорення договору на осінь.

Уряд України працює над тим, як відособитися від економічної політики центрального уряду. У промові з нагоди Дня Незалежності України... Леонід Кравчук підтвердив намір запровадити повністю незалежну валюту (яка завадить укладенню Союзного договору). Українці, які недавно анулювали цілу серію загальнорадянських законів у галузі податків і зовнішньої торгівлі й відкинули пан-радянський план приватизації, вважають, що економічна незалежність є єдиним захистом проти поганого управління з боку Кремля. Прем'єр-міністр України Вітольд Фокін вказує на переваги його власного вимогливо контрольованого бюджету й ліберальних зовнішньоторговельних законів.

Україна для цього має більш ніж значний потенціал. І не тільки тому, що це друга за кількістю населення радянська республіка, де проживає понад 50 мільйонів чоловік, але й тому, що вона є великим виробником пшениці. Цієї осені Україна сподівається зібрати 17—19 мільйонів тонн пшениці, які їй потрібні, щоб прогодувати себе. Урядовці заявляють, що вони не зупиняться ні перед чим, аж до запровадження митниць на східних кордонах України, аби вдержати врожай (у республіці).

Українські лідери можуть дозволити собі такий серйозний ризик, оскільки незалежність дістає дедалі зростаючу підтримку з боку традиційного форпосту Кремля — керівників промисловості. Хоча вони й досі називають один одного товаришами, багато директорів заводів голосують у парламенті за економічний суверенітет і просять допомоги в наданні сили законодавству, яке передасть контроль над їхніми підприємствами з Москви до Києва. Єдине, в чому менеджери сумніваються — це у спроможності київських інстанцій забезпечити їх сировиною, яку вони звикли одержувати через московські міністерства.

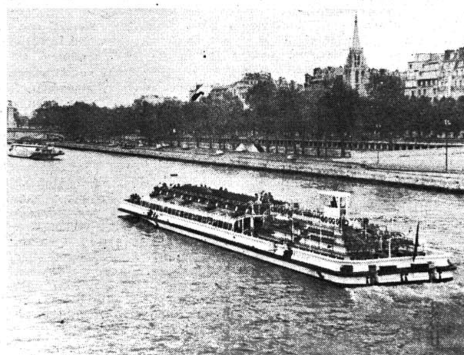
Оглядачі вважають, що 45—50 відсотків з числа 11,3 мільйона росіян, які живуть на Україні, підтримують незалежність республіки. На відміну від своїх співбратів у республіках Прибалтики вони не приїхали сюди недавно, а мають на Україні глибоке історичне коріння і відчувають себе місцевими патріотами. Вони також залишаються спокійними у зв'язку з відносною простотою переходу з російського в український «статус» і тим, що український уряд проводить політику незагострення мовної проблеми. Є лише одна область, де існує російський опір — це Крим, який став частиною України лише в 1954 році.

З іншого боку, різноманітність регіонів на Україні, відносно слабка національна свідомість зроблять важчим завданням опір рішенню Кремля здійснити рішучий наступ порівняно з маленькими (але об'єднаними) Литвою або Вірменією. Тому українці регулярно виголошують у Москві заспокійливі тези, водночас дбайливо будуючи в Києві власну державу.

«Економіст» (Великобританія).

Погляд

Я ХОТІВ БИ ЖИТИ Й ПОМЕРТИ У ПАРИЖІ...

Французька столиця, за даними статистики, все більше приваблює іноземних туристів. Особливо влітку місто переповнене мандрівними театрами, заїжджими художниками і музикантами. Здається, що ніби півсвіту враз надумало відвідати Париж.

Підприємливі туристичні фірми придумали нову розвагу — подорож по Сені, яка розпочинається о п'ятій годині ранку. Всі, хто «скуштував» цієї «страви», висловлюють величезне захоплення мандрівкою і, звичайно ж, красою Парижа...

Фото ТАРС.

Гороскоп

РАК

з 22 червня по 22 липня

Добре, що його організм у хорошому стані. Здоров'я ніколи не турбує його.

Збудження ніколи не припиняється. Любовний хаос продовжується і посилюється. Восени відчутна зміна сексуальних проявів, але йому хочеться більш інтенсивних форм спілкування.

З 1 по 16 жовтня Рак перебуває між ніжністю і гнівом. Своєму партнерові він не довіряє, і в такому разі, напевне, краще повернутися до старого кохання. З 7 по 27 листопада вияв гіперфантазії і флірту. Але Венера приведе до щасливого завершення його прагнень.

Вибуху гніву слід очікувати в середині листопада. У цьому місяці повернеться любов старого партнера. І з ним розпочнуться нові стосунки. В цій ситуації треба вести себе спокійно, стримано, з усміхкою.

Меланхолія — у вересні. Ви побуваєте як гість на двох весіллях і відчуєте потяг до рідного дому і дітей.

У Рака стан здоров'я відповідний до стану душі. Протягом тижня після 1 вересня можливі болі в шлунку. Частіше у жінок. Може боліти голова. Якщо Рак щасливий, то йому «усміхнеться» успіх у спорті. Марс і Сонце сприятимуть стабілізації нервової системи в першій половині вересня. Це найкращий час для подорожей у гори. До кінця року Рак буде в хорошій формі.

Якщо Рак не піддасться депресіям, у нього не болітимуть спина і кишковий тракт.

Про кар'єру Рак мріяв багато років. З допомогою партнера він стане на шлях збагачення, який до цього був для нього закритий. Це приведе до зростання грошових доходів. З 16 жовтня по 3 листопада перед Раком виникне дилема: зміна роботи, обмін квартири чи виїзд за кордон.

Він з упевненістю вкладає гроші і одержує від цього великі проценти. З 4 жовтня по 4 листопада Рак матиме великий успіх — 30 відсотків прибутку від купівлі нерухомості.

А як у них!

«ШАРП» ПО-МАЛАЙЗІЙСЬКИ

— Що значить, який магнітофон найкращий? Звичайно ж, японський! — не раз чув я.

Признатися, я і сам так думав, поки не побував на найбільшому комплексі по виготовленню аудіооснащення добре відомої японської корпорації «Шарп». Але для цього мені не довелося брати відрядження до Японії. Досить було сісти у машину і поїхати в місто Сунгай-Петані.

І ось я біля воріт чистенького, виблискуючого на сонці і оточеного тропічною зеленню заводу змішаної корпорації «Шарп-Роксі корпорейшн». 40 відсотків акцій фірми належить «Шарпу» і його гонконзькому партнеру «Роксі», решта — малайзійським учасникам. Минулого року він випустив два з половиною мільйони одиниць продукції.

Коли з конвейєрів «Шарп-Роксі» зійшли у січні 1976 року перші вироби, завод займався тільки складанням комплектів, що ввозяться із Японії. Неважко зрозуміти, що і кваліфікація заводських працівників була відповідною. Але це більше 15 років тому! З тих пір поруч із старим корпусом, де й сьогодні зайняті переважно складанням, виросли два нових. Там виготовляють більшу частину необхідних компонентів.

— Оснащення в останньому із них, який нещодавно став до ладу,— розповідає мені керуючий директор «Шарп-Роксі» Тамоцу Кацудза,— ні в чому не поступається, а де в чому навіть перевершує те, що є на заводах «Шарпа» у Японії. Але найразючіше навіть не це... Наша компанія тепер незалежна від штаб-квартири у Японії. Ми зараз готуємо малайзійців, які приймають на себе керування комплексом. З часом японці залишаться тільки як консультанти.

Виявляється, на заводі в Сунгай-Петані є і своє конструкторське бюро. Там розробляються нові моделі. Всі постійні співробітники — малайзійці.

— Ще 1986 року ми почали тут дизайнерську діяльність,— розповідає директор. — Повністю нашими три десятки моделей назвати не можна: малайзійські інженери створювали їх під керівництвом японських спеціалістів. Але минулого року був зроблений якісно новий крок — ми перейшли до нового дизайну. Тепер усі роботи по створенню нових моделей — справа рук місцевих співробітників. Колеги із Японії залучаються лише зрідка та й то як консультанти.

В останні роки все більше «китів» електроніки переносять виробництво в Малайзію з її високорозвиненою електронною промисловістю. Зараз ця невелика країна — перший світовий експортер напівпровідникових мікрочипів. І в самій Японії гігантські корпорації типу «Шарпа» виготовляють далеко не всі компоненти, віддаючи перевагу послугам субпідрядників. У Малайзії їх можна придбати за нижчими цінами. Ось вона і стала зараз для «Шарпа» другим за значенням виробничим центром після самої Японії. П'ять місцевих філіалів корпорації виготовляють не тільки аудіооснащення, а й телевізори, відеомагнітофони, холодильники, пральні машини, пилососи... Переважно на експорт і все тому, що дешевизна не означає в даному випадку гіршу якість. Просто в Малайзії нижчі зарплати.

Значить, все-таки «варварська експлуатація» місцевого населення? Зовсім ні. Приведу лише декілька фактів. У країні офіційно діє 6-денний робочий тиждень, а на комплексі «Шарп» — 5-денний. Тут прекрасна їдальня, де можна поїсти за льготними цінами, спортивні споруди. Компанія допомагає співробітникам в оплаті медичних послуг, піклується про підвищення їх кваліфікації... Знову ж таки не через схильність до благодійності. Допомагати робітникам рости вимагає все складніше виробництво, а піклуватися про умови їх життя і праці — конкуренти: незадоволений завжди може піти до них.

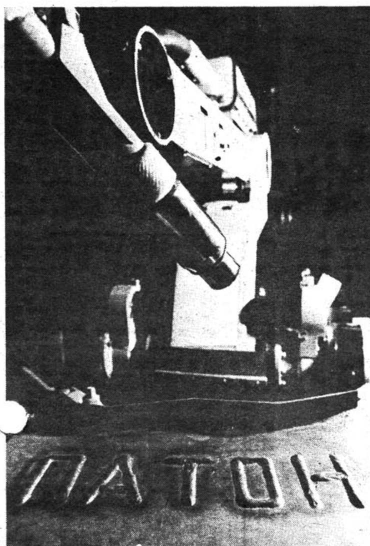
— А яка ж якість продукції, що випускається малайзійським філіалом «Шарпа»?

— Така ж сама, як і в Японії,— визнає керуючий директор.— Це аж ніяк не самохвальство: у нас цілком об'єктивні показники. Ряд наших моделей експортуються у Японію, де вони проходять ще одну ретельну перевірку, і поки що ні один виріб там не забраковано. А незалежні перевірки імпортерів у інших країнах? Вони виявили таку ж ступінь відповідності їх вимогам, що і в продукції з Японії.

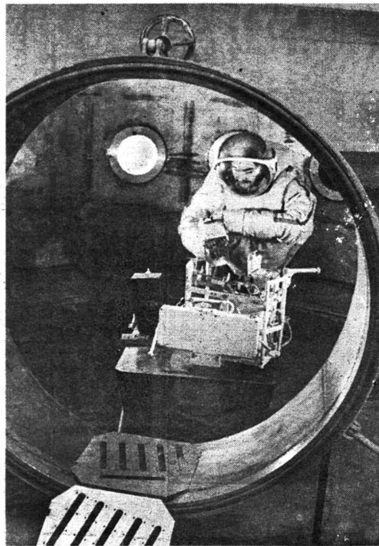
Так який магнітофон кращий? Звичайно ж, малайзійський. Якість і надійність ті ж, що і в японського, а ось ціна нижча.

Михайло ЦИГАНОВ.

Сунгай-Петані — Куала-Лумпур.

НЕВИГОЛОШЕНА НОБЕЛІВСЬКА ЛЕКЦІЯ

(Закінчення. Початок на 1-й стор.).

На жаль, нерідко відкрите на Україні впроваджувалося десь. З відомих і невідомих причин втілити в життя, довести пріоритетність теорії на практиці було неможливо. Багатоповерхова піраміда адміністраторів від науки пильно слідкувала, аби сірий рівень, притаманний усьому суспільству, зберігався і в наукових лабораторіях. Проте навіть ці залізобетонні перепони не змогли зупинити пошуків учених. Недарма ж патенти на розробки українських науковців купують найпрестижніші фірми світу.

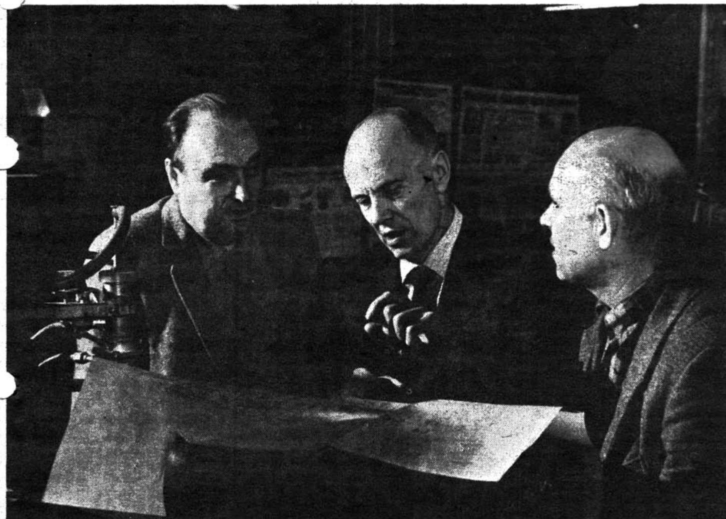
Кажуть, що раніше більше поважали науковців тому, що їх було менше. Нині на Україні науковою роботою займається майже півмільйона кандидатів і докторів, або два відсотки працездатного населення республіки. Однак селянство як копало на своїх сотках картоплю заступом, так і копає, продавці як лічили мідяки дерев'яними рахівницями, так і лічать, школярі як не знали азів інформатики, так і не знають.

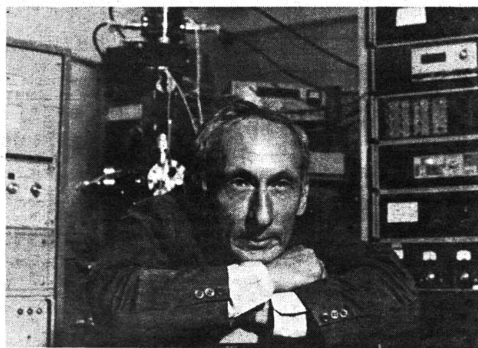
Поволі науковців стає менше. Зневірені, втративши надію на кращі часи, вони розбігаються по грошовитих кооперативах, «купуються» на долари спільних підприємств, розлітаються по америках та ізраїлях...

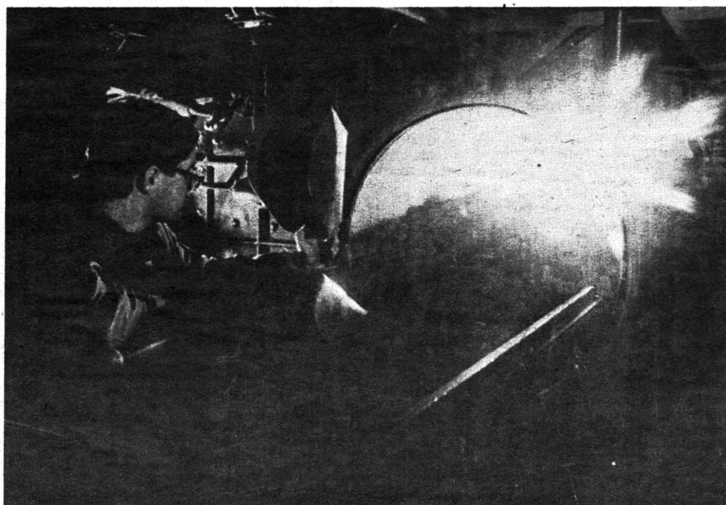
Можливо, хоч тепер шануватимемо «золотий запас» нації?

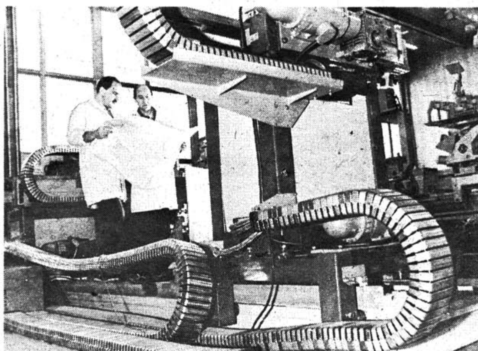
Катерина КІНДРАСЬ.

Фото Укрінформ.

«КУЛЬТУРИ НЕ МАЮТЬ ПРАВА НА ВОРОЖНЕЧУ»

Точка зору

З поетом можна не погоджуватися. Його можна не слухати. Та не можна поета примусити мовчати... Лауреат Державної премії СРСР поет Борис Чичибабін — про наш час, про нас самих, про прозу нашого життя

— Про політику?.. А я, знаєте, давно не вірю, що політичними методами, а тим більш — революційними, можна щось змінити в людському житті на краще, побудувати якесь розумне, нормальне суспільство. Я — людина релігійна. Не в церковному смислі — те, що я бачу по телевізору, мене лише дратує, в таку релігійність я також не вірю. Я думаю, що шлях до Бога, спілкування з Богом — це дуже особисте. До віри не можна повернутися гуртом, стадом. Це не врятує. Йосиф Бродський якось сказав: «Людство врятувати вже не можна — можна врятувати окрему людину». І ця думка мені не здається абстрактною. Вона випливає з нашого досвіду. Ми бачимо, що зайшли у тупик. Бо коли життя стає суспільною ідеологією, політикою, воно перестає бути нормальним життям.

— Борисе Олексійовичу, а хіба є інший шлях? Нам самим необхідно вибиратися з цієї ситуації, в якій опинилися. Відроджувати нашу велику культуру і державу. Бо від політичних дискусій нам сьогодні вже недобре робиться. То чи можемо ще якось інакше зберегти і окрему людину, і наше суспільство?

— Я розумію, що ми вже, напевно, не зможемо відмовитися від ідеологізації, ми цим хворі. Адже коли я стверджую у своєму вірші, що Сталін це не вмер, то кажу перш за все те, що Сталін у нас самих сидить. «А в нас самих, труслив и хищен, не дух ли сталинский таится?». На жаль, і наші демократи діють тими ж більшовицькими методами. Я вже про це говорив у нас, у Харкові, на вечорі «Української Голгофи». І нажив цим виступом немало собі ворогів. Хоча ця моя думка болюча. І висловив я її дуже делікатно, щоб нікого не образити. А річ у тому, що на зміну класовій ідеї, яка була сімдесят років понад усе: понад свободою, понад добром і справедливістю, вищою від усіх духовних цінностей, — на зміну їй приходить ідея національного інтересу. Чим вона краща? Тим, що знову ж таки вища за людину?! Нам треба опам'ятатися, поки не пізно. Поки ми не натворили стільки зла на національному грунті, скільки його скоїли на грунті класової боротьби.

Ми всі надзвичайно некультурні люди і невільні у своїх вчинках. Ми не стали вільними людьми при всіх тих свободах, що звалилися сьогодні на нас. Бо свобода без культури неможлива. А у нас немає ні першого, ні другого. Всі наші вчинки, в тому числі й те, що ми бачимо і чуємо на з'їздах, сесіях, лише підтверджують: ми не позбулися рабства ідеології, тоталітаризму, диктатури. Ми раби пошуку ворогів де завгодно, тільки не в самих собі. І поки не станемо справді культурними людьми — у нас нічого не поліпшиться.

— Мені важко з вами не погодитись. Але вигнати з себе раба відразу неможливо. Це важкий процес, «по краплині», як говорив Чехов. Та живемо ми раз. То як стати культурним у середовищі загального безкультур'я?

— Я не даю рецептів. Помоєму, нам найбільше вчинили в світі зла ті люди, які вважали, наче знають, як ощасливити людину. Я не знаю. Можу лише сказати, що нам необхідно пройти довгий шлях. Не за рік, не за два і не за десять. Треба народити і виховати нові покоління. А у нас немає вихователів. А люди наші, парламенти, уряди — нетерпимі. І я бачу, що в душах наших лідерів сидить той самий біс Достоєвського. Їм хочеться, щоб усе було відразу. Їм здається, що вони знають, як це зробити. А я, повторюю, не знаю.

Не хочу нікого засуджувати, однак мене дуже засмучує наростаюча нетерпимість. Коли Рух тільки створювався, я був серед палких його прихильників. Я прожив усе життя на Україні і не можу себе уявити без її природи, мови, пісні... Смішно вважати мене ворогом українців, ворогом ідеї духовного відродження України. Та якщо ідея стає нетерпимою, стає над людиною — це страшно.

Я розумію, що не можна соромитися своєї національності. Але коли я згадую, що всі декрети, всі страшні документи, вироки були написані російською, мені соромно, що я — росіянин. Мені соромно і за українців, промови яких закінчуються цитатою із Шевченка: «І вражою злою кров'ю волю окропіте». Чиєю кров'ю? Чи не досить нам кривавих рік?!

Мій улюблений український герой — після Шевченка і Сковороди — Устим Кармелюк. Існує легенда, що Кармелюк нікого не вбивав. У тій пісні, що йому приписують, він сам про себе говорить: «Я нікого не вбиваю, бо теж душу маю». От якби Україна була такою, Боже мій, я життя віддав би за таку Україну. Але я сьогодні її такою не бачу... На тому ж вечорі «Української Голгофи» я казав: «Ви поминаєте людей, у тому числі й тих, які вмирали під червоними знаменами. Навряд чи зрадів би Хвильовий внесеному жовто-синьому прапору, тому що він кінчав з собою з вірою в червоне знамено...». Не можна все спрощувати, так агресивно все примітизувати. Життя набагато ширше, складніше, трагічніше. Бо відразу, на другий день після проголошення самостійності ми схаменемося. Тому що товарів від цього не збільшиться, а українці теж різні: добрі й погані, привітні й злі, культурні й невігласи... Тільки після цього проблеми й почнуться. А нам здається, що відокремлення розв'яже всі суперечки.

— Чи не хочете ви цим сказати, що краще буде, якщо все залишиться так, як є? Що нічого не варто ламати, а тим паче — перебудовувати?

— Навіть не це. Адже тієї України, яку ми бачимо у своїх мріях — компактної, єдинонаціональної — вже давно немає. І причиною тому не тільки Радянська влада. Починаючи десь із середини XIX століття, на Україні відбулося таке переплетіння національних доль, різних культур, що безболісно повернутися до чогось єдиного просто неможливо.

От ми живемо з вами у Харкові, в одному із культурних центрів України. Колись це був край Сковороди і Квітки-Основ'яненка. Тут друкувались українською мовою перші книги... Та Харків уже давно, з розвитком його промисловості, перестав бути лише центром Слобідського краю, він став одним із загальнослов'янських, європейських центрів. І повернути його в колишнє русло — значить перекроїти історію. Поперше, це нікому не вдасться. А по-друге, це може призвести до кровопролиття, братовбивства.

Я був на останньому з'їзді українських письменників. Те, що скажу, може теж прозвучати якимсь дисонансом і я ще наживу собі ворогів. Та мовчати не можу. Бо всі виступи, що звучали на з'їзді, сповнені такої нетерпимості, ворожості — не до Російської імперії. що я повністю поділяю, бо ненавиджу імперії, а до російської культури, до російського взагалі. А це вже пахне злом, бідою. Бо культури не мають права на ворожнечу. Бо ворожнеча культур — це вже не культура. Бо крім національної культури є ще й світова культура, загальнолюдська культура.

— Невже всі ми — демократи і консерватори, ліві й праві, віруючі і безбожники — ніколи так і не зможемо прижитися на своїй землі. Помиритися, знайти той єдиний шлях?

— Зінаїда Олександрівна Миркіна, дуже дорога для мене людина, подарувала мені колись молитву: «Господи, як легко з Тобою, як важко без Тебе. Хай буде воля Твоя, а не моя, Господи». Думаю, що її зміст має бути близьким навіть невіруючій людині. Тому, що «воля Твоя, а не моя» — це визнання того, що існує вище моєї особистої, чи то державної, чи то партійної волі. Тобто, нашої свавільності. Тому що є воля, в основі якої вічні, незмінні моральні закони.

Існує притча. Один святий, коли ще був хлопчиком, любив, як і всі діти, гратися з м'ячем. Одного разу його наставники, бажаючи, щоб він швидше дорослішав, загадали йому недитяче запитання: «Уяви, що завтра кінець світу — що будеш робити?» Хлопчик задумався і відповів: «Буду гратися з м'ячем». Ось у чому мудрість — не залишати свого покликання, своєї справи. І все буде гаразд.

— Борисе Олексійовичу, вибачте за «політику». Я розумію, що вам природніша, рідніша тема духовності. Та не можу не запитати: чи вірите ви в мудрість українського парламенту?

— Важке питання. Можна було б відповісти просто: ні, не вірю. Бо я вже казав, що не вірю ні партіям, ні парламентам, ні політикам. Та не все так просто. Пам'ятаєте, сім чоловік вийшло з протестом на Красну площу, коли наші танки зайняли Прагу? Це політика? А те, що робив академік Сахаров до останніх своїх днів? Якщо так, то я за таку політику. За політику, яка не розходиться з совістю. Я не думаю, що український, російський чи англійський парламенти можуть бути совістю нації. Та в будь-якому парламенті є люди — безумовно є! — яким може й далеко до академіка Сахарова, але в яких є частка того духу благодійності, який був притаманний Андрію Дмитровичу. І на таких людей я покладаю надії.

— Що пишете зараз?

— Майже нічого. Мої вірші — то думки про вічне. А я з болем переживаю останні події в країні. Отже, не до поезії.

— І все ж таки? Може, подаруєте читачам «Голосу України» хоча б кілька своїх нових рядків?

— О будущем мечты
прекрасны и просты,
Да каждый шаг к нему
тревожен и тяжел.
Молюсь, чтоб на дрожжах
любви, а не вражды
Украйны дух возвышенно
взошел.

Вів розмову
Микола КОСИЙ,
власний кореспондент
«Голосу України».

Харків.

Фото Миколи КОВАЛЬЧУКА.

І ПОВЕРНУТЬСЯ ЖУРАВЛЯМИ

Перший сюжетний пам'ятник українській пісні вирішили спорудити на Тернопіллі.

Уявити сьогодні українську культуру без братів-подвижників, істинних патріотів нашого народу просто неможливо. Так, Богдан Лепкий є автором багатьох книг оповідань, історичних повістей «Вадим» і «Каяла», «Сотниківна» і «Крутіж», семитомного прозового твору про гетьмана Мазепу. А Левко Лепкий найбільше сьогодні знаний, як автор зворушливих стрілецьких мелодій — «Бо війна війною» («Обозний марш»), «Колись, дівчино мила», «Коби скорше з гір Карпатських», «Гей, видно се... широке село, під горою»... мабуть, неперевершеним ...сенним шедевром стала його пісня «Журавлі» («Видиш, брате мій»...), написана на слова брата Богдана, що давно стала народною.

Так окремими публікаціями в періодиці (а останнім часом — і книгами) повертається до нас творчість братів Лепких, що донедавна замкнена у спеціальних бібліотечних сховищах і тлумачення вульгаризаторською критикою як ідейно шкідлива для нашої дух...сті. Як справедливо пише журнал «Тернопіль», вчорашні тоталітарні правителі зі шкіри пнулися, щоб вилучити ці імена із золотого реєстру нашого національного письменства і мистецтва. Але як не старались, а до кінця Слово і Пісню р...ти не змогли, бо це — сам ...род і його Доля.

До речі, цей народний часопис, що цього року почав виходити в Тернополі, вже у перших своїх номерах немало зробив для пропаганди творчості братів Лепких, які є вихідцями з цього краю. Зокрема журнал видрукував оповідання «За що?», образок «Під Великдень», а також деякі «великодні» вірші Бог... Лепкого. А в третьому числі помістив розвідку Василя Подуфалого «Богдан Лепкий як маляр».

І ось нова ініціатива народного часопису «Тернопіль» — тепер уже скоріше організаторська. Редакція журналу встановила літературно-мистецьку премію імені братів Лепких, яка щорічно присуджуватиметься двом авторам «Тернополя» за їх кращі твори чи наукові розвідки з літератури і публіцистики, мистецтва та історії України.

Водночас редакція цього народного часопису у супрязі з науково-виробничим об'єднанням «Ватра» й обласною Спілкою архітекторів виступила ініціатором і спонсором спорудження першого у світі сюжетного пам'ятника українській пісні «Журавлі України» на батьківщині Левка Лепкого в селі Поручин, що поблизу Бережан.

А хто стане першим лауреатом премії братів Лепких? Це стане відомо 22 січня наступного року. Тобто, у День Злуки ЗУНРу і УНР в єдиній Соборній Україні, задля якої брати Лепкі жили і творили, боролись і страждали на чужині. І, звісно, про це повідомить народний часопис «Тернопіль», індекс якого уперше занесено у каталог передплатних видань нашої республіки.

Роман ВАТРИЧ.

Тернопіль.

Солдатські домовини

БАГАТО їх, невиправдано багато — солдатських домовин.

У документі при передачі труни з покійним — свідоцтві про смерть — тільки короткий запис військових лікарів типу «помер від ішемічної хвороби серця, черепно-мозкової травми, внутрішнього крововиливу» тощо. Про справжні причини й обставини смерті, як правило, — жодного слова.

Така форма офіційного звіту перед рідними померлого чи загиблого солдата дає міністерству маршала Язова можливість зняти з себе, або максимально применшити провину за трагедію і перекласти на мертвого. А мертві, як відомо, мов...ь. На них можна списати ...ь-що.

Рядового Миколу Дриганця привезли в рідний Тараканів Дубнівського району на Рівненщині 30 червня — у День радянської молоді. За даними судовомедичної експертизи, солдат помер внаслідок асфіксії (удушення) блювотними масами. Напився, значить десь валявся, занудило в п'яному сні — та й захлинувся.

З жахом чекали рідні, коли солдати відкриють труну ...дбудеться зустріч з їхнім ...ртвим хлопчиком.

І ось це сталося. Прорізав напружену тишу пронизливий зойк матері, припала вона до труни. І заголосила. А коли почала сповзати вниз, непритомніючи, очам присутніх відкрилося чорне, розпухле від численних ушкоджень обличчя. Холодне, кам'яне, ...ртве. І всім стало зрозуміло, що ніякої асфіксії не було, що Колю по-звірячому вбито.

Я їду туди. У те село, де все сталося. Адреса трагедії:

Болить

село Давидківці, Хмельницького району Хмельницької області. Велике, гарне, людне село. Зі мною старший брат загиблого — Олександр. Ми ходимо від двору до двору, від хати до хати й чуємо страшні подробиці трагічної ночі 28 червня. Колю в селі знають усі. Він так любив селянську працю, так нудьгував за нею, що у дні звільнення з частини весь час трудився: то хлопцям з тракторної бригади допомагав лагодити техніку, то комусь дерева обкопував, то дрова рубав, то сапав. Він не міг без роботи, адже зріс у праці: у шість років уже водив коня з плужком, у дев'ять став штатним колгоспним пастухом, у сімнадцять — механізатором широкого профілю. Хоч він не був старшим у багатодітній сім'ї, але домашня робота повністю лягала на його плечі, бо батько помер ще сім років тому, а мама слабувала. Отож, не варто розповідати, як чекала вона Колю — свою надію й опору. Не дочекалася... А лишалося служити так мало — всього чотири місяці. І рівно місяць — до двадцятиліття.

Не від перепою помер хлопчина, а від страшних побоїв. Того дня він був у звільненні. Мені показували те місце, де Колю знайшли: його останній смертний шлях становив майже півкілометра. І на всьому цьому довгому відрізку на солдата сипалися удари. Кулаками, ногами. Збитого першим підступним і несподіваним ударом, його далі просто катували. І вже на бездиханному — знову товклися. А потім труп сховали у високих бур'янах. Все це відбувалося далеко від військової частини, де служив Микола.

Що після цього сказати експерту Романюк, рука якої не здригнувшись, написала про асфіксію від блювотних мас, хоча перед її очима лежало розтерзане нелюдами тіло? Що можна подумати про професіоналізм і сумління слідчого Хмельницького РВВС Наральника, якого влаштував такий висновок експертизи?

Судмедексперт Романюк на протест рідних з уже відомою нам легкістю та безвідповідальністю зробила інший запис у медичному висновку: «Безпосередня причина смерті: механічна асфіксія від здавлювання органів шиї. Алкогольне сп'яніння».

Ближче до правди, але знову — неправда. І жодного слова про страшні сліди побоїв на голові, обличчі, лівому боці (а про них мені розповіли присутній на розтині медфельдшер військової частини і брат Олександр, який одягав Колю).

Коли в частині дізналися про «висновки» експертиз, то були просто вражені, адже Микола Дриганець був непитущим. І за два роки служби жодного разу не помічали за ним вживання спиртного.

Нема молодого, чесного хлопця, зате є офіційний папір, який кидає тінь на честь загиблого солдата. Та якби тільки на честь — правові наслідки висновку експертизи дуже сумні: рідні втрачають статус сім'ї загиблого військовослужбовця, а відповідно і державні пільги. А ще — страхову суму за померлого солдата. Хоча життя сина й дико оцінювати якимись сумами, але ті святотатські тисячі не будуть зайвими сім'ї, яка втратила

фактично єдиного годувальника.

Не встиг повернутися з Хмельницького, а на столі бачу свідоцтво про смерть солдата з Дубнівського району Василя Антонюка. І знову там запис, який ні про що не говорить: «Причина смерті — гостра масивна крововтрата».

У село Довге Поле привезли солдата Петра Бондарчука. Він помер у госпіталі. В селі вже одержали про це телеграму, а в частині, де служив померлий, про це й не знали. Бо й не навідувалися до хворого. Що офіцерам-«вихователям» до чужої дитини!

Місяць лише прослужив односелець замордованого Миколи Дриганця рядовий В. Після листа-крику в Тараканів, щоб негайно приїхали рідні і врятували його від знущань та неминучої смерті, він безслідно зник: ні в частині, ні вдома його немає.

Згідно з Указом Президента СРСР у Москві діє спеціальна комісія по перевірці об'єктивності і повноти розслідування причин загибелі та каліцтва військовослужбовців у мирний час. Але то в центрі. Така комісія має бути в кожному місті і районі. І їй слід надати особливі повноваження. Щоб не казали, як мені прокурор Хмельницького району Мордин: «Извините, но это тайна следствия». Примусово забирати юнаків у Карабах — не «тайна», а як привезуть звідти в труні — «извините — тайна»?

Ех, бідні наші хлопці в погонах...

Василь ВАСИЛЬЧЕНКО,
журналіст, депутат Дубнівської міської Ради.
Рівненська область.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Погляд

«БРОНЕЦИТАДЕЛЬ ЗАСТОЮ» НА ХОЛОДНІЙ ГОРІ

Треба віддати належне військовим: вміють вони «козирнути» регаліями. От і в ...нкового училища — пов...ий «іконостас»: гвардійське, ордена Червоної Зірки, імені Верховної Ради Української РСР. Звучить, чи не так?

Про досягнення Харківського танкового його начальство полюбляє рапортувати комісіям з Москви, розлого перераховувати їх у доповідях на урочистостях. І вони дійсно впадають в око людини, не обізнаній з армійськими порядками: у війську стільки-то кваліфікованих офіцерів-танкістів, золоті медалісти, відгуки з танкових частин, орденоносці, дострокові звання... Має училище і належну навчально-технічну базу, свій підготовчий центр з танковими директрисами, танкодромом і спеціальними навчальними полями. Класи обладнані на сучасному рівні — чого ще треба?

Але щодо перебудови, то вона в училищі тільки на гаслах, що на території курсантського містечка, та в доповідях-рапортах начальства. Атрибутів перебудови багато: вчена рада за участю курсантів, курсантські ради на курсах, телефони довір'я, вечори запитань та відповідей... І все ж училище міцно стоїть на «застійному фундаменті», а тутешні «порядки» більше схожі на устрій танкової дивізії часів брежнєвського розвинутого соціалізму. В училищі є багато елементів, не характерних для навчального закладу: відповідальні офіцери, нічні перевірки, інші «нововведення». Дисципліна і порядок в училищі тримаються не на ленінському «не за страх, а по совісті», а, навпаки, — тільки на страхові! Курсанти бояться офіцерів, офіцери — своїх начальників, а головний серед них — начальник училища генерал В. Михайлов. Саме під його «чуйним керівництвом» в училищі розгорнуто кампанію проти «інакомисля та вільнодумства», вишукуються ті, хто має намір вийти з КПРС, викинув комсомольський квиток, симпатизує Руху чи демократам. Атмосфера загальної підозри й доносів змушує офіцерів-викладачів «роздвоюватися»: на кафедрах вони «в дусі Михайлова», поза межами училища — «люди з чистою совістю». За один «вільний» вислів офіцер може потрапити на атестаційну комісію, як це сталося з підполковником М. Тишаніновим. Іншим пропонується «лягти на звільнення» (офіцери В. Капшук, М. Зюзікало...). Останнім часом до госпіталю відправляють офіцерів «пачками».

Закономірно постає запитання: а що робить військово-політичний відділ училища в такій ситуації? А він як був, так і залишився додатком до начальницького свавілля. А про партійний комітет годі вже й казати! Як писали ці хлопці папери, так і далі пишуть, тільки вже в «перебудовчому стилі», продовжують втілювати в життя «Комплексний план ідейно-політичного та естетичного виховання курсантів».

Ще одне нововведення генерала Михайлова: курсанти-«жонатики» мають з'являтися в казарму до 8.00, а у вихідний день звільнення до міста надається тільки 30 відсоткам курсантів. Інші милуються містом через паркан і з вікна казарми...

Отож, чи не об такі «порядки» розбивається бажання курсантів вчитися, опановувати професію офіцера, добре володіти технікою? Курсант безсилий у такій атмосфері вирватись із замкненого кола «училище — навчальний центр — училище», для нього важливе не навчання, а встигнути тудисюди та ще й у численні наряди-караули. А на поглиблене навчання не вистачає ні часу, ні бажання.

Свого часу депутати міської Ради цікавились справами в училищі: з'ясувалося, що навчальний процес заформалізований, дорогоцінна техніка стоїть просто неба, немає в училищі клубу, спортивний зал переобладнано зі старої курсантської їдальні. Не завадив би і плавальний басейн. А як би виручив курсантів-«жонатиків» сімейний гуртожиток! Дуже серйозна проблема — житло для офіцерів та прапорщиків училища: безквартирних — майже 150 чоловік, а з 2700 квадратних метрів, які мала виділити місцева влада, одержано тільки 770! Нині в черзі на житло стоять по п'ять-шість років.

Про ці проблеми начальник училища на початку року написав листа Л. Кравчуку (бо ж училище імені Верховної Ради). З Верховної Ради лист надіслали до міськради, а її голова Є. Кушнарьов носить той папір у своїй теці й ніяк не реагує.

Мабуть, справді Верховній Раді треба було б звернути увагу на училищну скруту. Але звертаючись до українського парламенту по допомогу, училищне начальство забуває, що училище територіально знаходиться на Україні, та ще й носить ім'я її Верховної Ради. Жодний закон чи захід Верховної Ради не знаходить тут підтримки. Ніхто не знайомий навіть з Декларацією про державний суверенітет України, а Закон про мови трактується виключно як антиконституційний, ведеться відверта антиукраїнська пропаганда, усе орієнтовано тільки на Москву (серед курсантів лише третина з теренів України).

Отож, камо грядеш, Харківське танкове? Куди веде тебе бойовий генерал Михайлов?

Свого часу він командував танковою дивізією в Німеччині. Від імені Збройних Сил вітав XXVII з'їзд КПРС за протекцією свого родича з Міністерства оборони — і відразу став начальником училища! Більш консервативну людину важко собі уявити. Генерал хотів би, щоб училище випускало офіцерів йому подібних: ать-два, тільки те, що скажуть зверху, наді мною — командуючий. На торішніх виборах Михайлов став депутатом міськради, але від цього сам він ні в чому не змінився, навпаки, в його промовах побільшало виразів типу «звільню», «притягну до відповідальності», «переведу», «віддам під суд честі». Навіть своєму першому заступникові, бойовому «афганцю» генерал привселюдно пообіцяв: «Зніму з посади!»

Легко генералу утримувати «бронецитадель застою» на Холодній Горі! Саме його «політика» породжує в училищі НП і все інше, проти чого виступають поодинокі училищні сміливці, серед яких два депутати райради. Та ще міцніє голос кафедри стрільби: це перед її викладачами начальник училища тупав ногами й сипав погрозами, а ті взяли й записали його «промову» на магнітофонну стрічку. Чисте беззаконня! Офіцер О. Крох на училищних зборах запропонував... відкликати генерала з депутатів. Генерал рокирувався: днями райрада порушить питання про свого депутата О. Корха. Мова йтиме про дозвіл на його звільнення в запас.

Отаке воно, Харківське вище танкове командне. На жаль, сьогодні ім'я Верховної Ради України пасує йому так само, як Київському університету пасувало б ім'я Кім Ір Сена. Чи дочекаються, нарешті, майбутні офіцери тут змін? Надворі ж 1991 рік. Цитадель тоталітаризму — Організація Варшавського Договору — наказала довго жити. А на Холодній Горі в Харкові «цитаделька застою» стоїть і стоїть. Допоки?

Іван ШКВАРКО,
полковник запасу.

Харків.

УКАЗ ПРЕЗИДІЇ ВЕРХОВНОЇ РА

ПРО ПОСИЛЕННЯ ВІДПОВІДАЛЬН ПРАВИЛ, НОРМ ТА СТАНДАРТІ ДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ

З метою посилення відповідальності за порушення правил дорожнього руху, норм та стандартів, що відносяться до забезпечення безпеки дорожнього руху, запобігання скоєнню дорожньо-транспортних пригод та дальшого вдосконалення законодавства Української РСР про адміністративні правопорушення Президія Верховної Ради Української РСР **постановляє:**

Внести зміни і доповнення до таких законодавчих актів Української РСР:

1. У Кодекс Української РСР про адміністративні правопорушення (Відомості Верховної Ради УРСР, 1984 р., додаток до № 51, ст. 1122; 1985 р., № 24, ст. 553; № 44, ст. 1056; 1986 р., № 15, ст. 326, № 27, ст. 539, № 52, ст. 1057; 1987 р., № 12, ст. 226, № 25, ст. 453, ст. 454, № 35, ст. 674, № 49, ст. 1009; 1988 р., № 33, ст. 808, № 52, ст. 1184; 1989 р. № 22, ст. 236):

1. Доповнити Кодекс статтями 121^1, 122^2, 122^3, 124^1, 124^2, 128^1 такого змісту:

«Стаття 121^1. Експлуатація водіями транспортних засобів, номери агрегатів яких не відповідають записам у реєстраційних документах

Експлуатація водіями транспортних засобів, номери агрегатів яких не відповідають записам у реєстраційних документах,—

тягне за собою накладення штрафу в розмірі від п'ятдесяти до ста карбованців.

Експлуатація водіями транспортних засобів, номери агрегатів яких підроблені,—

тягне за собою накладення штрафу в розмірі від ста до п'ятисот карбованців».

«Стаття 122^2. Невиконання водіями вимог про зупинку, залишення місця дорожньо-транспортної пригоди

Невиконання водіями вимог працівника міліції про зупинку транспортного засобу, а також залишення ними на порушення встановлених правил місця дорожньо-транспортної пригоди, причетними до якої вони є, або неприбуття водіїв на пост ДАІ чи в орган міліції для оформлення пригоди у встановленому порядку,—

тягнуть за собою накладення штрафу в розмірі від двохсот до п'ятисот карбованців або позбавлення права керування всіма видами транспортних засобів строком на один рік.

Повторне протягом року вчинення порушення, передбаченого частиною першою цієї статті,—

тягне за собою накладення штрафу в розмірі від п'ятисот до восьмисот карбованців або позбавлення права керування всіма видами транспортних засобів строком на два роки.

Вимога працівника міліції про зупинку транспортного засобу виражається шляхом подачі сигналу жестом руки, жезлом або диском з червоним сигналом або світлоповертачем, а так само з допомогою гучномовного пристрою. Сигнали повинні бути зрозумілі водію і подані своєчасно, щоб їх виконання не утворювало аварійної обстановки».

«Стаття 122^3. Перешкоджання проведенню огляду транспортних засобів

Перешкоджання проведенню працівником міліції огляду транспортних засобів при наявності даних про те, що вони використовуються з протиправною метою, або в інших передбачених законом випадках,—

тягне за собою накладення штрафу в розмірі від двохсот до п'ятисот карбованців».

«Стаття 124^1. Систематичне та повторне порушення водіями правил дорожнього руху

Систематичне порушення (два і більше) водіями транспортних засобів правил дорожнього руху, передбачених статтями 122, 123, 124 цього Кодексу, вчинене протягом року,—

тягне за собою накладення штрафу від трьохсот до п'ятисот карбованців або позбавлення права керування транспортними засобами строком на один рік.

Повторне порушення водіями транспортних засобів правил дорожнього руху, передбачених статтями 130, 131 цього Кодексу, вчинене протягом року,—

тягне за собою оплатне вилучення транспортних засобів, на яких скоєно ці порушення, і які належать порушникові на правах особистої власності, накладення штрафу в розмірі тисячі п'ятисот карбованців або позбавлення права керування всіма видами транспортних засобів строком на три роки.

Порядок обліку порушень, передбачених цією статтею, визначається Міністерством внутрішніх справ Української РСР.

Стаття 124^2. Порушення порядку надання працівникам міліції та медичним працівникам транспортних засобів для безперешкодного використання

Порушення встановленого законом та правилами дорожнього руху порядку надання працівникам міліції та медичним працівникам транспортних засобів для безперешкодного використання —

тягне за собою накладення штрафу в розмірі від п'ятдесяти до ста карбованців».

«Стаття 128^1. Порушення або невиконання правил, норм та стандартів, що відносяться до забезпечення безпеки дорожнього руху, невиконання припису Державтоінспекції про усунення порушень таких правил, норм та стандартів

Порушення або невиконання правил, норм та стандартів, що відносяться до забезпечення безпеки дорожнього руху, в автотранспортних, шляхових, будівельних, комунальних та інших підприємствах, установах та організаціях, при проектуванні, реконструкції та ремонті доріг, залізничних переїздів, інших шляхових споруд, при розробці та впровадженні генеральних планів, проектів планування і забудови населених пунктів, при розробці та виробництві транспортних засобів, предметів та пристроїв їх обладнання, а також невиконання припису Державтоінспекції про усунення порушень правил, норм та стандартів, що відносяться до забезпечення безпеки дорожнього руху,—

тягне за собою накладення штрафу на громадян у розмірі від п'ятдесяти до ста карбованців і накладення штрафу на службових осіб — від ста до трьохсот карбованців».

2. Статті 121, 122, 122^1, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 139, 140 викласти в такій редакції:

«Стаття 121. Порушення водіями правил експлуатації транспортних засобів або умов їх експлуатації, правил користування ременями безпеки або мотошоломами

Керування водіями транспортними засобами, що мають несправності гальмівної системи, рульового управління, зовнішніх світлових приладів, шин, спідометрового обладнання, тягово-опорно-зчіпних та протиугінних пристроїв (передбачених конструкцією), аварійних виходів і пристроїв для приведення їх у дію або, якщо на транспортних засобах застосовано тоноване скло, світлопропускання якого не відповідає установленим вимогам, або переобладнаними з порушенням встановленого порядку, або такими, що не пройшли у встановлений строк державний технічний огляд,—

тягне за собою накладення штрафу в розмірі від п'ятдесяти до ста карбованців.

Керування водіями транспортними засобами, технічний стан і обладнання яких не відповідає встановленим правилам, за виключенням несправностей та умов, вказаних у частині першій цієї статті,—

тягне за собою накладення штрафу в розмірі тридцяти карбованців.

Порушення правил користування ременями безпеки або мотошоломами —

тягне за собою накладення штрафу в розмірі тридцяти карбованців.

Керування водіями транспортними засобами, не зареєстрованими (перереєстрованими) у встановленому порядку або з яких знято номерний знак, або на які встановлено номерний знак, який не належить їм чи не відповідає вимогам стандарту, або з підробленим номерним знаком, або з номерним знаком, закритим захисним матеріалом чи умисно прихованим іншим способом,—

тягне за собою накладення штрафу в розмірі від чотирьохсот до тисячі карбованців.

Під транспортними засобами в статтях 121, 121^1, 122, 122^1, 122^2, 122^3, 123, 124, 124^1, 124^2, 126, 128, 129, 130, 131, 132, 139, 140 цього Кодексу слід розуміти всі види автомобілів, у тому числі з причіпами, мотоциклів, мопедів, тракторів та інших самохідних машин, трамваїв і тролейбусів та інші механічні транспортні засоби.

Стаття 122. Перевищення водіями транспортних засобів швидкості руху, невиконання сигналів регулювання дорожнього руху, порушення правил перевезення людей та інших правил дорожнього руху

Перевищення водіями транспортних засобів установленої швидкості руху, проїзд на заборонний сигнал світлофора або жест регулювальника, порушення правил обгону і зустрічного роз'їзду, проїзду перехресть, пішохідних переходів і зупинок транспортних засобів загального користування, проїзду спеціальних транспортних засобів,—

тягнуть за собою накладення штрафу в розмірі від ста до трьохсот карбованців.

Недодержання водіями транспортних засобів вимог дорожніх знаків, розмітки проїзної частини шляхів або безпечної дистанції, порушення правил зупинки і стоянки, початку руху, зміни напрямку руху, розташування транспортних засобів на проїзній частині, руху по автомагістралях, пріоритету транспортних засобів загального користування, користування зовнішніми світловими приладами, попереджувальних сигналів, буксирування механічних транспортних засобів, перевезення людей та вантажів, навчальної їзди, а також рух по тротуарах або пішохідних доріжках,—

тягнуть за собою накладення штрафу в розмірі від тридцяти до ста карбованців.

Порушення, передбачені частинами першою і другою цієї статті, що спричинили створення аварійної обстановки, тобто примусили інших учасників дорожнього руху різко змінити швидкість, напрям руху або вжити інших заходів до забезпечення особистої безпеки або безпеки інших громадян,—

тягнуть за собою накладення штрафу в розмірі від трьохсот до п'ятисот карбованців або позбавлення права керування транспортними засобами на один рік.

Стаття 122^1. Участь водіїв мотоциклів та інших транспортних засобів у групових пересуванні, зупинці та стоянці

Участь водіїв мотоциклів та інших транспортних засобів у групових (більше двох) пересуваннях, зупинці чи стоянці, що створює перешкоди дорожньому руху або загрозу безпеці руху у містах та інших населених пунктах,—

тягне за собою накладення штрафу в розмірі від п'ятдесяти до ста карбованців.

Ті самі порушення, що спричинили створення аварійної обстановки,—

тягнуть за собою накладення штрафу в розмірі від ста до двохсот карбованців».

«Стаття 123. Порушення водіями транспортних засобів правил проїзду залізничних переїздів

В'їзд водіїв на залізничний переїзд на заборонний сигнал світлофора або жест регулювальника чи чергового по переїзду, при закритому шлагбаумі або коли він почав закриватися, а також коли до переїзду наближається поїзд,—

тягне за собою накладення штрафу в розмірі від двохсот до чотирьохсот карбованців.

Інші порушення правил проїзду залізничних переїздів, крім передбачених частиною першою цієї статті,—

тягнуть за собою накладення на водіїв штрафу в розмірі від п'ятдесяти до ста карбованців.

Порушення, передбачені частиною першою цієї статті, що спричинили створення аварійної обстановки,—

тягнуть за собою накладення на водіїв штрафу в розмірі від чотирьохсот до п'ятисот карбованців або позбавлення права керування транспортними засобами на один рік.

Стаття 124. Порушення водіями правил дорожнього руху, що спричинило пошкодження транспортних засобів, вантажів, шляхів, шляхових споруд чи іншого майна

Порушення водіями транспортних засобів правил дорожнього руху, крім передбачених статтями 130 і 131, що спричинили пошкодження транспортних засобів, вантажів, шляхів, шляхових та інших споруд або іншого майна,—

тягнуть за собою накладення штрафу в розмірі від ста до двохсот карбованців або позбавлення права керування транспортними засобами на строк від трьох до шести місяців.

Ті самі порушення, скоєні особами, які не мають права керування транспортним засобом,—

тягнуть за собою накладення штрафу в розмірі від трьохсот до шестисот карбованців.

Стаття 125. Інші порушення правил дорожнього руху

Інші порушення правил дорожнього руху, крім передбачених статтями 121, 121^1, 122, 122^1, 122^2, 123, 124, 124^1, 124^2, 126, 127, 128, 129, 130, 131 цього Кодексу,—

тягнуть за собою попередження або накладення штрафу в розмірі від двадцяти до тридцяти карбованців.

Стаття 126. Керування транспортними засобами особами, які не мають або позбавлені права керування транспортними засобами

Керування транспортними засобами особами, які не мають або позбавлені права керування транспортними засобами, або передача керування транспортним засобом особі, яка не має або позбавлена права керування транспортним засобом,—

тягнуть за собою накладення штрафу в розмірі від трьохсот до п'ятисот карбованців.

Повторне протягом року вчинення порушення з числа передбачених частиною першою цієї статті,—

тягне за собою накладення штрафу в розмірі від п'ятисот до семисот карбованців.

Керування транспортними засобами особами, які не мають при собі посвідчення на право керування транспортними засобами, реєстраційних документів на транспортний засіб, дорожнього (маршрутного) листа, документів на вантаж, що перевозиться (за винятком власників індивідуальних транспортних засобів), доручення на право розпоряджатися транспортним засобом або посвідчення про право загальної власності на транспортний засіб, а також не зазначеними у дорожньому (маршрутному) листі —

тягнуть за собою накладення штрафу в розмірі тридцяти карбованців.

Стаття 127. Порушення правил дорожнього руху пішоходами, велосипедистами, водіями гужових повозок (саней) та іншими особами

Непокора пішоходів заборонному сигналу світлофора або жесту регулювальника, перехід ними проїзної частини перед безпосередньо наближаючимися транспортними засобами чи в непередбачених місцях або при наближенні транспортного засобу з увімкнутим проблисковим маячком і (або) спеціальним звуковим сигналом, а також у місцях, де вста-

новлені
ні захи
шоходів
із-за н
ного за
шкоди,
міст,
тно
ів, я
тримка
дів на
потреби
проїзні
туари,
педні д
жливіст
так са
пунктах
частині
спортн
тягну
дення
двадця
нц
Ті с
ходами
стані
тягн
дення
п'ятдес
ців.
Пору
нього
рть
он
шими
ються
тягн
дення
тридця
бован
Ті
вчине
у час
які п
сп'яні
тягн
дення
ста д
Пор
і
цієї с
пошко
засобі
шляхо
або і
рення
при я
ко зм
прям
ших
ня ос
пеки
само
вказа
ця
приго
ни є
тя
ня ш
до тр

**Ст
нію
техні
яких
станд
го ру
тації
доку
безпе**

Ви
порт
стан
відпо
тів,
і тех
іншо
тації
доро
пані
лено
рова
вста
таки
знач
ного
тя
штр

…КАЗ ПРЕЗИДІЇ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНСЬКОЇ РСР

…РО ПОСИЛЕННЯ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ПОРУШЕННЯ …ПРАВИЛ, НОРМ ТА СТАНДАРТІВ, ЩО ВІДНОСЯТЬСЯ ДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ ДОРОЖНЬОГО РУХУ

…м вимогам, або пе-
…ними з порушенням
…ного порядку, або
…що не пройшли у
…ений строк держав-
…чний огляд,—
…за собою накладен-
…у в розмірі від п'ят-
…о ста карбованців.
…ння водіями транс-
… засобами, техніч-
… і обладнання яких
…ідає встановленим
…, за виключенням
…остей та умов, вка-
…частині першій цієї

…за собою накладен-
…фу в розмірі трид-
…бованців.
…ення правил корис-
… ременями безпеки
…шоломами —
…за собою накладен-
…фу в розмірі трид-
…бованців.
…ання водіями транс-
… засобами, не заре-
…ими (перереєстро-
…у встановленому по-
…бо з яких знято но-
…нак, або на які вста-
…номерний знак, який
…ить їм чи не відпо-
…имогам стандарту,
…роблением номерним
…або з номерним зна-
…ртим захисним ма-
… чи умисно прихова-
…м способом,—
…за собою накладен-
…фу в розмірі від чо-
…т до тисячі карбо-

…анспортними засоба-
…ттях 121, 121¹, 122,
…2², 122³, 123, 124,
…4², 126, 128, 129,
…, 132, 139, 140 цьо-
…су слід розуміти всі
…омобілів, у тому чи-
…ичіпами, мотоциклів,
… тракторів та інших
…их машин, трамваїв
…бусів та інші меха-
…анспортні засоби.

…я 122. Перевищення … транспортних засо-…дкості руху, невико-…гналів регулювання …ого руху, порушення …перевезення людей … правил дорожнього

…ищення водіями тран-
… засобів установле-
…дкості руху, проїзд
…онний сигнал світ-
…або жест регулюва-
…порушення правил
…зустрічного роз'їзду,
…перехресть, пішохід-
…ходів і зупинок тран-
… засобів загального
…вання, проїзду спеці-
…транспортних засо-

…ь за собою накла-
…трафу в розмірі від
…рьохсот карбованців.
…ержання водіями
…ртних засобів вимог
… знаків, розмітки
… частини шляхів або
…и дистанції, порушен-
…ил зупинки і стоян-
…тку руху, зміни на-
… руху, розташування
…ртних засобів на про-
…стині, руху по авто-
…лях, пріоритету тран-
… засобів загального
…вання, користування
…ими світловими при-
… попереджувальних
…в, буксирування меха-
…транспортних засобів,

перевезення людей та вантажів, навчальної їзди, а також рух по тротуарах або пішохідних доріжках,—

тягнуть за собою накладення штрафу в розмірі від тридцяти до ста карбованців.

Порушення, передбачені частинами першою і другою цієї статті, що спричинили створення аварійної обстановки, тобто примусили інших учасників дорожнього руху різко змінити швидкість, напрям руху або вживати інших заходів до забезпечення особистої безпеки або безпеки інших громадян,—

тягнуть за собою накладення штрафу в розмірі від трьохсот до п'ятисот карбованців або позбавлення права керування транспортними засобами на один рік.

Стаття 122¹. Участь водіїв мотоциклів та інших транспортних засобів у групових пересуванні, зупинці та стоянці

Участь водіїв мотоциклів та інших транспортних засобів у групових (більше двох) пересуванні, зупинці чи стоянці, що створює перешкоди дорожньому руху або загрозу безпеці руху у містах та інших населених пунктах,—

тягне за собою накладення штрафу в розмірі від п'ятдесяти до ста карбованців.

Ті самі порушення, що спричинили створення аварійної обстановки,—

тягнуть за собою накладення штрафу в розмірі від ста до двохсот карбованців».

«Стаття 123. Порушення водіями транспортних засобів правил проїзду залізничних переїздів

В'їзд водіїв на залізничний переїзд на заборонний сигнал світлофора або жест регулювальника чи чергового по переїзду, при закритому шлагбаумі або коли він почав закриватися, а також коли до переїзду наближається поїзд,—

тягне за собою накладення штрафу в розмірі від двохсот до чотирьохсот карбованців.

Інші порушення правил проїзду залізничних переїздів, крім передбачених частиною першою цієї статті,—

тягнуть за собою накладення на водіїв штрафу в розмірі від п'ятдесяти до ста карбованців.

Порушення, передбачені частиною першою цієї статті, що спричинили створення аварійної обстановки,—

тягнуть за собою накладення на водіїв штрафу в розмірі від чотирьохсот до п'ятисот карбованців або позбавлення права керування транспортними засобами на один рік.

Стаття 124. Порушення водіями правил дорожнього руху, що спричинило пошкодження транспортних засобів, вантажів, шляхів, шляхових споруд чи іншого майна

Порушення водіями транспортних засобів правил дорожнього руху, крім передбачених статтями 130 і 131, що спричинили пошкодження транспортних засобів, вантажів, шляхів, шляхових та інших споруд або іншого майна,—

тягнуть за собою накладення штрафу в розмірі від ста до двохсот карбованців або позбавлення права керування транспортними засобами на строк від трьох до шести місяців.

Ті самі порушення, скоєні особами, які не мають права керування транспортним засобом,—

тягнуть за собою накладення штрафу в розмірі від трьохсот до шестисот карбованців.

Стаття 125. Інші порушення правил дорожнього руху

Інші порушення правил дорожнього руху, крім передбачених статтями 121, 121¹, 122, 122¹, 122², 123, 124, 124¹, 124², 126, 127, 128, 129, 130, 131 цього Кодексу,—

тягнуть за собою попередження або накладення штрафу в розмірі від двадцяти до тридцяти карбованців.

Стаття 126. Керування транспортними засобами особами, які не мають або позбавлені права керування транспортними засобами

Керування транспортними засобами особами, які не мають або позбавлені права керування транспортними засобами, або передача керування транспортним засобом особі, яка не має або позбавлена права керування транспортним засобом,—

тягнуть за собою накладення штрафу в розмірі від трьохсот до п'ятисот карбованців.

Повторне протягом року вчинення порушення з числа передбачених частиною першою цієї статті,—

тягне за собою накладення штрафу в розмірі від п'ятисот до семисот карбованців.

Керування транспортними засобами особами, які не мають при собі посвідчення на право керування транспортними засобами, реєстраційних документів на транспортний засіб, дорожнього (маршрутного) листа, документів на вантаж, що перевозиться (за винятком власників індивідуальних транспортних засобів), доручення на право розпоряджатися транспортним засобом або посвідчення про право загальної власності на транспортний засіб, а також не зазначеними у дорожньому (маршрутному) листі —

тягнуть за собою накладення штрафу в розмірі тридцяти карбованців.

Стаття 127. Порушення правил дорожнього руху пішоходами, велосипедистами, водіями гужових повозок (саней) та іншими особами

Непокора пішоходів заборонному сигналу світлофора або жесту регулювальника, перехід ними проїзної частини перед безпосередньо наближаючимися транспортними засобами чи в непередбачених місцях або при наближенні транспортного засобу з увімкнутим проблисковим маячком і (або) спеціальним звуковим сигналом, а також у місцях, де встановлені пішохідні або дорожні захисні засоби, вихід пішоходів на проїзну частину із-за нерухомого транспортного засобу або іншої перешкоди, що обмежує видимість, не переконавшись у [illegible]тності т[illegible]портних за[illegible]ів, які наб[illegible]жаються, затримка або зупинка пішоходів на проїзній частині без потреби, рух пішоходів по проїзній частині, якщо є тротуари, пішохідні або велосипедні доріжки, обочини і можливість рухатись по них, а так само поза населеними пунктами по краю проїзної частини попутно рухові транспортних засобів,—

тягнуть за собою накладення штрафу в розмірі від двадцяти до п'ятдесяти кар[illegible]ванців.

[illegible]і самі дії, [illegible]инені пішоходами, які перебувають у стані сп'яніння,—

тягнуть за собою накладення штрафу в розмірі від п'ятдесяти до ста карбованців.

Порушення правил дорожнього руху особами, які ке[illegible]ють велосип[illegible]дами, гужови[illegible] [illegible]овозкам[illegible] [illegible]ньми) та ін[illegible]ими особам[illegible], що користуються шляхами,—

тягнуть за собою накладення штрафу в розмірі від тридцяти до п'ятдесяти карбованців.

Ті самі порушення, що вчинені особами, вказаними у частині третій цієї статті, які перебувають у стані сп'яніння,—

тягнуть за собою накладення штрафу в розмірі від ста до двохсот карбованців.

Порушення, передбачені [illegible]нами п[illegible]ою і третьою цієї статті, що спричинили пошкодження транспортних засобів, вантажів, шляхів, шляхових та інших споруд або іншого майна, чи створення аварійної обстановки, при якій водії змушені різко змінювати швидкість, напрям руху або вживати інших заходів для забезпечення особистої безпеки або безпеки інших громадян, а так само залишення особами, вказаними у цій статті, місця дорожньо-транспортної пригоди, учасниками якої вони є,—

тягнуть за собою накладення штрафу в розмірі від ста до трьохсот карбованців.

Стаття 128. Випуск на лінію транспортних засобів, технічний стан і обладнання яких не відповідає вимогам стандартів, правил дорожнього руху і технічної експлуатації та іншої нормативної документації, що стосується безпеки дорожнього руху

Випуск на лінію транспортних засобів, технічний стан і обладнання яких не відповідає вимогам стандартів, правил дорожнього руху і технічної експлуатації та іншої нормативної документації, що стосується безпеки дорожнього руху, переобладнаних з порушенням встановленого порядку, не зареєстрованих (перереєстрованих) у встановленому порядку або таких, що не пройшли у визначеному порядку державного технічного огляду,—

тягне за собою накладення штрафу на керівників підприємств, установ, організацій або інших службових осіб, відповідальних за технічний стан, обладнання, експлуатацію траспортних засобів, у розмірі від ста до п'ятисот карбованців.

Стаття 139. Пошкодження шляхів, залізничних переїздів, інших шляхових споруд та технічних засобів регулювання дорожнього руху, створення перешкод для руху та невжиття необхідних заходів для їх усунення

Пошкодження шляхів, залізничних переїздів, інших шляхових споруд, залізничних та трамвайних колій або технічних засобів регулювання дорожнього руху, а також самовільне знімання, загородження та встановлення технічних засобів регулювання дорожнього руху чи створення перешкод для дорожнього руху, в тому числі забруднення шляхового покриття, або невжиття необхідних заходів по їх усуненню та попередженню інших учасників руху про небезпеку, що виникла, а також невжиття службовими особами заходів для заборони руху підвідомчих транспортних засобів і машин на гусеничному ходу по дорогах, удосконалене покриття яких може бути зруйноване,—

тягнуть за собою накладення штрафу на громадян у розмірі від п'ятдесяти до ста карбованців і накладення штрафу на службових осіб — від ста до п'ятисот карбованців.

Стаття 140. Порушення вимог безпеки дорожнього руху при утриманні шляхів, порядку погоджень з Державтоінспекцією, невжиття заходів щодо своєчасної заборони або обмеження руху чи позначення на дорогах місць провадження робіт

Порушення встановлених вимог безпеки дорожнього руху при утриманні шляхів, залізничних переїздів, інших шляхових споруд, а також невжиття заходів щодо своєчасної заборони або обмеження руху при виникненні на ділянках доріг, залізничних переїздах, інших шляхових спорудах умов, які загрожують безпеці руху, або неприйняття своєчасних заходів по відновленню безпечних умов для руху,—

тягнуть за собою накладення штрафу на службових осіб у розмірі від ста до п'ятисот карбованців.

Порушення службовими особами визначеного порядку погоджень з Державтоінспекцією маршрутів руху транспортних засобів загального користування або транспортних засобів, що перевозять вибухові, радіоактивні і сильнодіючі отруйні речовини; встановлення у безпосередній близькості від дороги транспарантів, плакатів і таке інше; обладнання доріг технічними засобами організації дорожнього руху; переобладнання транспортних засобів та встановлення на них спеціальної світлової і звукової сигналізації; перевезення небезпечних, великовагових і великогабаритних вантажів; порядку буксирування двох чи більше механічних транспортних засобів; проведення на дорогах масових і спортивних заходів; провадження будь-яких робіт на дорогах, а також проектної документації на будівництво, реконструкцію та ремонт шляхів, залізничних переїздів та інших шляхових споруд, проектів генеральних планів, планування та забудови населених пунктів,—

тягне за собою накладення штрафу на службових осіб у розмірі від ста до двохсот карбованців.

Порушення нормативів по позначенню на дорогах місць провадження робіт, залишених на дорозі дорожніх машин, будівельних матеріалів, конструкцій і так далі, а так само неусунення після закінчення робіт створених цими роботами перешкод і неприведення дороги в стан, що гарантує безперешкодний і безпечний рух транспортних засобів та пішоходів,—

тягнуть за собою накладення штрафу на громадян у розмірі від п'ятдесяти до ста карбованців і накладення штрафу на службових осіб — від ста до п'ятисот карбованців».

3. У частині другій статті 13 слова і цифри «121—127, частиною першою і другою статті 130, частиною першою і другою статті 131» замінити словами і цифрами «121, 121¹, 122, 122¹, 122², 122³, 123, 124, 124¹, 125 — 127, 130, 131 частиною третьою статті 132».

4. У першій частині статті 15 слова «правил дорожнього руху» замінити словами «правил, норм та стандартів, що відносяться до забезпечення безпеки дорожнього руху», а після слів «бути застосовано штраф», доповнити словами «крім випадків його накладення за порушення правил, норм та стандартів, що відносяться до забезпечення безпеки дорожнього руху».

5. У статті 80:

в абзаці першому слово «автомобілів» замінити словами «механічних транспортних засобів»;

абзац другий викласти у такій редакції:

«тягне за собою накладення штрафу на керівників підприємств, установ, організацій або інших службових осіб у розмірі від ста до трьохсот карбованців».

6. У статті 81:

в назві статті слово «автомототранспортних» замінити словами «механічних транспортних»;

абзац другий викласти в такій редакції:

«тягне за собою накладення штрафу у розмірі від ста до двохсот карбованців».

7. Абзац другий статті 84 викласти у такій редакції:

«тягне за собою накладення штрафу на громадян у розмірі від тридцяти до п'ятдесяти карбованців і накладення штрафу на службових осіб — від ста до двохсот карбованців».

8. Частину першу статті 129 викласти в такій редакції:

«Допуск до керування транспортними засобами во-

…дів, як…
сп'янін…
тягне…
ня шт…
підприє…
зацій а…
відальн…
до керу…
засобам…
тисот д…
ців.
Допу…
спортни…
не маю…
ня тр…
ми,—
тягне…
штрафу…
розмір…
тисот…
9. …
части…
класти…
«Кер…
ми засо…
сп'янін…
ня тр…
особі, …
сп'янін…
тягну…
дення…
шестис…
бованц…
права…
ми т…
строко…
Ті с…
ми, як…
рування…
собами…
тягну…
ня штр…
мисот…
ванців.
Керу…
ями в…
тягне…
штрафу…
карбов…
в аб…
четвер…
замініт…
тою».
10. …
част…
класти…
«Ухи…
портни…
ження…
леного…
стан сп…
тягне…
ня штр…
сьмисо…
ванців…
ва кер…
трансп…
на два…
Ті с…
ми, як…
руванн…
бами,—
тягне…
дення…
дев'ят…
ванців…
11. …
в аб…
другої…
п'ятдес…
мінити…
сяти д…
допо…
частин…
«За…
спортн…
не вжи…
які ви…
тання…
дія,—
тягне…
ня штр…
бованц…
12. …
ті 218…
заміни…
142»…
(крім…
ня т…
діями)…
13. …
цифри…
першо…
частин…
статті…
ми і…
122, …
124, …
131 ч…
132…
14. …
«51¹»…
цифра…
статті…
15. …
у ч…
цифри…
стина…
тини…
130, …

ГОЛОС України

…ДИ УКРАЇНСЬКОЇ РСР

…ОСТІ ЗА ПОРУШЕННЯ …В, ЩО ВІДНОСЯТЬСЯ …ДОРОЖНЬОГО РУХУ

…пішохідні або дорож…і засоби, вихід пі…на проїзну частину …рухомого транспорт…бу або іншої пере…до обмежує види… переконавшись у …ті т…портних за… наб…жаються, за…бо зупинка пішохо…роїзній частині без …рух пішоходів по …частині, якщо є тро…шохідні або велоси…ріжки, обочини і мо…рухатись по них, а … поза населеними … по краю проїзної …попутно рухові тран… засобів,—

…ь за собою накла…штрафу в розмірі від … до п'ятдесяти кар…

…і дії, …чинені пішо…, які перебувають у …'яніння,—

…ь за собою накла…штрафу в розмірі від …и до ста карбован…

…ення правил дорож…ху особами, які ке…лосип…дами, гужови…кам…ньми) та ін…обам… що користу…шляхами,—

…ь за собою накла…штрафу в розмірі від … до п'ятдесяти кар…

…і порушення, що …особами, вказаними …і третій цієї статті, …бувають у стані …,—

…ь за собою накла…штрафу в розмірі від …двохсот карбованців.

…ення передбачені …и п…ою і третьою …ті, що спричинили …ення транспортних …вантажів, шляхів, …х та інших споруд …ого майна, чи ство…арійної обстановки, … водії змушені різ…вати швидкість, на…ху або вживати ін…одів для забезпечен…стої безпеки або без…них громадян, а так…алишення особами, …и у цій статті, міс…рожньо-транспортної … учасниками якої во…

…ть за собою накладен…фу в розмірі від ста …сот карбованців.

…н 128. Випуск на лі…анспортних засобів, …й стан і обладнання … відповідає вимогам …ів, правил дорожньо… і технічної експлуа… іншої нормативної …тації, що стосується … дорожнього руху

…к на лінію транс… засобів, технічний …бладнання яких не …ає вимогам стандар…вил дорожнього руху …ної експлуатації та …рмативної докумен…о стосується безпеки …ого руху, переоблад… порушенням встанов…порядку, не зареєст… (перереєстрованих) у …еному порядку або …що не пройшли у ви…му порядку держав…хнічного огляду,—

… за собою накладення … на керівників під…приємств, установ, організацій або інших службових осіб, відповідальних за технічний стан, обладнання, експлуатацію траспортних засобів, у розмірі від ста до п'ятисот карбованців.

Стаття 139. Пошкодження шляхів, залізничних переїздів, інших шляхових споруд та технічних засобів регулювання дорожнього руху, створення перешкод для руху та невжиття необхідних заходів для їх усунення

Пошкодження шляхів, залізничних переїздів, інших шляхових споруд, залізничних та трамвайних колій або технічних засобів регулювання дорожнього руху, а також самовільне знімання, загородження та встановлення технічних засобів регулювання дорожнього руху чи створення перешкод для дорожнього руху, в тому числі забруднення шляхового покриття, або невжиття необхідних заходів по їх усуненню та попередженню інших учасників руху про небезпеку, що виникла, а також невжиття службовими особами заходів для заборони руху підвідомчих транспортних засобів і машин на гусеничному ходу по дорогах, удосконалене покриття яких може бути зруйноване,—

тягнуть за собою накладення штрафу на громадян у розмірі від п'ятдесяти до ста карбованців і накладення штрафу на службових осіб — від ста до п'ятисот карбованців.

Стаття 140. Порушення вимог безпеки дорожнього руху при утриманні шляхів, порядку погоджень з Державтоінспекцією, невжиття заходів щодо своєчасної заборони або обмеження руху чи позначення на дорогах місць провадження робіт

Порушення встановлених вимог безпеки дорожнього руху при утриманні шляхів, залізничних переїздів, інших шляхових споруд, а також невжиття заходів щодо своєчасної заборони або обмеження руху при виникненні на ділянках доріг, залізничних переїздах, інших шляхових спорудах умов, які загрожують безпеці руху, або неприйняття своєчасних заходів по відновленню безпечних умов для руху,—

тягнуть за собою накладення штрафу на службових осіб у розмірі від ста до п'ятисот карбованців.

Порушення службовими особами визначеного порядку погоджень з Державтоінспекцією маршрутів руху транспортних засобів загального користування або транспортних засобів, що перевозять вибухові, радіоактивні і сильнодіючі отруйні речовини; встановлення у безпосередній близькості від дороги транспарантів, плакатів і таке інше; обладнання доріг технічними засобами організації дорожнього руху; переобладнання транспортних засобів та встановлення на них спеціальної світлової і звукової сигналізації; перевезення небезпечних, великовагових і великогабаритних вантажів; порядку буксирування двох чи більше механічних транспортних засобів; проведення на дорогах масових і спортивних заходів; провадження будь-яких робіт на дорогах, а також проектної документації на будівництво, реконструкцію та ремонт шляхів, залізничних переїздів та інших шляхових споруд, проектів генеральних планів, планування та забудови населених пунктів,—

тягне за собою накладення штрафу на службових осіб у розмірі від ста до двохсот карбованців.

Порушення нормативів по позначенню на дорогах місць провадження робіт, залишених на дорозі дорожніх машин, будівельних матеріалів, конструкцій і так далі, а так само неусунення після закінчення робіт створених цими роботами перешкод і неприведення дороги в стан, що гарантує безперешкодний і безпечний рух транспортних засобів та пішоходів,—

тягнуть за собою накладення штрафу на громадян у розмірі від п'ятдесяти до ста карбованців і накладення штрафу на службових осіб — від ста до п'ятисот карбованців».

3. У частині другій статті 13 слова і цифри «121—127, частиною першою і другою статті 130, частиною першою і другою статті 131» замінити словами і цифрами «121, 121^{1}, 122, 122^{1}, 122^{2}, 122^{3}, 123, 124, 124^{1}, 125 — 127, 130, 131 частиною третьою статті 132».

4. У першій частині статті 15 слова «правил дорожнього руху» замінити словами «правил, норм та стандартів, що відносяться до забезпечення безпеки дорожнього руху», а після слів «бути застосовано штраф», доповнити словами «крім випадків його накладення за порушення правил, норм та стандартів, що відносяться до забезпечення безпеки дорожнього руху».

5. У статті 80:

в абзаці першому слово «автомобілів» замінити словами «механічних транспортних засобів»;

абзац другий викласти у такій редакції:

«тягне за собою накладення штрафу на керівників підприємств, установ, організацій або інших службових осіб у розмірі від ста до трьохсот карбованців».

6. У статті 81:

в назві статті слово «автомототранспортних» замінити словами «механічних транспортних»;

абзац другий викласти в такій редакції:

«тягне за собою накладення штрафу у розмірі від ста до двохсот карбованців».

7. Абзац другий статті 84 викласти у такій редакції:

«тягне за собою накладення штрафу на громадян у розмірі від тридцяти до п'ятдесяти карбованців і накладення штрафу на службових осіб — від ста до двохсот карбованців».

8. Частину першу статті 129 викласти в такій редакції:

«Допуск до керування транспортними засобами водіїв, які перебувають у стані сп'яніння,—

тягне за собою накладення штрафу на керівників підприємств, установ, організацій або інших осіб, відповідальних за допуск водіїв до керування транспортними засобами, у розмірі від шестисот до восьмисот карбованців.

Допуск до керування транспортними засобами осіб, які не мають права на керування транспортними засобами,—

тягне за собою накладення штрафу на службових осіб у розмірі від трьохсот до п'ятисот карбованців».

9. У статті 130:

частину першу і другу викласти в такій редакції:

«Керування транспортними засобами водіями в стані сп'яніння, передача керування транспортним засобом особі, яка перебуває в стані сп'яніння,—

тягнуть за собою накладення штрафу в розмірі від шестисот до восьмисот карбованців або позбавлення права керування всіма видами транспортних засобів строком на один рік.

Ті самі дії, вчинені особами, які не мають права керування транспортними засобами,—

тягнуть за собою накладення штрафу в розмірі від семисот до дев'ятисот карбованців.

Керування мопедами водіями в стані сп'яніння —

тягне за собою накладення штрафу в розмірі трьохсот карбованців»;

в абзаці другому частини четвертої слово «третьою» замінити словом «четвертою».

10. У статті 131:

частину першу і другу викласти в такій редакції:

«Ухилення водіїв транспортних засобів від проходження відповідно до встановленого порядку огляду на стан сп'яніння —

тягне за собою накладення штрафу в розмірі від восьмисот до дев'ятисот карбованців або позбавлення права керування всіма видами транспортних засобів строком на два роки.

Ті самі дії, вчинені особами, які не мають права керування транспортними засобами,—

тягнуть за собою накладення штрафу в розмірі від дев'ятисот до тисячі карбованців».

11. У статті 132:

в абзаці другому частини другої слова «двадцяти до п'ятдесяти карбованців» замінити словами «від п'ятдесяти до ста карбованців»;

доповнити статтю третьою частиною:

«Залишення водіями транспортних засобів, якщо ними не вжито необхідних заходів, які виключають їх використання при відсутності водія,—

тягне за собою накладення штрафу в розмірі ста карбованців».

12. У частині першій статті 218 цифри «140—142» замінити цифрами «141, 142», а слова «статтею 132 (крім справ про використання транспортних засобів водіями)» виключити.

13. У статті 220 слова і цифри «121—127, частиною першою і другою статті 130, частиною першою і другою статті 131» замінити словами і цифрами «121, 121^{1}, 122, 122^{1}, 122^{2}, 122^{3}, 123, 124, 124^{1}, 125—127, 130, 131 частиною третьою статті 132».

14. Статтю 221 після цифр «51^{1}» доповнити словами і цифрами «частиною другою статті 124^{1}».

15. У статті 222:

у частині першій слова і цифри «статті 121—128, частина перша статті 129, частини перша і друга статті 130, частини перша і друга статті 131, частина перша статті 132 (про використання транспортних засобів водіями)» замінити відповідно словами і цифрами «121, 121^{1}, 122, 122^{1}, 122^{2}, 122^{3}, 123, 124, частина перша статті 124^{1}, статті 124^{2}, 125—128, 128^{1}, частини перша і друга статті 129, частина перша, друга і третя статті 130, частина перша і друга статті 131, стаття 132», а після цифр «139» доповнити цифрами «140»;

у частині другій:

у пункті 2 слова і цифри «частиною другою статті 122, статтями 122^{1}, 123, 124, 126, частиною другою статті 127, статтею 128, частиною першою статті 129, частинами першою і другою статті 130, частинами першою і другою статті 131, статтею 132 (про використання транспортних засобів водіями), статтею 139» замінити словами і цифрами «121, 121^{1}, 122, 122^{1}, 122^{2}, 122^{3}, 123, 124, частиною першою статті 124^{1}, статтями 124^{2}, 125—128, 128^{1}, частинами першою і другою статті 129, частинами першою, другою і третьою статті 130, частинами першою і другою статті 131, статтями 132, 139, 140»;

пункт 3 викласти в такій редакції:

«за адміністративні правопорушення, передбачені частинами першою, другою і третьою статті 121, частиною першою статті 121^{1}, частиною другою статті 122, частиною першою статті 122^{1}, частиною другою статті 123, статтями 124^{2}, 125, частиною третьою статті 126, частиною першою, другою і третьою статті 127, частинами другою і третьою статті 132 цього Кодексу,— всі працівники Державної автомобільної інспекції, які мають спеціальні звання».

16. У частині п'ятій статті 235 слова і цифри «частиною першою статті 129» замінити словами і цифрами «частинами першою і другою статті 129».

17. Статтю 251 доповнити словами «і показаннями технічних приладів, які використовуються при нагляді за виконанням правил, норм та стандартів, що відносяться до забезпечення безпеки дорожнього руху».

18. У статті 255:

у частині першій:

абзац другий пункту 1 після слів і цифр «частина друга статті 83» доповнити словами і цифрами «стаття 84», після цифр «106^{2}» доповнити цифрами «121, 121^{1}, 122, 122^{1}, 122^{2}, 122^{3}, 123, 124, 124^{1}, 124^{2}, 125, 126, 127, 128, 128^{1}, 129, 130, 131», після слів «(про порушення на автомобільному транспорті), статті» доповнити цифрами «139»;

у частині другій:

у пункті 2 слова і цифри «статті 121—128, частина перша статті 129, частини перша і друга статті 130, частини перша і друга статті 131» замінити словами і цифрами «стаття 121, частина перша статті 121^{1}, статті 122 і 122^{1}, частина перша статті 122^{2}, статті 122^{3}, 123, 124^{2}, 125, 126, 127, 128 і 128^{1}, частини перша і друга статті 129, статті 130, 131, 132».

19. У частині першій статті 258 виключити слова і цифри «121, частиною першою статті 122, статтею 125, частиною першою статті 127».

20. У статті 265:

частину п'яту статті після слів «стягнення у вигляді» доповнити словами «штрафу або», після слів «постанови по справі» доповнити словами «та сплати порушником штрафу»;

доповнити статтю словами:

«При порушеннях, передбачених частинами першою, другою і четвертою статті 121, статтями 121^{1}, 122^{2}, 122^{3}, 126, 130, 131 цього Кодексу, працівник міліції вилучає номерні знаки транспортного засобу або затримує транспортні засоби і доставляє їх для тимчасового зберігання на спеціальних майданчиках чи стоянках до усунення порушення. При вилученні номерних знаків транспортного засобу або транспортних засобів робиться відповідний запис у протокол і про адміністративне правопорушення і про огляд транспортного засобу. Порядок затримання, доставки і зберігання номерних знаків та транспортних засобів, їх зберігання визначається Міністерством внутрішніх справ Української РСР».

21. У частині другій статті 276 слова і цифри «частиною першою статті 129, частинами першою і другою статті 130, частинами першою і другою статті 131, статтею 139 (коли правопорушення вчинено водієм)» замінити словами і цифрами «статтями 121, 121^{1}, 122, 122^{1}, 122^{2}, 122^{3}, 123, 124, 124^{1}, 124^{2}, 125, 126, 127, частинами першою, другою і третьою статті 130, частинами першою і другою статті 131, статтею 139 (коли правопорушення вчинено водієм)».

22. У статті 286 слова і цифри «частиною першою статті 129, частиною першою і другою статті 130» замінити словами і цифрами «частинами першою і другою статті 129, частинами першою, другою і третьою статті 130».

23. У частині третій статті 306 слова і цифри «121, частиною першою статті 122, статтею 125, частиною першою статті 127 цього Кодексу, воно оформляється способом, встановлюваним відповідно Міністерством внутрішніх справ СРСР» замінити словами і цифрами «125 цього Кодексу, воно оформляється способом, встановлюваним відповідно Міністерством внутрішніх справ Української РСР».

24. Частину другу статті 307 після слів «дрібне хуліганство» доповнити словами «або порушили правила, норми та стандарти, що відносяться до забезпечення безпеки дорожнього руху».

26. У статті 321:

частину першу доповнити словами «Якщо водій транспортного засобу, який позбавлений права керування транспортними засобами, ухиляється від здачі посвідчення на право керування транспортними засобами органам внутрішніх справ, то строк позбавлення його спеціального права обчислюється з дня здачі або вилучення посвідчення водія»; частину другу доповнити словами «Вилучене посвідчення водія транспортного засобу повертається особі, яку було позбавлено права керування транспортними засобами, після проходження нею перевірки знань правил дорожнього руху у Державній автомобільній інспекції.

II. У Кримінальному кодексі Української РСР:

Статтю 215^{1} виключити.

III. У Кримінально-процесуальному кодексі Української РСР:

У частині другій статті 112 виключити цифри «215^{1}».

IV. Цей Указ ввести в дію з 1 вересня 1991 року.

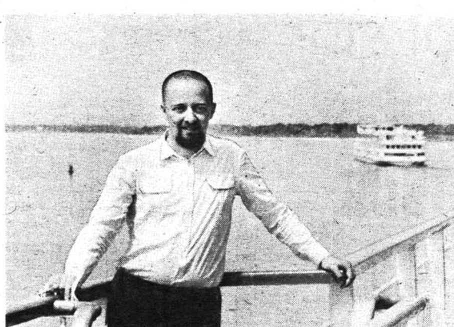
Голова Верховної Ради Української РСР Л. КРАВЧУК

м. Київ
29 липня 1991 року

Уявляєте його учителем! Я теж не уявляла. І тому із скепсисом сприйняла його, цього характерного співака власних пісень, що ні з чим не можна сплутати, у колі педагогів, які протягом другого Всесвітнього Собору Української Духовної республіки дискутували щодо того, якою має бути національна школа, як прищепити молодим українцям українське. На одному з таких зібрань устав Андрій Миколайчук і на повному серйозі почав викладати свої педагогічні уявлення, ділитися досвідом. Це було відкриттям. Хотілося збагнути, як «лисий і босий підпільник-Кіндрат, невтоплений наркоман» поєднує все це з педагогікою.

— Я націоналіст,— заявив він тоді на зібранні.— І ви це знаєте. Непочатий край роботи у педагогіці, але зводити її тільки до національного відродження я не хотів би. Склалося нині так, що вважається все національне хорошим, а решта — не вартим уваги. Адже треба, передусім, розв'язувати суто педагогічні проблеми.

Ця серйозність постановки проблеми,— а потім я ще й з'ясувала, що Андрій член творчої Спілки вчителів,— і його націоналізм змусили подивитися на особистість Миколайчука дещо по-іншому. Хоча Кіндрат то є Кіндрат...

ЛИСИЙ І БОСИЙ «ПІДПІЛЬНИК-КІНДРАТ, НЕВТОПЛЕНИЙ НАРКОМАН»

— Андрію, як же почалася ваша вчительська кар'єра і чи будете ви її продовжувати, незважаючи на свій акторський талант?

— Вона почалася, бо мій тато — директор педучилища. А я був ентузіастом освіти, працював музичним вихователем у дитячому садку. І якби я не був артистом, то так і залишився б, мабуть, ентузіастом. Бо у певдвуз, хоч скільки не пробував, до виходу на сцену, вступити не міг. Тепер навчаюся у Дрогобицькому педагогічному інституті, на музичному відділі. Отже, «кар'єру роблю».

У дитсадку мені дуже не сподобалося. Бо то казарма, натуральна тюрма. Дуже багато дітей, мало вихователів, котрі мають підкорятись якимсь планам, узятим із стелі. Уявіть собі, що за планом Міністерства освіти дитина третього року життя повинна співати пісень, а вона ще говорити тільки вчиться. А взяти танці. Якщо діти всі разом роблять якісь рухи, вважається, що то хороші діти і вихователі. А коли не разом, означає: музпрацівник — нікудишній. Дитина ж — то космос, вона має дуже сильне прочитання конкретної ситуації. Малеча добре сприймає імпровізацію, речитатив, а не співи. Програми і методики цього не передбачають. Так само і школа. Мені здається, що треба більше порушувати не проблеми української національної школи, а проблеми української школи. Це ширше поняття. Треба шукати якісь цікаві методичні розробки, організаційні вирішення. На мою думку, плани, що їх змушують складати, то гнітючий момент для вчителів, так само, як і оцінки в школі. А головне, на мою думку, треба робити більш впевнені кроки до створення української особистості. Що це означає? Щоб діти знали українську мову, вчилися національному ритуалові поводження. Це яскраво видно на Галичині. А на нашій Україні, маю на увазі, приміром, мою рідну Умань, Східну Україну, Центральну, люди великою мірою втратили самобутність і ритуал поводження українців. Багато орусійнених українців, котрі ображаються, коли їх називають москалями. От у мене є друг Васько, він прекрасний барабанщик, стільки разом весіль відіграли, що страшно порахувати. Так от Васько має український стиль. Але він один, а в Умані нас 100 тисяч.

— Які ж саме ознаки поведінки ви вважаєте українськими?

— Ну от, який Василь? Трохи іронічний, спокійний, ніби, як мовиться, не бере дурного в голову. А куди це годиться, коли люди з півоберта заводяться, кричать одне на одного. Я стомлююся від хамства. І в цьому відношенні мене хвилює виховання дитини із спокійною психікою, з доброю душею, з релігійною свідомістю, можливістю розкрити свій талант.

— Чи можна сказати, що ваші батьки саме так виховували вас і так само ви виховуєте своїх дітей?

— Мої батьки педагоги, вчилися у Вінницькому педінституті на одному курсі, й у 59-му році від усього того навчання народився я. Напевно, тепер їм приємно, що мене показують по телевізору, що я став артистом і ніби на вірному шляху. Але я не сказав би, що був такою дитиною, якою вони б гордилися від першого й до останнього класу мого навчання у школі, в музучилищі. Я був неслухняним і не подавав гарного прикладу іншим дітям. Пам'ятаю, як стригся налисо, то не мав схвальних відгуків. Усі мої родичі — вчителі, були й священики...

А донька моя Тая мовчазна і стримана дівчинка. Про мою творчість ми не говоримо. Щоправда, одного разу попросила автограф для якогось хлопчика. Я написав, але вона так і не понесла його до школи. Займається музикою, вчить її грі на фортепіано тітка Олена. І дружина моя Ліза вчителька у музичній школі в Умані. Була вона й моєю вчителькою, я спокусив її... у XX сторіччі...

— А як вона ставиться до вашої творчості? Чи критикує?

— Не знаю, може, й критикує, але мене не дуже покритикуєш. Єдине каже: Андрію, чому ти всю дорогу пишеш — різати, вбивати. Її ніжне жіноче серце дуже вражає, що тема вбивства, алкоголізму, наркоманії проходить через усю мою творчість. Їй, як жінці, хотілося б якихось красивих почуттів, якогось тонкого гумору, щоб були квіти і шампанське...

— Андрію, а як ви стали співаком... у XX сторіччі?

— Дуже і дуже випадково. Я йшов вулицею в Умані і прочитав оголошення, що влітку 89-го року відбуватиметься обласний відбірковий конкурс на «Червону руту». Зайшов до райкому комсомолу і записався. Коли вже під час «Червоної рути» дізнався, що зайняв перше місце, не вірилося. Після ж, що зробили мене лауреатом, з'явилися за кілька місяців до конкурсу. Як каже Олесь Бердник, просто зорі на небі так зійшлися, що буває раз у житті.

Взагалі до того часу я придумав сотні пісень, але були вони банальними, що нічим не вирізнялися з-поміж інших. Ходив я з ними до Назарія Яремчука, ходив і до Василя Зінкевича, візьміть, мовляв, мої пісні. А вони мені: пиши, Миколайчук, далі, пиши... Я й з «Кіндратом» ходив до Назарія. Не взяв, але дав мені послухати касети львівського театру «Не журись». Ці записи мене приємно вразили, а може, й надихнули. Я тоді зробив «Наркоманів» та «Піду і втоплюся», остання взагалі народилася за місяць до «Червоної рути».

— Напевно, щоб вирізнятися з-поміж інших виконавців, ви детально обдумували свій імідж, чи не так?

— Не вірте тим людям, які кажуть, що довго думали і надумали. Просто щось вдаряє в голову. Пішов позичив фрак, сорочку...

— Що значить — позичив, у кого?

— У сусіда, він працював у педучилищі в Умані, тепер виїхав до Вінниці, дуже співав красиво, так-от у нього я взяв фрак. А сорочку — у військового, квартира ліворуч. Товариш мій, грав на саксофоні, взяв у когось з працівників аеродрому галіфе. Отака вийшла «збірна СРСР»...

— А чому босоніж? І голена голова?

— На «Руті» я, між іншим, виступав не босоніж, а в капцях. Тепер же виступаю босоніж з двох причин: люблю загартовуватися і маю вирізнятися. Бо після конкурсу я виявився у такій ситуації: або пан, або пропав. А голова в мене голена, бо я часто стрижуся, а стрижуся, бо в мене має бути голена голова...

— Ви не збираєтеся змінити свій костюм? Він же не може, мабуть, бути вічним?

— Мені підкаже моє серце, коли саме і що саме мені робити. Більше ніяких законів у творчості немає.

— А чи пишете ви якісь нові речі?

— Так, звичайно. Дещо навіть записано на телебаченні, але я не впевнений, що ви їх чули. Телебачення ліпить актора. Його працівникам подобається «Піду і втоплюся», вони й будуть її крутити, хоча гріх ображатися, адже мене з лауреатів «Червоної рути» популяризували найбільше. У мене багато пісень ще в опрацюванні, їх треба доводити. Я тому й працюю повільно, не випускаю ніяких магнітоальбомів, хоч умію ті «ящики» збивати, але ж соромно.

Раніше було так: я міг написати або не написати пісню. А після «Червоної рути» мені потрібно було створити не гіршу за «Піду і втоплюся». І всі чекають: ну, давайно, Миколайчук, пиши, що ти там напишеш. Я б нікому не побажав бути в такій ситуації. До того ж, як мовиться, не знав у цій новій для мене сфері жодних, як-то кажуть, ходів і виходів. Де записувати музику, як втрапити на радіо і телебачення? Давалася взнаки неадаптованість. І моє щастя у тому, що я почав тоді працювати у театрі «Крива люфа». Ми зробили три програми, і я став ніби часточкою життя на Галичині. Хоча певною мірою й втратив себе як автор своїх пісень. Однак пізнав театральне творче життя. «Крива люфа» то є, напевно, найсвітліша сторінка у моєму житті поряд з «Червоною рутою» і Духовною республікою. Цей театр відрізняється від «попси» своєрідним духом народності. У нас там були такі колоритні персонажі, як Поштар Оню Пукас, Дід Федос з пилорами та інші. Їх придумував головний генератор ідей Ромчик,— ми так його звали,— Роман Селило. Я зрозумів, що коли б не працював у «Кривій люфі», не зміг би бути продюсером своїх пісень. Адже, якщо бути відвертим, кожен актор хоче мати успіх. І саме це відчуття, що «Крива люфа» — то наче ковток живої води, я й не поїхав до Канади, куди мене запрошувала одна фірма, не буду її називати з етичних міркувань. Вони звинуватили мене, що я в театрі, мовляв, залишився, бо хочу гребти «бабки». Я ж пояснював, що гроші то справді в Канаді, а тут, у «Кривій люфі», я маю творчу лабораторію, що це є джерело, яке мене живить. І я не помилився, бо в нагороду за свій вчинок,— а те, що я не поїхав до Канади, вважаю саме вчинком,— здобув творчу удачу. У нас були гастролі у Стрию. І от у готелі я працював над піснею «Агент Кольцов». Вона довго не виходила, ніяк не міг придумати приспіву. Але все ж таки я її зробив і вважаю, що ця пісня краща за все, що я написав, і, можливо, за все, що напишу.

— Андрію, а чи були у вас невдачі, як ви вважаєте?

— Найневдалішим був виступ весною 90-го року в Івано-Франківську. Я відчув, що як продюсер своїх пісень іду не тим шляхом. Я тоді вже був популярним, але відчув дискомфорт, коли заспівав своїх пісень — надто багато було темних барв.

Згодом «Крива люфа» вже працювала без мене, хоч у нас і був невеличкий конфлікт, ми зберігаємо дружні відносини і я бажаю хлопцям успіхів. Сьогодні ж маю свою програму, працюю і з київським театром «Жарт».

— А чим привернула вас до себе Українська Духовна республіка?

— Духовністю. І в цьому відношенні фактор Олеся Бердника, я не хотів би його переоцінювати, важко перебільшити. Мені здається, що Україна неповна без його сивої бороди, без його імпозантної, колоритної постаті. Його очі посміхаються, дивиться він мудро, ніби тато на нерозумних дітей. Його критикують і праві, і ліві.

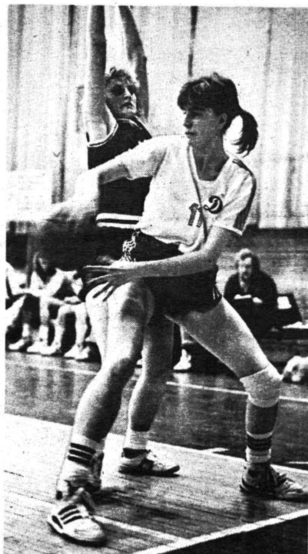
От Бердник каже: Плутон зайняв своє місце на Юпітері і контактує з нашою землею. Може комусь здатися, що це нісенітниця. А от я вірю в те, що людина з високим духовним рівнем, набутим на землі, у космосі стає органічною частинкою космічних правил гри. Повірте, я відчуваю, що у космосі інші правила існування. Ми маємо готувати себе до того. У цьому відношенні хочеться, щоб нова українська релігійна свідомість, поширена в УДР, органічно увійшла в українське життя. Галичина ним пройнята. А от інші регіони України далекі від того духовного стану. Я був у Коломиї, під час першого Собору УДР, а тепер от у Запоріжжі на другому Соборі. Я ненавиджу людей, які впадають у паніку щодо другого Собору, мовляв, мало хто у Запоріжжі відгукнувся на нього, катастрофа. Порівнювати Коломию і Запоріжжя неможливо, в останньому жахлива енергетика. Я взагалі дивуюсь Бердникові, що він тут намагався якось приручити людей. Втім, головне — фактор існування. Ось і Духовна республіка залишила в Черкасах, Дніпропетровську, Запоріжжі свій слід, якісь розмови, невеличкий, але конфлікт. І в цьому відношенні другий Собор еквівалентний першому, бо, як казав мій товариш, що вже давно виїхав до Ізраїлю, «никогда не забывай, в какой стране ты живешь».

І ще хочу сказати, що релігійність я розумію не в тому, щоб завчити молитовник і повторювати, наче: «Служу Советскому Союзу». Адже молитва — то акт волі, душевності, звернення через чуттєву сферу, аби почути зворотний зв'язок. Важливо, щоб людина мала організацію Христа, а не сліпо наслідувала лише букву Христа. Ось у молитві «Отче наш...» є слова: «І не введи нас у спокусу і хліб насущний дай нам...» Я собі думав, чому Він має вводити в спокусу і давати нам хліб. Я почав говорити про це з Олесем Бердником, обстоюючи версію імпровізованої індивідуальної молитви. А він і каже: «Миколайчук, не топися. І все буде гаразд». Я зрозумів, що головне в людині індивідуальність, її духовність і навіть місічність. У цьому й полягає моє протестантство.

Читачам „Голосу України"
Кіндрат підпільник.
Зав. відділом по боротьбі з алкоголізмом при Українській Духовній Республіці.
[підпис] 91 липень.
II собор УДР пароплав „Рибалко"

Бесіду вела Світлана ПИСАРЕНКО.

Фото Валерія БОНДАРЕНКА.

НА КІЛЬКОХ ФРОНТАХ ОДНОЧАСНО

Здається тільки вчора відлунали фанфари на честь блискучої перемоги в чемпіонаті Радянського Союзу баскетболісток київського «Динамо». Але час летить невпинно. І от, забувши про досягнуте, славний дівочий колектив чемпіонок веде тепер напружену підготовку до нових, гадаю, ще складніших баталій. Тепер українські баскетболістки, яких очолює елегантний і дуже симпатичний блондин Володимир Рижов, змушені вести боротьбу на кількох фронтах одночасно. Їм доведеться відстоювати найвищий титул у країні, а ще взяти участь у розіграші Кубка європейських чемпіонів.

Динамівки Києва кілька років тому вже володіли європейським призом Ліліан Ронкетті. Але від того складу нині залишилося лише кілька виконавців. Нові ж баскетбольні зірки зі столиці України мріють про свої вершини на міжнародній арені.

Так от, наші славні землячки, засукавши рукава, сумлінно і ретельно виконують програму підготовки, яку накреслив їхній наставник.

Баскетбол

Перший тренувальний збір колектив провів у Кисловодську. Позаду в нього тижні напруженої праці в Алушті. Незабаром динамівки мають провести кілька товариських поєдинків з угорськими клубами. Міжнародний досвід, звісно, обов'язково згодиться, якщо враховувати наступні офіційні баталії на європейській арені.

— Чемпіонат СРСР стартуватиме 14 жовтня в Кишиневі, — розповідає нашому кореспондентові **В. Рижов.** — А 22—26 жовтня черговий тур пройде в Києві. Сюди зберуться найелітніші колективи: ЦСКА, «Спартак» (Московська область), «Електросила» (Ленінград).

— А як ви гратимете в Кубку чемпіонів, яка система розіграшу цього турніру?

— Перший наш суперник — команда з Фінляндії. Матчі з нею призначені на 3 і 9 жовтня. У разі успіху продовжимо виступи: поміряємося силами з угорськими спортсменками. Якщо подолаємо і цей бар'єр, то увійдемо до шістки найсильніших. А це п'ять ігор на своєму майданчику і стільки ж — в гостях. А там (для найкращих) — півфінали і фінал...

Завершуючи розповідь про підготовку баскетболісток «Динамо» (Київ) до серйозних іспитів, не можу не сказати й ось про що. Торік колективові вистачало для нормального життя приблизно 400 тисяч карбованців. Тепер же в таку суму, зрозуміло, не вкладешся. Треба вже втричі більше грошей. Тому динамівки були б дуже вдячні всім, хто захотів би підтримати їх матеріально. Ну а спонсори мали б солідну рекламу, навіть на міжнародному рівні.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

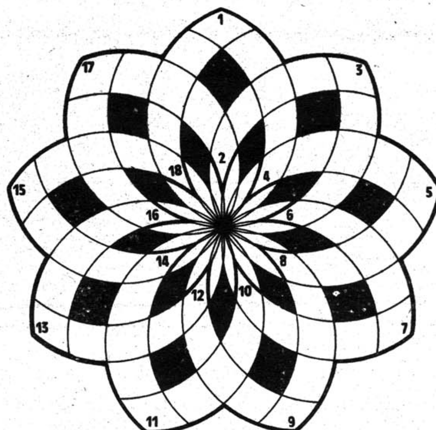
На знімках: епізоди з попереднього, такого щасливого чемпіонату для киянок.

Фото Миколи БОЧКА.

КРОСВОРД

До центру — направо: 1. Суцвіття пшениці, вербени, подорожника. 3. Популярний естрадний співак. 5. Справжнє прізвище білоцерківського полковника Семена Палія, керівника визвольної боротьби проти польських поневолювачів. 7. В індуїстській міфології — небесна ріка, яка спустилася на землю. 9. Ручний млин. 11. Коштовності, пожитки, майно. 13. Тимчасова назва югославського міста Загреб. 15. Відкрита піч для нагрівання чи плавлення металів. 17. Пільгова грамота в Золотій Орді.

Від центру — направо: 2. Народний поет Білорусії. 4. Землерийна машина. 6. Людина зі сторони, зайда. 8. Квітковий пилок, який бджоли переносять на задніх лапках для виготовлення перги. 10. Кущ, ягода. 12. Перехід голосового апарата до співочого стану. 14. Смуга взаємодії моря чи ріки з сушею. 16. Богородиця. 18. Генеральний писар, гетьман, автор першої у світі конституції.

Відповіді на кросворд «МУЗИКА», надрукований в газеті 14 серпня ц. р.

По горизонталі: 6. «Думка». 7. Ілона. 9. Христич. 11. Леблан. 12. Цезура. 16. «Тангейзер». 18. Гмиря. 19. Фагот. 20. «Прометей». 21. Степовий. 22. Овлур. 25. Невми. 27. Которович. 30. Клавір. 33. Гаївки. 34. Черевик. 35. Хорал. 36. Кобза.

По вертикалі: 1. Турчак. 2. «Ватра». 3. Мерседес. 4. Дідик. 5. Яначек. 8. Жером. 10. «Гроно». 13. «Четтертон». 14. Леонтович. 15. Яремчук. 17. «Саломея». 23. Віола. 24. Крещендо. 26. Марко. 28. «Діалог». 29. Карузо. 31. Лейла. 32. Дичко.

†

УПРАВЛІННЯ ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКОЇ ЄПАРХІЇ МУКАЧІВСЬКОЇ
м. Ужгород

Шановні громадяни

У зв'язку з поїздкою паломників на зустріч з Папою Римським в Марія-Повч Угорської Республіки 17—18 серпня 1991 року просимо туристів і тих, хто виїздить у приватних справах, утриматись від поїздки в ці дні в Угорщину.

Оргкомітет.

НАША ЛЮДИНА У МЮНХЕНІ

Анатолій Георгійович Пономаренко вже два роки працює в Мюнхені. Він обіймає посаду консула Генерального консульства СРСР в цьому німецькому місті. Але його діяльність виходить далеко за межі звичайних службових обов'язків радянського дипломата. Завдання А. Пономаренка — сприяти розвиткові стосунків між Україною та Німеччиною і Баварією. Саме про це ми й ведемо розмову.

— Недавній візит парламентської делегації нашої республіки на чолі з Головою Верховної Ради УРСР Л. М. Кравчуком до Німеччини був одним з перших великих виходів України на міжнародну арену. Переважна частина поїздки проходила в Баварії. Чи можна це вважати за свідчення особливої близькості України та цієї федеральної землі?

— Безумовно. Зв'язки між Україною і Баварією сьогодні досить міцні та розмаїті. Але хочу звернути увагу на те, що вони не раптом досягли теперішнього рівня. Стосунки двох країн виникли не на порожньому місці і мають цікаву передісторію, коли закладалися міжнародно-правові підвалини нашої співпраці. Коли два роки тому я приїхав до Мюнхена, перше, чим мені довелося займатися, була підготовка Днів Києва у Мюнхені. У нас, гадаю, добре пам'ятають цю подію, бо вона стала етапною, перетворилася насправді на поворотний пункт в українсько-баварських взаєминах. Тоді, у жовтні 1989 р., було підписано угоду про побратимство Києва та Мюнхена, і це значною, я б навіть сказав, вирішальною мірою визначило подальшу долю контактів між Україною та Баварією.

— Про партнерство Києва та Мюнхена чимало пишуть і розповідають. Це цілком слушно, бо співпраця між двома містами і багатогранна, і інтенсивна. Але ж це лише частина загальної картини українсько-баварських відносин?

— Так, і ця картина стає дедалі барвистішою і динамічнішою. Радує, що зростає сім'я порідненних міст. Останнім часом до неї приєдналися Харків і Нюрнберг, Одеса і Регенсбург. Хочу наголосити, що побратими наших велетнів — старовинні баварські міста — гарні, багаті на мистецькі пам'ятки. Разом з тим це й великі центри сучасної індустрії, науки, культури.

— Чи не складається у вас враження, що співпраця українських та баварських партнерів розгортається поки що здебільшого у царині культури? Це безперечно, важлива справа, культура здатна успішно прислужитися взаємному зближенню народів. Але ж є й інші, не менш серйозні напрями можливого співробітництва.

— Згоден з вами. І оскільки Генконсульство стояло, так би мовити, біля колиски українсько-баварської дружби, маю вже певний повчальний досвід. Мушу сказати, що найважче налагодити саме торговельно-економічні зв'язки. Чому? Надто багато перешкод. Назву бодай деякі: відсутність надійних транспортних комунікацій, неконвертованість карбованця, брак серед українських партнерів кваліфікованих фахівців, які добре знаються на специфіці зовнішньоекономічних проблем. А подекуди — просто наша ділова нестабільність, безвідповідальність, брак культури ділових взаємин. Все це не може не позначитися на темпах розвитку співпраці у даній сфері. Ми в Генконсульстві прагнемо зробити все, щоб ці зв'язки, хай досі не дуже численні, приносили користь народу України. Так, сподіваюся, що незабаром у нашій республіці з'являться продукти дитячого харчування, виробництво яких налагоджується за допомогою фірми «Гіпп-верке». В обласні лікарні України вже наприкінці року мають надійти новітні діагностичні прилади — комп'ютерні томографи. Вони будуть першим плодом співпраці Київського НВО реле і автоматики та фірми «Сітенс». Звичайно, треба було чимало попрацювати, навіть повоювати, щоб ці проекти стали реальністю. Побоююся, що справа не зрушила б з місця, якби не втрутилися голова постійної Українсько-баварської робочої комісії В. Антонов і міністр охорони здоров'я УРСР Ю. Спіженко.

— Ви згадали постійну Українсько-баварську робочу комісію. В чому полягають її функції?

— Тут ми торкнулися міжнародно-правової основи українсько-баварських стосунків, про яку я вже згадував. Обидва партнери досить довго придивлялися один до одного, шукали спільні інтереси. Нарешті у січні 1990 р. було зроблено вирішальний крок — глава уряду України і прем'єр-міністр Баварії підписали спільну заяву про основні напрямки партнерської співпраці. Цей документ мало відомий українській громадськості, але він чітко визначив весь подальший розвиток дружніх зв'язків. Ним передбачено, зокрема, співробітництво у таких галузях, як виробництво продуктів харчування і товарів широкого вжитку, сільське господарство, захист навколишнього середовища ін. Щоб координувати і контролювати виконання накреслених планів, і було створено постійну Українсько-баварську робочу комісію. Нещодавно в Києві відбулося її перше засідання, в ньому вирішено розширювати економічні зв'язки. У серпні в столиці України перебував міністр праці, сім'ї та соціального забезпечення Баварії Гебхардт Глюкк. Він встановив нові контакти з українськими колегами. А у вересні до Києва збирається міністр освіти, у справах культів, мистецтва і науки Ганс Цейтмайр. Передбачається, що разом з новим міністром культури УРСР Л. Хоролець він підпише програму культурного співробітництва на 1991—1992 рр. Щоб зробити гарний початок, Ганс Цейтмайр запросив поїхати разом балетну трупу державного театру на Гертнерплац — відомий в Мюнхені колектив. Німецькі артисти покажуть у Києві та Одесі виставу «Зелений стіл». Раджу подивитися цей балет — він цікавий і сам по собі, і демонструє зовсім іншу, незвичну для нас хореографію.

На черзі і співробітництво з екологічних проблем. Сподіваємося, що новий міністр Ю. Щербак виявить тут належну активність.

— Співробітництво, про яке ми досі говорили, розгортається переважно на високому рівні. А які ж практичні наслідки наших контактів для звичайної людини?

— Деякі конкретні результати я вже згадав. Вірю, що успішно виконуватиметься програма взаємодії, закладена у спільній заяві. А нею, зокрема, передбачено, що незабаром на Україні випускатимуться харчові продукти у зручній дрібній розфасовці, з тривалим строком зберігання. Або що в Києві відкриється майстерня, де за кращими німецькими зразками, на німецькому обладнанні виготовлятимуться протези для інвалідів. Розраховуємо на те, що українські студенти матимуть змогу за стипендію баварського уряду навчатися в німецьких вузах. Вже в цьому році перша група студентів-юристів з Одеси має розпочати навчання в університеті міста Пассау.

Ви, звичайно, знаєте про велику гуманітарну допомогу, яку нам надавали і продовжують надавати німецькі друзі. Я переконався в тому, що баварці — люди дуже добрі, щиросердні. Вони розуміють, на яке лихо перетворилася для нашого народу чорнобильська аварія. Дуже багато різних ініціатив висунули вони, щоб нам допомогти. Наведу хоча б такий факт: тільки цього літа в Баварії відпочивають, лікуються більш як тисяча дітей з України. Але, відверто кажучи, ця приємна подія покладає і на нас велику відповідальність, бо доводиться вирішувати чимало різних проблем.

— Наші кордони стають більш відкритими, все більше людей вирушає в різні країни. Але кожний обов'язково зустрінеться з питанням: як дістати квиток на поїзд чи літак. Чи не може наша співпраця допомогти у розв'язанні цієї важливої проблеми?

— Вже з перших днів після того, як було підписано спільну заяву, ми почали займатися цим питанням. Та розв'язується воно дуже повільно і важко. Досі вдалося досягти лише одного результату: цього літа розпочав свої рейси прямий спальний вагон Київ — Мюнхен. Однак дивно: до Мюнхена він приходить майже порожній, бо більшість пасажирів виходять у Варшаві. Але купити квиток у цей вагон, звичайно, не можна. До того ж він у дуже поганому технічному стані. Досить його лише побачити, одразу зникає бажання ним їхати — не діє кондиціонер, брудно, горезвісна сіра й волога білизна...

Не краще справи і в небі. «Авіалінії України» планували ще у квітні відкрити регулярні рейси Київ — Мюнхен. Та забули про одне — сповістити про це пасажирів. Як наслідок — виявилося замало бажаючих летіти до Києва. Не встигши народитися, новий рейс припинив своє існування, — і це при тому, що вилетіти з нашої країни до Німеччини теж зараз практично неможливо. Отакі парадокси...

— Здавалося, співробітництво здійснюється саме по собі: встановлюють і розвивають контакти окремі організації, міста. А яка в цьому роль Генконсульства?

— Ми хочемо правити за своєрідний міст між Україною та Баварією. Прагнемо сприяти розвиткові їхніх стосунків, а подекуди бути їх ініціатором, каталізатором. Баварці вже добре знають про такий наш підхід і, можу твердити, його цінують. Тому щодня до нас звертаються з пропозиціями і проханнями десятки закладів, фірм, приватних осіб.

— Ваші обов'язки відповідального за українсько-баварські відносини здаються унікальними для працівника радянського дипломатичного представництва. Чи не так?

— Саме так. І тут відкривається новий підхід до розвитку радянсько-німецьких, українсько-німецьких взаємин. Його уможливила перебудова в нашій країні, а практика доводить, що це підхід дуже продуктивний. Я орієнтуюся у потребах нашої республіки, тому можу оперативно сприяти їх кращому задоволенню. Відчуваю постійно підтримку українського керівництва, маю хороші контакти з міністерствами, відомствами. На Україні від нас чекають конкретних пропозицій і допомоги в реалізації спільних українсько-баварських проектів. Та й німецька сторона, здається, задоволена тим, що в Генконсульстві є представник України. Переконаний: цей вже дворічний досвід досить позитивний і може правити за приклад того, як можуть розвиватися стосунки окремих республік з іноземними державами.

— Чи входить до кола вашої уваги і ваших інтересів українська діаспора?

— Певною мірою — так. Не знаю, чи відомо вам, що в Баварії мешкають більш як чотири з половиною тисячі українців. Зараз, після проголошення Декларації про державний суверенітет України, вони значно більше цікавляться подіями в республіці. Тут теж відкриваються обнадійливі перспективи співпраці. Не можна забувати, що в Мюнхені розташовані такі унікальні центри української культури за кордоном, як Український вільний університет і український інтернат «Рідна школа». Я мав нагоду переконатися, що доля наших співвітчизників у Німеччині дуже непроста, і пояснюється це передусім минулим. Ми докладаємо зусиль, щоб об'єктивно інформувати наших співвітчизників про ті важливі зрушення, які відбуваються на Україні. Гадаю, тут є чимало резервів, якими варто скористатися. В усякому разі, кинуто зерна, які напевно принесуть гарні плоди.

— Ми почали нашу зустріч з розмови про візит Голови Верховної Ради УРСР до Німеччини. Яку участь взяло Генконсульство в його підготовці?

— Скажу відверто: ми дуже хвилювалися, коли готували цю поїздку, адже це був перший візит представника нашої республіки на такому високому рівні. Було багато роботи — розробка програми, якою займалися дуже ретельно, підготовка розмаїтих довідок тощо. Разом з МЗС УРСР ми так спрямовували підготовку, щоб візит був продуктивним, щоб він приніс конкретні результати. В якій мірі це вдалося, оцінювати не мені. Але відчув, що українські гості залишили хороше враження, поїздка мала позитивний резонанс у Німеччині і особливо в Баварії. Це, безумовно, свідчить про те, що зростає авторитет України на міжнародній арені, розширюються її міжнародні зв'язки. Заради цього ми й працюємо тут.

Інтерв'ю взяв
А. БАКАНОВ.
(Укрінформ).

ГОЛОС України

Газета Верховної Ради Української РСР

Перший заступник головного редактора
Анатолій ГОРЛОВ

Редколегія:
Олександр БІЛИК
заступник головного редактора
Олександр ЄМЕЛЬЯНОВ
член-кореспондент АН УРСР
Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ
Леонід САМОЙЛЕНКО
заступник головного редактора
Борис СИДОРЕНКО
заступник головного редактора
Анатолій СОЛОНСЬКИЙ
Віталій СУДДЯ
відповідальний секретар

НАД НОМЕРОМ ПРАЦЮВАЛИ:
Заступник головного редактора Леонід Самойленко.
Чергові редактори — Володимир Тетерук, Людмила Коханець.
Автори макета — Анатолій Мироничев, Євген Українець.
Випусковий — Олексій Бондаренко.
Оформлення — Володимир Кисельов.
Коректори: Валентина Лукаш, Ірина Бабич, Галина Каблак, Ольга Малкіна, Євгенія Ораторська.
Верстальники: Ольга Яценко, Марія Солодюк, Сергій Скаженюк.
Лінотипісти: Наталія Позняк, Валентина Чичирко.
* * *
Комбінат друку видавництва «Радянська Україна» 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.
Індекс 60955.
Тираж 155.000.
Передплатна ціна на рік 19 крб. 80 коп.
Зам. 03151581.